

ÒMNIUM

LLENGUA • CULTURA • PAÍS

núm. 19 hivern 2011

Isona Passola

«Té més sentit treballar per la col·lectivitat que per la pròpia vanitat»

Empresa catalana

El mercat és a l'exterior

La Festa per la Llibertat explicada pels seus protagonistes

En defensa de la immersió
Crònica d'una victòria col·lectiva

EL FUTUR DEL CATALÀ NO ES TOCA

ÒMNIUM CELEBRA ELS 50 ANYS AMB UN LLIBRE ÚNIC!

84 personalitats de tot el país ens feliciten amb un regal molt especial

Un recorregut molt especial a través d'una vuitantena d'obres i objectes. Manuscrits i cartes originals, poemes i fotografies inèdites, treballs fets expressament, edicions oblidades... **Una història d'Òmnium amb molta personalitat.**

ÒMNIUM CULTURAL MIG SEGLE FENT PAÍS

50 ANYS ÒMNIUM

**NO TE'L
PERDIS!**

Com pots obtenir el llibre?

A la seu nacional d'Òmnium (Diputació, 276, pral. Barcelona) o a la teva seu territorial.
Més informació al telèfon 93 319 80 50 **Preu: 20 euros (socis) / 25 euros (no socis)**

Un any viscut intensament

© Ramon Boadella

Muriel Casals
Presidenta d'Òmnium Cultural

50 ANYS ÒMNIMUM

Ens trobem al final del nostre cinquantenari i ben segur que el 2011 haurà estat un any viscut intensament i ens deixarà molts records.

Pel que fa a aquests darrers mesos recordarem especialment la celebració de l'11 de setembre, un dia que aquest any hem volgut viure com sempre, amb normalitat. La nostra Festa per la Llibertat ha aconseguit, una vegada més, reunir tota mena de persones, de gustos i de sensibilitats a l'entorn de les múltiples propostes que Òmnium ofereix al passeig Lluís Companys de Barcelona. En trobareu els detalls a l'interior de la revista.

Una fita important del darrer trimestre han estat les mobilitzacions en defensa del model educatiu que vàrem dur a terme a l'inici del curs escolar. Ens agrada remarcar l'èxit aconseguit gràcies al treball compartit dins de la plataforma Somescola.cat amb els diversos col·lectius que, de manera directa o indirecta, estan compromesos amb el bon funcionament de l'ensenyament al nostre país. És evident per a tots nosaltres que l'ús del català com a llengua vehicular assegura la bona formació dels nostres joves i la igualtat d'oportunitats d'aquests dins el mercat de treball. Perquè sabem que quan defensem el mecanisme de la immersió lingüística estem defensant la cohesió social, que és també la cohesió nacional. Vivim en un país on hi ha una multiplicitat de llengües familiars, la qual cosa és una riquesa de cara a la nostra comprensió del món i a les nostres oportunitats d'obertura; al mateix temps, som conscients de la força que té i ha de tenir el català com a llengua comuna, la llengua que ens uneix a tots.

Acabem l'any amb dos regals: un llibre que celebra els nostres 50 anys i un documental que ha preparat Televisió de Catalunya, dos instruments per gaudir de records i per fer possible que cada dia més persones ens coneguin i s'interessin pel que fem.

Un llibre i un documental de TV3 posen el colofó al cinquantenari d'Òmnium

ÒMNIMUM hivern 2011

Edita: Òmnium Cultural
Diputació, 276, pral.
08009 Barcelona
www.omnium.cat
oc@omnium.cat
Tel. 93 319 80 50 | Fax 93 310 69 00

Realització editorial i impressió:
Ara Llibres, s.c.c.l.
www.aralibres.cat

Direcció editorial: Eva Calvet i Roser Sebastià

Consell editorial: Sandra Casals, Agnès Rotger, Mabel Mas, Isaac Salvatierra, Toni Puntí, Carles Solà, Isaac González Balletbó, Rita Marzoa, Xevi Montoya, Eva Calvet i Roser Sebastià

Publicitat: Jordina Boix, jboix@omnium.cat

Dipòsit legal: B-51515-2005
ISSN: 1885-611X

Òmnium no es fa responsable de l'opinió dels seus col·laboradors.

Amb el suport de:

ESMENES: En relació amb l'entrevista a Albert Manent publicada al número anterior, volíem precisar que el senyor Manent sí que va formar part d'un partit polític, CDC, al qual es va afiliar l'any 1983. Així mateix, un dels personatges que va conèixer a l'exili, Manuel de Irujo, no va ser *lehendakari*, contràriament al que s'hi deia.

Sumari

4 Homenot > Moisès Broggi, per Carles Brasó i Broggi | **5 Opinió convidada** > Nadia Ghulam i Joan Soler i Amigó | **6 La foto** > Els Pirineus, per Colm Tóibín i foto de Francesc Tur | **7 #Tasques 2.0** > Oriol Lladó: Llegim i Pulem | **8 L'entrevista** > Isona Passola, per Jordi Lon Quintana i fotos de Jordi Play | **54 Punt final** > Eva Piquer i Francesc-Marc Álvaro: *Pa negre* als Òscars

EDUCACIÓ >>>

14 En defensa de la immersió > Reconstruïm els vint dies del passat mes de setembre en què, un cop més, Catalunya es va veure obligada a defensar la seva llengua. Per Josep Carles Rius.

LLENGUA >>>

18 2011, l'any de la paraula viva > El Termcat, arran dels seus 25 anys, ha preparat un DVD sobre la creativitat lingüística de les cançons del pop català. Per Isidor Marí i Màrius Serra.

PAÍS >>>

20 Empresa catalana: els darrers deu anys > El panorama de les pimes ha mutat gràcies a l'aposta per les fusions, l'R+D, el disseny, Internet i el capital risc. Com a conseqüència, s'ha produït una expansió cap a l'exterior, de la qual mostrem xifres. Per Ramon Aymerich.

26 La Festa per la Llibertat per dins > Vam passar l'Onze de Setembre amb els treballadors i voluntaris d'Òmnium per conèixer de primera mà les interioritats de l'acte més multitudinari que organitza la societat civil catalana per la Diada. Per Xavier Tedó.

30 Més i més torxes > Parlem amb els organitzadors de les marxes de torxes que, cada cop en un nombre més gran, desfilen arreu del Principat la vigília de la Diada. Per Xavier Tedó.

COHESIÓ SOCIAL >>>

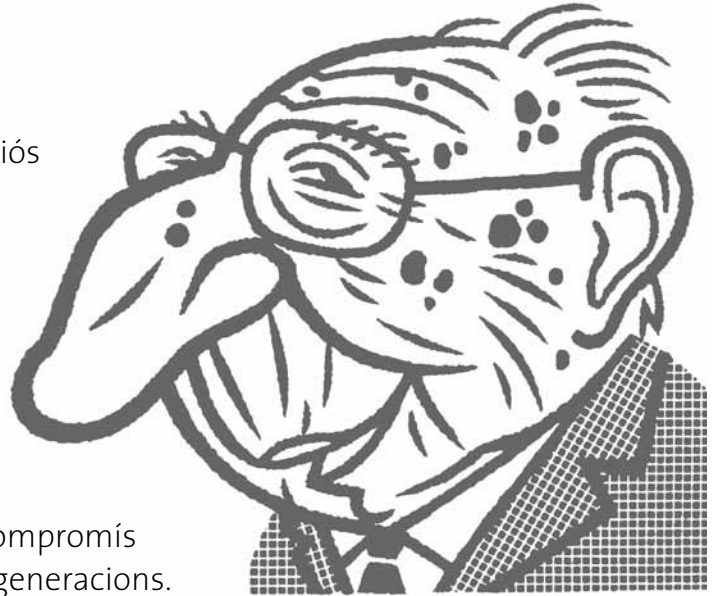
32 El criquet vol fer-se un espai a Catalunya > L'esport rei de les comunitats índia i paquistanesa té ganes d'arrelar en el teixit associatiu català. Per Gerard Valldepèrez Folch.

35 ÒC Notícies núm. 139 > Jornada sobre cohesió social

Moisès Broggi

Buscant tresors...

Moisès Broggi (Barcelona, 1908) fou un prestigiós cirurgià i actualment és escriptor i humanista. Ha viscut més d'un segle de canvis i transformacions radicals en el nostre país i la seva trajectòria ha estat premiada en diverses ocasions. L'experiència que acumula és un rar i preciós tresor. Ara, amb la lucidesa de qui ha passat per molts tràngols, en Moisès ens ofereix la seva opinió sobre els problemes del present. Aquesta visió i el seu compromís cívic han de servir d'exemple per a les futures generacions.

© Martí Abril

Buscàvem tresors sota les pedres. Amb l'amic i cunyat Pere Quintana s'havien comprat un detector de metalls a mitges. Llavors, jo tenia sis o set anys i passava una part de les vacances d'estiu amb els avis a Avinyonet de Puigventós. En Moisès i en Pere van decidir que jo seria l'encarregat de cavar i buscar quan xiulés l'aparell. No cal dir que els tresors que jo imaginava no van aparèixer mai, i tot el que vaig desenterrar fou una clau perduda que vaig guardar durant un temps.

Mentre passejàvem, els dos amics xerraven i jo els escoltava. De seguida vaig copsar la vàlua de les històries que sorgien pel camí. En Moisès contava com en els primers viatges al Port de la Selva va conèixer la història de Luard el Mariner. Era un pescador molt peculiar —tal com el definí l'homenot Josep Maria de Sagarra— aficionat a l'alcohol i la soledat. En el poble es deia que en Luard havia vist una sirena. De nit, tot collint la xarxa a alta mar se li va aparèixer de l'aigua una dona amb ulls grossos que el mirava fixament. Espantat, va tirar la xarxa i la sirena es va submergir. En Moisès suposava que es podria tractar d'una foca monge, espècie en perill d'extinció que aleshores abundava al Cap de Creus. En aquell moment, el que més em va impressionar va ser la

història en si. Ara, en canvi, valoro l'art de la conversa, aquesta capacitat que té en Moisès, i molta gent gran, d'explicar bones històries.

De l'art de la cirurgia no crec que pugui dir res que no sigui ja conegut. Només afegiré que conservo, com molta gent a Catalunya, una cicatriu perfectament suturada, en el meu cas d'apendicitis. Com que me la va cosir l'avi, la llueixo amb orgull. En una altra ocasió em va ensenyar com calia rentar-se les mans. Un dia,

«El meu avi és un animal social, no pot evitar relacionar-se, escoltar, entrar en els cercles més insospitats»

després de jugar a l'aire lliure, amb el sol ponent-se a les Alberes, jo creia que no calia rentar-se les mans per anar a sopar. En Moisès em va explicar per què me les havia de rentar i, de passada, em va fer una classe pràctica de com un bon cirurgià es renta les mans: amb precisió i paciència. Sense presses. Així és com es fan les coses importants.

Després, jo vaig anar creixent i a en Moisès se li rebaixava el cos, però no el cap. Moltes vegades li han pregun-

tat quin és el seu secret per arribar a la centena de la manera que ell ho ha fet. I en Moisès ha donat diverses respostes, però segurament cap d'elles definitiva. Jo m'atreveixo a dir que una de les qualitats que més admiro d'ell és la capacitat d'interessar-se per tot. La meua família acostuma a dir que en Moisès no diu mai que no. Qualsevol cosa, per més intranscendent que sembli, desperta la seva curiositat i no vol deixar mai de participar en totes les activitats possibles. Perquè el meu avi és un animal social, no pot evitar relacionar-se amb altra gent, escoltar les opinions més diverses, entrar en els cercles socials més insospitats... En definitiva, moure's, veure món.

I és clar, això li ve de lluny: de les seves vivències durant els anys vint, la Guerra Civil, el franquisme, la transició, la democràcia i un llarg etcètera. Li ve d'haver viscut en primera persona tot allò que els de la meua generació hem après als llibres de text. D'aquestes experiències passades em quedo amb una lliçó final: l'avi, i mestre, Moisès ens diu que el més important no són tant les idees com les persones que t'envolten. Aquests i altres són els tresors que he anat trobant mentre passejo amb en Moisès Broggi, l'homenot. ◊

>>> Carles Brasó i Broggi és nét de Moisès Broggi i autor del llibre de converses amb el seu avi *Sobre el camí de la vida* (Ediciones B).

NADIA GHULAM I JOAN SOLER I AMIGÓ

El meu Naurós (o bé el vostre Nadal)

El secret del meu turbant (premi Prudenci Bertrana 2010) són els anys durs que m'ha tocat viure, **el temps viscut**. El llibre de contes afganesos que tu i jo preparem, Joan, és **el meu imaginari**. I aquest article sobre el Nadal és **el temps celebrat**. Tres facetes de la meua identitat.

JOAN: Però vosaltres no en teniu, de Nadal. Tot i que el vostre Any Nou hi deu tenir semblances...

NADIA: Allà, el Nadal és cosa dels soldats americans i els periodistes. El nostre Any Nou és el Naurós, el "Dia Nou".

J: Com Eguberri, en èuscar. I com Noël, Novellum, Nou, Novell...

N: Naurós no depèn de cap lluna ni del calendari islàmic. Els àrabs diuen que és un pegat. Però és una festa que sempre hem celebrat. L'inici del bon temps, del Temps: tot reneix... Ve precedit per la Nit dels Morts, que clou l'any vell. L'endemà és el sopar de Naurós. Un brou molt bo i pollastre rostit, amb espinacs, que van caríssims! Ara que faig el Nadal amb els pares d'aquí, m'imagino que celebren el meu Naurós.

J: Escudella i pollastre rostit. Però, espinacs, per què?

N: El nostre hivern és tan fred que no es fan verdures ni hortalisses. I mengem carn salada posada a assegar, cuinada de moltes maneres. Aquest és el primer pollastre, amb Sahzi Xalaw, espinacs i arròs de tres colors.

J: I be, no?

N: No, encara anyellen. L'endemà ens posem els vestits tradicionals, i ens fem els regals. Dinars, o, per als nois, material escolar. El curs comença molt aviat. És primavera i és quan s'estrena roba.

J: Qui res no estrena res no val...

N: Amb la família es va a fer una forada, una sortida a dinar al camp. Abans s'anava als llocs dels nostres sants...

J: Com nosaltres, per Pasqua, a les ermites...

N: Però ara anem als llocs on estan enterrats els nostres màrtirs de guerra. Es fa anyell a la brasa, es canta i balla, s'expliquen contes, s'avaren estels... I encara queda el Samanak, una festa de dones, que els talibans no accepten.

Dedicada a Awò, que és Eva, la Mare del Món. En una safata es posen grans de blat, que es reguen durant sis dies i germinen: brins tendríssims. Al setè, les dones ens reunim: venim a fer Samanak

«El nostre Any Nou és el Naurós, el "Dia Nou", l'inici del Temps»

a casa vostra! Set noies pensen un desig, tallen un manadet de brins amb les tisores i se'ls posen a la mà... Després, totes ho fan... Sota la cabellera de gespa queda un coixí blanc de grans de blat. Es piquen al morter i fan un suc espès i dolç, com si hi haguéssim posat sucre. Es pasta amb farina i es deixa fent xup-xup. Cantem i xerrem fins a la matinada, que cadascú se'n va a casa, a resar i a dormir. L'endemà es destapa l'olla amb gran expectació: si es veu sobre la massa l'empremta de la

mà de Bibí Awò, o el seu rosari, els desigs han estat acceptats. N'hi ha que ploren d'alegria. Awò ha vingut!

J: Però algú ha deixat la marca de la mà sobre el Samanak, o el rosari...

N: És un senyal d'Awò... Màgic, com el vostre tió, qui posa els regals sota la manta?... Teniu costums que em sobten. Com el pessebre. Entenc que el feu, vivint en ciutats sense cases de pagès ni ramats pasturant... Nosaltres no en tenim necessitat... ni trobem gaire estrany que hi hagi un caganer...

J: Potser enyorem un paisatge perdut.

N: No tenim tió ni Reis, però desemboliquem els regals que Awò ens envia, potser més pobres, però més esperats. Creiem en moltes coses. Quan plou, Awò es dutxa; quan fa vent, es gronxa; quan llampega, encén els llums; quan surt l'arc de Sant Martí és que ens durà regals... Però són tradicions que es perden, perquè amb la guerra cada cop és més difícil conservar-les. ☺

A QUATRE MANS

La jove afganesa Nadia Ghulam, en col·laboració amb la periodista Agnès Rotger, ha guanyat enguany el 43è premi Prudenci Bertrana amb la novel·la *El secret del meu turbant*, un relat autobiogràfic que repassa els anys marcats per l'esclat d'una bomba i l'arribada de l'integrisme talibà al seu Kabul natal. Ara, des de la seva llar badalonina, prepara un llibre de contes afganesos escrit, també a quatre mans, amb el pedagog i escriptor Joan Soler i Amigó, expert en cultura popular, del qual els autors esperen trobar editorial perquè estigui a les llibreries el proper Sant Jordi.

Dani Codina

Travesseres, poble dins el terme municipal de Lles de Cerdanya.

Els Pirineus

Vistes pròpies de l'eternitat Per: **Colm Tóibín**, escriptor irlandès, guanyador del Memorial Joan B. Cendrós 2011 que atorga Òmnium Cultural | Traducció: **Ferran Ràfols** | Fotografia: **Francesc Tur**

Els vespres d'estiu, quan les ombres s'allarguen i una llum sumptuosa banya el poble, la silueta llarga i immensa que els Pirineus formen contra l'horitzó difuminat és una de les imatges més boniques del món. Als pobles, les cases són de pedra, les teulades de pissarra i els colors esmoreïts. Els pobles dels Pirineus estan situats allà on hi ha més sol, o bé buscant recer del vent i de la neu. N'hi ha molts que són en camps tancats o terrasses, fèrtils gràcies a l'esforç de generacions de pagesos. Però, a partir d'un cert punt, quan pugues ja no hi ha pobles, ningú que hi viu, només una bellesa nua i retallada, unes vistes que semblen més pròpies de l'eternitat que no pas del temps. Quan davalla la nit, les muntanyes perden la seva esplendor hospitalària i ens fan present que el món és més misteriós que res del que puguem imaginar. Les roques immenses, amb els seus contorns estranys i els passos que s'obren entre elles, encara resistiran quan l'oblit hagi caigut sobre nosaltres. La inspiració que ens ofereixen ens recorda que la reacció que ens escau davant del món és simplement deixar-nos envair per un respecte reverencial. Res més no servirà.

Obrim i compartim la literatura a través de Twitter

Van néixer a Twitter com una tertúlia literària 2.0. Són la Neus Pinart, la Laura Santacruz i la Judith Vives, tres lletraferides en xarxa, autores del bloc Llegim i Piulem (<http://llegimipiulem.blogspot.com>). Aquesta tardor, han guanyat un dels Premis Blocs Catalunya i ara preparen diferents millores a la seva proposta d'obrir la literatura a través de les xarxes socials.

Parlem amb **LLEGIM I PIULEM** | 11/10/2011

Primer repte. En aprox. 140 caràcters, com descriurieu Llegim i Piulem?

Laura Santacruz (**L.S.**): És un projecte que ofereix lectura i la comparteix des de la ciutadania activa i el gust de fer-ho. Fa falta una manera de viure la literatura que obri l'experiència lectora a altri, a un cercle que no és l'elit.

O com dieu vosaltres... «el procés íntim de la lectura s'amplifica a l'àgora 2.0». Què cal per participar a les lectures?

Judith Vives (**J.V.**): Bàsicament, disposar d'un usuari a Twitter, ganes de llegir o haver llegit l'obra proposada, i desig de compartir impressions i comentaris amb els altres.

És un equilibri difícil: acceleració 2.0 versus la serenitat que requereix un llibre...

(**L.S.**): La lectura és una experiència íntima, que ens treballa (Michele Petit).

(**J.V.**): La lectura és un plaer lent. La xarxa ha de permetre compartir-lo sense pressions ni presses. De fet, tancades 'oficialment' les tertúlies, encara hi ha qui de tant en tant piula, i ja és això.

Insistiu en el fet que Llegim i Piulem és des de baix, lluny dels interessos editorials.

Neus Pinart (**N.P.**): El mèrit de *@llegimipiulem* és la lectura en si mateixa i els lectors/piula-

Neus Pinart i Judith Vives, amb Laura Santacruz, que viu a Alacant, a la pantalla de l'ordinador, a la Llibreria Robafaves de Mataró.

Dani Codina

dors. I si hi participa algun autor, fantàstic! N'estem al marge, de les editorials. Tant prioritzem que siguin autors del territori de parla catalana com poc coneguts (evidentment, amb Fuster i Emili Teixidor vam fer una excepció, però l'ocasió s'ho valia).

Sou de llibre en paper o digital? La gent ja no llegeix o és que llegeix diferent?

(**J.V.**): Potser la gent llegeix menys de forma reposada i serena, la realitat imposa un altre ritme. Sóc de llibre en paper, però crec que l'important és el fet de llegir, no el suport.

(**L.S.**): Encara de llibre en paper. Són aquests processos que ens fan viure la lectura d'una manera diferent.

Va, lectores, una recomanació cada una... Feuen venir ganes de piular ;-)

(**J.V.**): Fora dels llibres que ja hem proposat i llegit a *@llegimipiulem*, us recomano la poesia de la *@silvierohtkovic*.

(**L.S.**): Sempre els nostres clàssics: Fuster, Estellés, Rodoreda, Martorell, Lull, Roig, Metge, March.

(**N.P.**): *Primavera, estiu, etcètera*, de Marta Rojals. Si no l'heu llegit, feu-ho! Un plaer.

El país necessita lletraadictes com vosaltres!

El mèrit del bloc és la lectura en si mateixa i els lectors/piuladors. N'estem al marge, de les editorials

@oriollado, periodista

Isona Passola

«Té més sentit treballar per la col·lectivitat que per la pròpia vanitat»

Fora de l'àmbit cinematogràfic, poca gent havia sentit parlar d'Isona Passola fins que aquest any *Pa negre* ha obtingut 15 premis Gaudí, 9 premis Goya i ha estat preseleccionada per competir als Òscars. Però els èxits no vénen d'un dia per l'altre. I és que Passola ja fa 20 anys que treballa al món de la producció audiovisual, on arrossega una maleta farcida de llargmetratges, documentals i pel·lícules per a televisió. I això només acaba de començar.

Per: **Jordi Lon Quintana** | Fotografia: **Jordi Play**

Isona Passola ens va rebre a la seu de la seva productora, Massa d'Or, al barri de Sant Pere de Barcelona, hores abans de marxar cap als Estats Units per promocionar *Pa negre*.

Felicitats per l'èxit de *Pa negre*. Arribar fins aquí ja és tota una fita per al cinema català. Gràcies. Sí, és un pas cap a la normalitat.

No hauria de ser tan estrany que una cultura que ha exportat arts plàstiques, teatre, arquitectura o literatura pugui exportar cinema fet aquí i en la nostra llengua. Tenim un teatre boníssim, una literatura de qualitat, una pintura reconeguda, però faltava la normalització del cinema, que és la millor carta de presentació d'un país. És un mitjà que ven molt bé la cultura al món. Presentes una pel·lícula i de cop et trobes en rodes de premsa amb periodistes de tot arreu i amb una expectació tremenda. Només cal veure la quantitat de tinta i hores de televisió que se li dediquen. Per això hi sóc: a mi m'interessa molt normalitzar l'última pota de la cultura catalana que falta. Hi tenim molt a guanyar.

Ho hem començat a fer... Afortunadament, *Pa negre* ho ha fet per la via directa. Ara mateix és a molts països d'Europa, a la Xina, al Japó... També ha demostrat una cosa molt interessant portes endins: que tenim un mercat molt potent per al cinema català. La gran recaptació de la pel·lícula s'ha fet a Barcelona, a les Illes Balears i a València ciutat. I se n'han venut 130.000 unitats en DVD, més que *Harry Potter*. Tenim un mercat potencial de 12 milions de parlants. I hi ha una part molt fidel, jo calculo que d'uns 2 milions de persones, que quan hi ha un bon producte, de qualitat, el consumeixen.

Hem de prendre més consciència del propi mercat? Sí, però no a través de la militància. Jo he viscut la militància per la llengua a través del meu pare en una època en què calia fer-ne. Ara representa que no. Evidentment tenim un país inacabat, sens dubte, però també tenim uns mitjans per treballar bé i projectar-nos al món. No és qüestió que haguem de militar constantment, sinó que tinguem productes de qualitat, que puguem anar a veure allò que ens interessa amb naturalitat. A més, el cinema té un plus

afegit respecte a altres mitjans: el prestigi que dona a una llengua i a una cultura. Fa que la gent s'hi identifiqui i vulgui incorporar-se a aquella col·lectivitat.

Què ha passat fins ara amb el cinema català? Hi va haver una època, amb Antoni Ribas, Ventura Pons, Francesc Bellmunt i molts altres en què funcionava. Després hem tingut una cinematografia molt bona, experimental, que ha triomfat a festivals però que no ha portat el públic a les sales. I això no és bo. Fins que no es va fer la política del conseller Joan Manuel Tresserras, que va apostar per concentrar el pressupost en pocs projectes, no hem pogut fer èxits.

Aquesta ha estat la clau? Sí. Només quan s'han posat d'acord la Generalitat i Televisió de Catalunya i han apostat per dotar pocs títols amb grans pressupostos hem pogut començar a fer pel·lícules amb estàndard europeu, que han arribat al gran públic. Perquè a banda de *Pa negre*, *Herois* també ha fet diners. *Bruc*, amb totes les seves limitacions, també. I *Eva* va obrir amb èxit el festival de Sitges. El que era patètic és que les pel·lícules catalanes aguantessin 15 dies a les sales. Evidentment que els exhibidors es podrien esforçar més, però en tot cas hem d'entornar el *mea culpa* perquè fins ara no hem sabut buscar el públic.

«Tenim un mercat molt potent i fidel per al cinema català»

Ha faltat una política coordinada de cerca i creació de públics? Mira: abans el cinema espanyol no valia res. Però tot d'una, *El País* i el Grupo PRISA s'hi van posar al darrere, el *Ministerio* hi va apostar i Televisió Espanyola en va fer campanya. Van sortir l'Almodóvar i els grans creadors i la gent va començar a veure'n. És el mateix que va fer el cinema francès quan es va proposar sortir del gueto. El cinema català no havia fet mai aquest esforç d'ajuntar recursos, fins al govern anterior. Ara TV3 aposta pel nostre cinema i tenim uns diaris cada cop més a favor. Sense això, seria impossible. Però nosaltres hem de fer molt bé la nostra feina si volem continuar arribant al públic.

I això com es fa? Triant molt bé els guions, buscant directors adequats i tenint cura del muntatge, que és molt important. El llenguatge experimental no es pot bandejar, ha de seguir existint, però hem de fer les pel·lícules pensant en un públic més ampli. *Pa negre* està pensada per al gran públic i no renuncia a l'autoria de l'Agustí Villaronga com a director. El seu estil no s'ha traït en res. Les concessions que ha fet, volgudes i pactades, han estat per fer una pel·lícula més comprensible per a grans públics. Es pot fer un cinema comercial amb una qualitat enorme. N'estic convençuda. També hem de poder fer un cinema més popular, de gènere, com ara la comèdia. Hi ha hagut èpoques en què ha funcionat. I a la televisió l'humor funciona molt bé.

«Hem de fer molt bé la nostra feina si volem continuar arribant al públic»

Què en penses del desplegament de la Llei del cinema i de l'acord amb les majors? Les negociacions que ha dut a terme el conseller Mascarell han desbloquejat la qüestió. Negociar amb les majors és duríssim. Si penses que als Estats Units la indústria cinematogràfica va just després

de la de l'armament, t'adones que lluitar amb això és com lluitar contra molins de vent. S'ha avançat, però falta molt camí per recórrer: ara la llei s'ha de desenvolupar fins arribar al 50 % de cinema en català. Si com a ciutadà no pots triar entre català i castellà en pla d'igualtat, que és on volia arribar la llei, el cinema en català continuarà estant comparativament malament. És com si la premsa en català només es distribuís en un quiosc de cada barri. Crec que hem d'anar molt més lluny.

Com veus les passes que està fent el cinema europeu per fer-se un lloc davant del nord-americà? Europa ha fet una cosa molt bona, que és protegir-se. Em sembla meravellós que un continent decideixi que el cinema és cultura i que la cultura s'ha de protegir. Tots els països saben que sense cinema propi estem

culturalment colonitzats pels Estats Units. Per això, a tot arreu hi ha quotes i s'ajuda les cinematografies locals. Però és que el cinema americà també es protegeix. Allà no hi ha doblatge: o rodes en anglès o no hi entres. Això és una forma de protecció claríssima. Imagina't que nosaltres féssim el mateix! El gran error d'Europa va ser començar amb el doblatge a l'època dels feixismes, amb la idea de potenciar *las lenguas patrias*. I aquí ja la vam espifiar.

Ets partidària del subtítulat, doncs? Evidentment, perquè és la manera de veure el treball dels actors amb tota la seva dimensió. El que passa és que l'hàbit del doblatge està tan implantat que s'ha de poder normalitzar en la nostra llengua. Si volem fer-ho només amb subtítols, no ens en sortirem perquè ara la normalitat del cinema encara passa pel doblatge. És així de senzill.

Abans has parlat del teu pare, Ermengol Passola. Ha estat el teu model a seguir? El meu pare va treballar molt pel país. Va fomentar el disseny industrial i les arts decoratives. Va impulsar la Nova Cançó des de les discogràfiques Edigsa i Concèntric, va crear la Llibreria Ona i La Cova del Drac, un local on es feien espectacles de cabaret en català amb tota naturalitat. Per a ell, la idea de 'salvar-nos els mots' no era tràgica ni dramàtica, sinó de normalitat. Volia modernitzar el país i fer arribar la cultura a la gent amb un mitjà de masses com la cançó. Per això, quan jo m'he posat a produir cinema en català ho he fet d'una manera molt natural, perquè és el que sempre havia vist. Parteixo de la idea que té més sentit treballar per la col·lectivitat que per la pròpia vanitat. A més, quan treballes per la col·lectivitat tens tot el país al darrere.

El teu pare va estar vinculat a Òmnium Cultural, que aquest any ha celebrat 50 anys. Com veus la trajectòria recent de l'entitat? Òmnium té un avantatge: és una institució cultural i pot escapar-se dels intrínquils de la política, malgrat que hi estan en contacte. Durant el franquisme, la resistència cultural va ser una eina boníssima, perquè no es podia fer resistència política, o s'havia de fer clandestinament. I ara, com que la cultura encara no està normalitzada, Òmnium ajuda a avançar en aquesta direcció. Penso que fins i tot en una Catalunya independent, Òmnium tindria sentit, perquè la cultura, com a continuació de l'escola, també és una conquesta de la societat del benestar. Això ho pot cobrir un ministeri però també calen altres organismes. A Catalunya tenim una tradició d'ateneus populars i associacions on la cultura s'ha fet al marge del govern, d'una manera més crítica i creativa. Òmnium té molt sentit i en seguirà tenint.

Amb l'anterior llargmetratge, Catalunya-Espanya, vas explorar la manca de diàleg existent entre els dos països. Sí. Vaig voler que fossin els pensadors i la gent del món de la reflexió qui opinés. Perquè

AMB LLUM PRÒPIA

Quan el 1992 Isona Passola va crear la seva productora cinematogràfica, va batejar-la amb el nom de Massa d'Or, que és el topònim de l'illa del cap de Creus per on es veu sortir el sol. Tota una metàfora del que, vint anys després, aconseguiria amb *Pa negre*: que el cinema català tragués el cap i comencés a brillar amb llum pròpia en el panorama internacional. Conscient d'aquesta responsabilitat, parla amb una barreja de passió i prudència i repeteix una i altra vegada que l'èxit passa per fer les coses ben fetes.

Aquesta llicenciada en història contemporània i apassionada per la literatura ha heretat del seu pare, Ermengol Passola, la capacitat de treballar de forma obstinada i exigent pel país a través de la cultura. Potser per això ha fet tots els papers de l'auca: actriu, guionista, directora i, sobretot, productora audiovisual. Una feina, aquesta última, que acostuma a passar desapercebuda, eclipsada per la projecció mediàtica d'actors i directors, però sense la qual ni els uns ni els altres no existirien.

Després de l'èxit en l'adaptació al cinema de l'obra homònima d'Emili Teixidor, Isona Passola ha comprat els drets d'*Incerta glòria*, la gran novel·la de Joan Sales sobre la Guerra Civil a Catalunya.

L'Acadèmia nord-americana anunciarà si *Pa negre* és candidata al premi a la Millor pel·lícula de parla no anglesa en la lectura de les nominacions que es farà el 24 de gener del 2012.

els polítics estan absolutament interferits pels partits i les lògiques electorals. En canvi, quan poses a reflexionar historiadors, economistes, filòsofs... el resultat sempre és més ric. Tot i que la conclusió és la mateixa: difícilment Espanya entendreà que Catalunya és una nació, amb tot el que això representa.

«És cert que hi ha un anticatalanisme absolutament primitiu. Però nosaltres no hem de ser iguals.»

I doncs? Jo penso, com Pedrolo, que només amb un minut d'independència l'endemà seríem tractats amb respecte. Però no penso que la via sigui l'enfrontament. Quan s'hi arribi, que hi arribarem, serà perquè creiem que és un sistema més just de viure i de governar-nos. Jo no sóc gens antiespanyola. És veritat que hi ha un anticatalanisme absolutament primitiu. Però nosaltres no hem de ser iguals. Hem de fer les coses molt ben fetes, acabar el país i resoldre el tema d'una vegada. I després potser ens interessa fer alguna cosa amb Espanya. Hem es-

tat veïns molts anys. O potser ens interessa fer iberisme amb Portugal, o ser més nòrdics. La solució passa per treballar molt bé i pensar en el món. Això sempre funciona. Fixa't que la nostra projecció internacional ha vingut per un futbol boníssim, per una cuina extraordinàriament creativa... És el camí.

Un dels secrets de *Pa negre* és que parteix del món literari d'Emili Teixidor. Agafar una obra i portar-la al cinema és una fórmula d'èxit? A tot el món el cinema beu de la literatura. És una font d'inspiració inesgotable. Tu parteixes d'algú que ja ha reflexionat sobre estructures dramàtiques i personatges i, per tant, ja t'ha marcat el camí. A més, aquí tenim una literatura molt bona. Jo he fet moltes adaptacions literàries: *El mar*, de Blai Bonet; *Els de davant* i *El passatger clandestí*, de Simenon; *El pianista*, de Vázquez Montalban; *Germanes de sang*, de Cristina Fernández Cubas... També faig classes d'adaptació literària a la universitat. És el que he fet sempre i és el que sé fer.

Continuaràs explotant aquest filó, doncs? Ara tinc molts guions originals, de gent que me'ls envia. Però també n'hi ha que em diuen «perquè no adaptes

una altra obra?» De moment he comprat els drets d'*Incerta glòria*, la gran novel·la de Joan Sales. I estic treballant en l'adaptació de *Marburg*, de Guillem Clua, un text que es va estrenar al Teatre Nacional de Catalunya i que al cinema serà dirigit per Isabel Coixet.

Què en penses del relleu al cinema català? Es parla de la generació Escac i de gent jove molt preparada tècnicament. Hi ha gent molt bona, però això ja ve d'abans. A Barcelona hi ha hagut una gran escola, la publicitat, que ha format directors de fotografia, muntadors... Darrerament, les escoles de cinema hi han ajudat molt. No només l'Escac, també les universitats Ramon Llull, Pompeu Fabra, la de Vic i l'Autònoma fan bona formació en audiovisuals. Tenim escoles, tenim polítiques cada vegada més correctes i tenim una gran creativitat, que potser ve d'aquesta complexitat cerebral que ens obliga a tenir l'estrany país on ens ha tocat viure, però que ens ajuda a espavilar-nos. Som un país molt creatiu.

Esperançada en el camí cap als Òscars? No ho sé... Tenim una bona pel·lícula. He fet coses que sé que no són prou bones, però aquest cop hem resolt l'aposta de trobar el públic. Ja vam començar a intuir-ho quan a Catalunya la gent va anar a les sales, molt abans dels premis. La distribuïdora ens deia: «l'heu encertada». Després van venir els Gaudí i els Goya, que no m'esperava, i això va disparar el públic. Va passar de ser una pel·lícula a ser un fenomen. I ara, cap als Òscars. No les tinc totes. Però mai se sap. Tampoc no em pensava que passaríem la barrera d'Espanya i l'hem passada competint amb tot un Almodóvar. ◊

>>> **Jordi Lon Quintana** és cap de projectes d'Òmnium.

Si ens llevem ben d'hora...

Ja has pensat què diràs si puges a recollir l'Òscar?
No. Sinó em poso molt nerviosa i em sento ridícula.

Tens un lloc reservat per a l'estatueta, al costat dels Gaudí i els Goya?
Hi ha molt lloc, encara...

Pa negre ha nascut amb un pa sota el braç?
Sí, i sota una bona estrella!

Defineix Agustí Villaronga amb una paraula
Tendresa.

Una pel·lícula?
El tercer home.

Una escena de la història del cinema que no et cansis de veure?
El twist d'Uma Thurman i John Travolta a *Pulp Fiction*.

Un personatge amb qui t'identifiquis?
La Vienna de *Johnny Guitar*.

Un director amb qui t'agradaria treballar o haver treballat?
Paul Schrader.

I algun actor?
Marcello Mastroianni.

Si no fessis cinema, què t'agradaria fer?
Teatre.

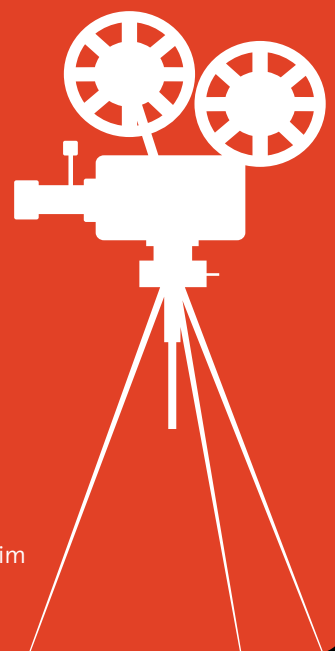
Encara vas al cinema o t'has passat al DVD?
Al cinema!

Quina sala de projeccions t'ha vist entrar més cops?
El Verdi.

Algun moment de la teva vida ha superat la ficció?
I tant! Molts...

L'escenari perfecte per a un final feliç?
El mar, sempre.

Acaba la frase: el futur del cinema català...
Si ens llevem ben d'hora, treballem molt, ens ho exigim tot... com ho deia ell?

En defensa de la immersió

Crònica d'una victòria col·lectiva

UN PAÍS
TOTS,
ESCOLA,
EN CATALÀ

som
escola.cat

ENTITATS
CIVILES I EDUCATIVES
PER L'ESCOLA
CATALANA

UN PAÍS
TOTS,
ESCOLA,
EN CATALÀ

som
escola.cat

ENTITATS
CIVILES I EDUCATIVES
PER L'ESCOLA
CATALANA

UN PAÍS
TOTS,
ESCOLA,
EN CATALÀ

som
escola.cat

ENTITATS
CIVILES I EDUCATIVES
PER L'ESCOLA
CATALANA

La crònica social i política del mes de setembre del 2011 es va començar a escriure quasi trenta anys abans, en plena transició democràtica. Va ser com un viatge en el temps, en el qual el present es retrobava constantment amb el passat. Reconstruïm el relat de vint dies en què, una vegada més, i les que calgui, Catalunya es va veure obligada a defensar la seva llengua. I l'enriquim amb els punts de vista dels portaveus de la plataforma Somescola.cat.

Per: **Josep Carles Rius** | Fotografia: **Dani Codina**

El passat dia 2 de setembre saltava el consens constitucional teixit l'any 1978. La reforma expressa per fixar un sostre de dèficit en la Constitució deixava fora les minories que havien participat en el procés constituent. Però el mateix dia sorgia una notícia encara més preocupant, l'ultimàtum que llençava el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC) perquè, en dos mesos, la Generalitat apliqués la sentència del Suprem que obliga que el castellà sigui llengua vehicular a les escoles. En altres paraules, la sentència que posa en perill la immersió lingüística en català.

Immediatament van saltar totes les alarmes. Estava en joc no només un model pedagògic d'èxit, si no una de les millors eines per garantir la cohesió social. Un patrimoni col·lectiu teixit des de la societat i la política, fins i tot abans de la recuperació de la democràcia. La conquesta que explica una Catalunya actual sense segregació per motius de llengua. Una societat plural i diversa que té en l'escola un punt de trobada i no de separació. Un punt de convivència.

Des de la Justícia s'ordenava revisar el que és el nucli essencial de Catalunya, de la seva capacitat d'integració de les onades migratòries, la procedent d'Espanya al segle XX i la més recent, la global. La Justícia, la institució que menys ha incorporat el català en el seu dia a dia, mostrava la mateixa incomprensió d'amplis sectors socials, polítics i mediàtics amb epicentre a Madrid.

Una vegada més, els ponts entre Catalunya i Espanya cruixien quan les ferides per la retallada de l'Estatut encara estaven obertes. A només uns dies de l'Onze de Setembre, la llengua, i per tant la identitat, tornava a ser motiu de confrontació. Es tornava, com molts van avisar, a jugar amb foc, a tensar la corda, a crear problemes allà on no n'hi ha. A revifar el fantasma d'una suposada persecució del castellà a Catalunya. Només calia sentir algunes tertúlies o llegir determinada premsa per veure que

alguns buscaven rèdits amb l'agressió a decisions que els catalans hem pres des de la legitimitat democràtica.

Dos mons de nou enfrontats. El dels que viuen i coneixen la realitat catalana, el dels que saben que el català i el castellà conviuen amb absoluta normalitat i que els alumnes tenen una competència amb les dues llengües equiparable a la dels nens i nenes de la resta de l'Estat. El dels qui estan molt orgullosos de viure en un país sense dues comunitats lingüístiques i on tothom aprèn les dues llengües; de viure, en definitiva, en una societat bilingüe, que aspira, també, a incorporar l'anglès i a obrir-se al màxim d'idiomes com una forma d'enriquiment cultural. Una societat que experimenta la diversitat com una riquesa i no com una amenaça.

Aquest és un món. L'altre, és el que mai ha acceptat que Catalunya tingui una llengua que aspira als mateixos drets que el castellà i que necessita recuperar-se d'una llarga història de repressió. Un món que, per reafirmar-se, crea realitats falses a Catalunya i diu allò que alguns sectors de la societat espanyola volen sentir, sigui o no veraç.

Un setembre frenètic

La crònica del setembre del 2011 es va escriure des d'aquests dos mons. Les hemeroteques i les hores de televisió i ràdio en són testimonis. Dit això, i sabent que la memòria mai és objectiva, podem reconstruir el relat de vint dies en què Catalunya es va veure obligada, una vegada més, a defensar la seva llengua.

El dia 2, tot just després que es conegués l'ultimàtum del TSJC, tots els partits polítics, excepte PP i Ciutadans, van fer una contundent defensa de la immersió, de la mateixa manera que moltes veus de la societat civil. El sindicat USTEC, majoritari a l'ensenyament, va fer una crida a la desobediència civil. A nou dies de l'Onze de Setembre i a deu de l'inici de curs, tocava mobilitzar-se.

De Madrid arribaven veus apocalíptiques, molts silencis i, també, alguns suports. El ministre de Justícia, Antonio

Sònia Llinàs. Òmnium Cultural.

La immersió lingüística continua sent, al segle XXI, un dels principals pilars per aconseguir una societat cohesionada, en què no hi hagi separació entre comunitats ni discriminacions de cap tipus. Les diferents sentències responen a demandes interessades que poden posar en perill aquesta cohesió. Per tot plegat, cal reforçar el model, millorar-ne l'eficàcia per assolir un bon coneixement de les llengües i continuar garantint, així, la presència del català en tots els àmbits de la societat.

Teresa Casals. Plataforma per la Llengua.

La sentència afecta la matèria lingüística estatutària i pot produir un impacte negatiu per a la normalització del català, ja que crea jurisprudència, és interpretativa, nega que el català pugui ser considerat llengua preferent a Catalunya, considera que, si bé el català pot ser llengua vehicular dels aprenentatges, el castellà també ho pot ser, propicia tensions entre la comunitat educativa i posa en perill l'equitat, la igualtat d'oportunitats i la cohesió social, actius imprescindibles del nostre sistema educatiu.

La nova agressió ha vingut de la Justícia, la institució que menys ha incorporat el català en el seu dia a dia

Raül Manzano. Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya.

Que la immersió és un model d'èxit educatiu ho han avalat estudis fets en acabar l'educació obligatòria sobre les competències lingüístiques de les dues llengües oficials. La pregunta clau és, cal canviar el model? Pensem clarament que no, a l'escola no es viu com un problema. Creiem que ho seria la separació de l'alumnat per raó de llengua, qualsevol segregació afecta la cohesió social.

Imma Fuyà. Federació d'Associacions de Pares d'Alumnes de Catalunya.

Exigim al Govern una defensa ferma i contundent del model educatiu català definit al Pacte Nacional d'Educació i a la Llei d'educació per tal de preservar la immersió lingüística. Aquest model ha obtingut resultats satisfactoris en benefici de la cohesió social. A més, Catalunya té un nivell de comprensió lectora en castellà superior al de moltes comunitats plurilingües, tal com ho constata el darrer informe PISA.

El 12 de setembre Somescola.cat va concentrar milers de persones arreu del país amb l'objectiu de refermar el suport a l'escola catalana i al model de cohesió social que aquesta representa.

Caamaño, recordava l'aval del Tribunal Constitucional (TC) a la immersió. Aquest era un tema central, perquè, en el fons, el que estava en joc era la interpretació de la jurisprudència. La primera pregunta era si la resolució del TSJC afectava només els casos recorreguts o tot el sistema. Enmig de la tempesta, el president del Tribunal va apostar per la primera opció, però al cap de poques hores era desmentit pels seus companys. És a dir, la sentència del Suprem, interpretada pel TSJC, afectava el moll de l'os, el nucli central de la llei.

És una llarga història. El primer recurs va arribar al mateix moment en què naixia la Llei de normalització lingüística, l'any 1983. La llei era el paraigües legal que feia possible la immersió, reforçat i ampliat amb un decret l'any 1992. Dos anys després, el TC avalava el model, desenvolupat més tard per la Llei de política lingüística (1998) i l'Estatut del 2006. I, fins i tot, la sentència que tant va retallar l'Estatut respectava la

immersió. És, doncs, un edifici legislatiu sòlid posat en perill per la sentència del Suprem i la interpretació del TSJC.

El diumenge, dia 4, el president Artur Mas declarava que «el Govern farà una defensa inequívoca del català davant els intents de reduir-lo a una realitat folklòrica o provinciana». I el president, referint-se al PP, recordava que hi ha línies vermelles que no s'han de creuar. L'endemà, *El Mundo* titulava a portada: «Mas considera un atac que el castellà sigui igual al català». El diari ABC anava més enllà i deia: «CiU amenaça el PP per defensar l'espanyol». Aquesta seria la tònica de la visió dels mitjans que representen la dreta espanyola. D'aquell món bel·ligerant amb tot el que representa la llengua catalana.

El 5 de setembre fou un dia de pànic a les borses. El fantasma de la fallida de Grècia escampava la por per tot Europa. Entre línies arribaven les notícies de les primeres mobilitzacions, a Girona i Lleida. La consellera d'Ensenyament,

Irene Rigau, anunciava que dimitiria abans d'aplicar l'ultimàtum del TSJC. L'endemà hi havia Govern. L'executiu decidia presentar recurs i el seu portaveu, Francesc Homs, proclamava que «mantindrem la immersió caigui qui caigui». Això sí, sense trencar amb el PP. Mentre, les entitats municipalistes anunciaven que els ajuntaments aprovarien mocions en defensa del català.

El divendres 9 tornava a ser un dia intens. Arribava l'aval a la immersió des de la Unió Europea i des del Consell de Ministres. Al Parlament, CiU, PSC, ICV i ERC firmaven una declaració a favor del model de l'escola catalana. Al vespre, Josep Guardiola, l'entrenador del Barça, rebia l'homenatge de la cambrà catalana i deixava en la memòria una de les frases de la Diada: «Si ens aixequem ben d'hora, sense retrets, i penquem som un país imparable.» Un vent d'autoestima en temps de desconcert.

L'Onze de Setembre, el president de la Generalitat demanava respecte per la

La plaça de Sant Jaume de Barcelona (en les imatges de la pàgina esquerra) i les places d'altres ajuntaments (el d'Igualada, a dalt, i Girona, a baix) van fer seu el manifest de la plataforma.

cultura i la llengua. Era el clam de la majoria, que de nou celebrava una jornada de memòria i reivindicació. Memòria de la llarga lluita en defensa del català i de reivindicació del model que ha salvat tant la llengua com la cohesió social. Va ser una festa cívica, com sempre. Només un petit grup de manifestants, al vespre, va cremar una bandera espanyola. La imatge ocupava l'endemà la portada d'*El Mundo* amb el titular «Català, a l'atac», així, en llengua catalana.

Aquell dilluns, dia 12, començava el curs amb concentracions de mestres, pares i alumnes per defensar el que proclamaven les pancartes: «una llengua, una escola, un país», o «un país de tots, l'escola en català». Després, a les aules, les classes seguien amb plena normalitat, com si la sentència del Suprem i la resolució del TSJC mai haguessin existit.

Dos dies després, el 14 de setembre, el Congrés dels Diputats aprovava una moció, amb l'abstenció del PP, en defensa del català. Així ho van veure els tres

diaris de la dreta espanyola: «El PSOE vota contra el castellà» (*ABC*); «El Congrés desafia la sentència contra la immersió» (*La Razón*); «La Generalitat diu al Suprem que s'ha de sotmetre a les seves lleis» (*El Mundo*). Hores després, el dia 15, el TSJC paralitzava l'últimàtum. Havien transcorregut dues setmanes com si fossin quasi trenta anys.

Així va néixer la immersió

Aquesta crònica té, de fet, el seu origen en unes modestes aules provisionals de l'escola Rosselló Pòrcel de Santa Coloma de Gramenet. Tres professors, amb la complicitat dels pares de 46 alumnes, van decidir «fer sentir el fet català als alumnes i fomentar l'aprenentatge progressiu de la llengua a tots els nivells». La immensa majoria dels nens i nenes eren de parla castellana, però els seus pares volien que aprenguessin el català per no ser ciutadans de segona. L'Ajuntament gramenenc, governat pel PSUC, va apostar fort i aviat es van sumar aules d'altres

Josep M. Cervelló. USTEC-STEs.

Ens ho deia l'Ignasi Vila a l'acte de Sommescola.cat: si els alumnes castellano-parlants de mitjans dels 80 no haguessin sabut tantes matemàtiques com els seus companys d'aula catalanoparlants o si no sabessin tant castellà com els seus cosins d'Extremadura, la immersió a les escoles catalanes hagués durat quatre dies. Si avui podem parlar de la immersió lingüística és perquè aquesta ha estat associada a un model d'èxit i d'igualtat d'oportunitats.

Miquel Àngel Essomba. Unescocat.

Unes poques famílies reclamen, en nom de la llibertat, l'ensenyament en castellà per als seus fills. I el dret a l'educació d'aquests mateixos fills, que pot veure's seriosament vulnerat per la posició dels pares? I la llibertat de tot un poble, que decideix democràticament que el català sigui la llengua vehicular de l'ensenyament? Ser lliure sempre ha de quedar subjecte al respecte de les normes que decideix la majoria, altrament no hi ha societat.

escoles, a la ciutat i a tot l'entorn de Barcelona. I així, sense fer soroll, de forma natural, naixia la immersió. Cristal·litzava d'aquesta manera la voluntat de generacions de mestres, de col·legis, com els del CEPEC, que van avançar-se al que seria l'escola pública catalana, dels partits polítics catalanistes, d'institucions pedagògiques com Rosa Sensat i tantes altres. I d'Òmnium Cultural, que durant la llarga nit del franquisme havia mantingut la flama de la llengua i que, a través de la Delegació d'Ensenyament del Català (DEC), va fer de pont entre la societat civil i la Generalitat recuperada.

Fa trenta anys, Catalunya va conjurar el risc de la doble xarxa escolar, de dividir els alumnes per raó de llengua i extracció social. Va salvar la cohesió que avui representa el principal patrimoni del país. Tot això va tornar a estar en joc el mes de setembre del 2011. 🍷

>>> **Josep Carles Rius** és cap de l'edició catalana del diari *Público*.

2011, l'any de la paraula viva

Per **Isidor Mari**, president de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans

DVD sobre la creativitat lingüística del nou pop català

En el marc de l'acció *2011, l'any de la paraula viva*, s'ha produït un documental, en col·laboració amb el Grup Enderrock, en el qual Màrius Serra fa comentaris d'una llista de cançons pop actuals. Té forma de DVD i està organitzat per capítols amb converses amb els artistes Feliu Ventura, Quim Vila, Els Amics de les Arts, Carles Sanjosé (Sanjosex), Xarim Aresté (Very Pomelo), Cris Juanico... En les converses es parla sobre l'ús de determinades expressions a l'hora d'escriure les cançons, incidint, per exemple, en els neologismes, les paraules viatgeres (manlleus), els procediments expressius i d'innovació, la fraseologia i els registres de formalitat. Inclouen la interpretació de fragments i han estat realitzades per la directora Lyona (Marta Puig), que les ha encapsulat en peces d'aproximadament 10 minuts.

La coincidència del centenari de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans —l'acadèmia de la llengua catalana— amb el del poeta Joan Maragall, que va ser un dels primers membres de la Secció, ens va impulsar a adoptar el lema: *2011, l'any de la paraula viva*, amb la finalitat de transcendir el caràcter merament acadèmic de la commemoració i donar-li una dimensió àmpliament participativa.

Maragall va exaltar en el seu *Elogi de la paraula* la meravellosa força emotiva del llenguatge creatiu, i per això la nostra Secció i la Institució de les Lletres han convidat els mitjans de comunicació, els creadors i professionals de la paraula, els ensenyants, les entitats culturals, els professionals i les empreses, i tothom en general, a promoure tota mena d'activitats que contribueixin a descobrir, exercitar i celebrar la vitalitat, la creativitat expressiva i el dinamisme innovador del català, compartint aquest lema: *2011, l'any de la paraula viva*.

Les iniciatives adherides a la crida ja són més d'un centenar arreu del territori lingüístic i s'estendran des de la primavera de 2011 a la de 2012, en què culminaran amb una sèrie de Festes de la Paraula Viva.

Quan vam saber que el Termcat, arran dels seus 25 anys, preparava un DVD sobre la creativitat lingüística de les cançons, l'hi vam sumar amb entusiasme, amb el suport de Linguamón i la Generalitat de Catalunya. Hi encaixa tan bé, que

Les activitats s'estendran fins a la primavera del 2012, quan culminaran amb les Festes de la Paraula Viva

sembla que el mateix Maragall ja ho preveia al seu *Elogi de la paraula*, on diu: «No hi ha pas res més fort que una cançó: tot ho venç, i davant d'ella tota cosa es doblega, transforma i il·lumina. Sols cal saber-la treure de ben endintre, i saber-la cantar ben enfora.»

A la versió web de l'article podreu accedir al calendari d'activitats de 2011, l'any de la paraula viva.

Lletres sentides

Per **Màrius Serra** | Fotografies: **Dani Codina**

La cultura de masses té una relació difícil amb el llenguatge verbal. Moltes de les seves manifestacions abusen de la simplificació sintàctica, perverteixen el sentit de les paraules i es rabegen en el clicé. Per això molts lletraferits s'escandalitzen quan s'hi veuen exposats per tele, xarxa o ràdio. I és que el món audiovisual no s'ha caracteritzat mai per la sensibilitat lingüística, entesa com una voluntat d'elaboració estilística en registres més cultes o més col·loquials, tan plens de transgressions com calgui. De totes les modalitats de cultura de masses, la més influent des del punt de vista lingüístic és la cançó. Un text cantat es fixa en la memòria d'una manera més eficaç que qualsevol altre, per a bé i per a mal. D'aquí l'atenció preferent que el catalanisme va atorgar-li en ple franquisme. L'any 1959, mentre als Estats Units un accident d'avió estroncava la carrera del pioner del rock'n'roll Buddy Holly, aquí la revista *Germànbit* publicava l'article de Lluís Serrahima i Villavecchia «Ens calen cançons d'ara», considerat el text fundacional de la Nova Cançó. S'ha escrit molt sobre la influència cultural (i lingüística) d'aquells setze jutges a l'hora de difondre textos de la tradició poètica. I també sobre el Grup de Folk. Francòfons i anglòfons van portar estils musicals diversos al terreny catalanòfon. Les dècades han passat i el pèndol no ha deixat mai d'oscil·lar. La segona dècada del segle XXI es presenta musicalment rica i variada, amb més «cançons d'ara» que mai. Però quin model de llengua segueixen els músics d'ara? Quina relació tenen amb les lletres que canten ara? Coneixen els recursos que ara tenen a l'abast per elaborar-les?

Converses amb els músics d'ara

El Termcat és la institució que regeix la sala d'espera de les paraules en el camí que separa el seu ús espontani de l'ús sancionat pels diccionaris normatius. Arran del seu 25è aniversari va sorgir la possibilitat de conversar amb músics d'ara amb el focus posat en el llenguatge verbal. Ha estat una experiència interessant. De frontera. Probablement, molts d'ells era la primera vegada que en parlaven. Pocs coneixien el Termcat ni les eines creixents d'accés a la informació lingüística, més enllà del

diccionari general. Però tots eren conscients de la importància que les lletres tenen en les seves propostes artístiques.

Vaig obrir el foc amb Els Amics de les Arts, un dels grups que més «cançons d'ara» incrusta a la memòria d'adolescents, joves i gent de tota edat. El seu ús de neologismes com xauar-ma o wok, que figuren de manera destacada a la neoloteca del Termcat, va ser el detonant d'aquesta sèrie de converses. El Dani, l'Eduard, el Ferran i el Joan Enric es van mostrar compromesos en la textura lingüística de les seves lletres, fins al punt d'incloure-hi al·lusions metalingüístiques més o menys iròniques: «Fer lluir bé el català, que és una bona feinada, que s'han de fer bé les *es* i les *eles* geminades». La majoria de castellanismes (*rollo patatero, rasca, encandilats, finiquitar*) són deliberats i conviuen amb mots com «quelcom». Això sí, els Amics comparteixen l'aprensió per les *ves baixes* pronunciades a la fricativa amb Quim Vila. El músic de Moirà fa una llista de tot allò que no pot sofrir en una cançó homònima que inclou aquest vers: «No puc sofrir no viure a sac, ni la *ve baixa* d'en Lluís Llach». Vila farceix les seves cançons de marques (Visa Electron, Teletac), paraules inventades (perculitzar, trunyo-màquia) i barbarismes.

Les lletres que ens calen

El xativí Feliu Ventura, que ha fet un disc amb Llach, veu en la poesia d'Estellés un model de llengua ideal. Genuí i popular alhora. Ventura només utilitza marques (Duralex) per evocar el passat i prefereix una aproximació més figurada que no pas literal als avenços tecnològics: «la ignorància és un perfil que té molt seguidors». El bisbalenc Carles Sanjosé inclou amb naturalitat manlleus (pòstits, tai-txi) a les cançons de Sanjosex però també es deixa fascinar pels mots, avui en desús, que designaven les antigues danses empordaneses (contrapàs, moixi-ganga, pallarí...). Els usos lingüístics de l'ebrenc (de Flix) Xarim Aresté (cantant i compositor dels Very Pomelo) i del menorquí Cris Juanico vénen molt marcats pels sons trets diferencials de les seves variants. En tots dos casos, la varietat cromàtica de les seves paletes lingüístiques acompanyen una amplitud temàtica que els relaciona amb la terra. Les pedres de Cris *rallen* i Xarim *arroplega les borrasses* per collir *aulives*.

Ara que ja no «ens calen cançons d'ara» només cal que les lletres siguin escrites sabent a quin model lingüístic es volen acollir. L'únic que hauria d'estar prohibit és fer-se seguidor del perfil de la ignorància. ◉

Màrius Serra conversa amb els artistes Quim Vila (pàgina esquerra) i Feliu Ventura (pàgina dreta) durant el rodatge del DVD.

Empresa catalana: els darrers deu anys

En l'última dècada, el panorama de les pimes del país ha mudat: hi ha hagut fusions, assalts a nous sectors com el biotecnològic, aposta pel disseny anticrisi, naixements d'empreses d'èxit a Internet i, fins i tot, tenim un petit teixit de capital de risc que funciona. En general, s'ha produït una expansió cap a l'exterior de la qual mostrem les xifres.

Per: **Ramon Aymerich** | Il·lustracions: **Begoña Chezz** | Infografia: **Juliana Eslava**

Vicenç Aguilera, que va ser director del centre tècnic de Seat i ara és responsable d'innovació a Ficoso, una multinacional catalana del sector dels components de l'automòbil, diu que el teixit empresarial català és com un jardí. Si se'l mira des del cel, es veurà un lloc esponerós, amb tota mena de flors i colors. Contràriament, si un s'hi apropa, descobrirà moltes pegues: aquella flor que està pansida, aquella altra que està groga per falta d'abonament... i així una mica tot.

La imatge pot ser útil per caracteritzar el que ha estat l'evolució del teixit industrial i empresarial català en uns anys de canvis i transformacions, de profunda acceleració del que anomenem *globalització* i després d'un miratge immobiliari que ha acabat en crisi financera, probablement el daltabaix econòmic més paorós que ha viscut Catalunya des dels anys 1930. En aquest període, part de la indústria manufacturera en mans de multinacionals estrangeres (en sectors com l'electrònica o les motocicletes, per exemple) ha tancat portes i ha marxat, però el país ha sabut retenir sectors sencers com la química

Moltes empreses bio han arribat a la maduresa i ja han tret, o són a punt de fer-ho, els seus primers medicaments al mercat

(majoritàriament alemanya però també amb moltes petites empreses locals) o l'automoció (alemanya i japonesa).

Els sectors del futur

Però anem a pams. En començar el segle XXI, hi havia tres sectors que, segons els experts, havien de condicionar la indústria del futur. Eren l'aeroespacial, les telecomunicacions, Internet i les biotecnologies. Catalunya partia en clar desavantatge en els dos primers sectors, però tenia certes expectatives posades en l'àrea de la biotecnologia i les ciències de la salut, tant per tradició empresarial —una important indústria farmacèutica local, amb grups històrics com Esteve, Ferrer, Almirall o Uriach— com per les infraestructures amb què comptava o que estava disposada a construir: una important xarxa d'hospitals, universitats i centres de recerca. Va ser per aquest sector que més va apostar l'Administració catalana, a partir del diagnòstic elaborat en l'entorn de l'aleshores conseller d'Universitats i Innovació, Andreu Mas Colell.

1. Les empreses bio

El resultat, deu anys després d'aquella aposta, confirma que la idea era encertada. Moltes empreses bio —la major part estructurades al voltant de científics que feien tasques de recerca a les universitats— han arribat a la maduresa i ja han tret, o són a punt de fer-ho, els seus primers medicaments al mercat. És el cas del grup Lipotec, d'Antonio Parente, el que més s'ha endinsat en la via industrial, i que avui fabrica injectables per als camps oncològic i urològic; o d'Oryzon, l'empresa de Carlos Buesa, una de les que ha crescut més de pressa i que acaba de llançar al mercat el seu primer producte, un equip de diagnòstic ràpid del càncer d'endometri.

També és a punt de fer el salt Archivel, que tot just prepara una nova ampliació de capital per encarar la tercera fase (assaig entre humans) de la seva prometedora vacuna contra la tuberculosi. Al costat d'aquests projectes cal destacar la consolidació en els mercats internacionals de grups com Grífols, empresa propietat

Salvador Alemany

President d'Abertis, expresident del Cercle d'Economia

Més que resistir, tornar a començar

L'empresa catalana és l'expressió d'una realitat amb una base més densa, sòlida i competitiva del que a vegades reconeixem. Sabem ser competitius, perquè som una economia més basada en el «saber fer» que altres economies de base estrictament financera. Però per avançar cal que fugim de l'esperit que es limita a resistir i adoptem el de «tornar a començar». La crisi no serà curta i aquell que es limita a resistir sent que perd una mica cada dia; per a qui es disposa a lluitar com ho va fer quan va començar, els sacrificis d'avui són una inversió per al futur. Per exportar no cal una gran dimensió, però els projectes necessiten avui una estructura mínima que permeti abordar operacions complexes en entorns culturals diversos.

Joan Font

Director general de Bon Preu

Bon govern, pacte fiscal

Els empresaris catalans en bona part han fet la feina que tocava des que es va començar a intuir la crisi: ajustant una vegada més la despesa, obrint nous mercats exteriors per diversificar riscos, defensant el volum de les vendes, etc. Ara, el que necessitem són millors representants institucionals, un Estat al darrere que ajudi i que no posi traves a les grans operacions de creixement, que el crèdit torni a circular i que es replantegi de dalt a baix el sistema educatiu. També cal que els polítics europeus facin els deures amb valentia, claredat, rapidesa i contundència. I que Catalunya no tingui una sagnia permanent dels diners que genera i que necessita, tant per als serveis socials imprescindibles com per a la seva competitivitat.

de la família del mateix nom, referent en la tecnologia del plasma; de Telstar, el petit grup d'empreses propietat de la família Capella, ara mateix un dels líders reconeguts en les tecnologies del buit per al sector sanitari; o de Werfen, grup propietat de la família Rubiralta dedicat a la fabricació d'instrumental mèdic i d'equips per a diagnòstic; o, fins i tot, de companyies com Laboratoris Hipra, de la família Nogareda i dedicada a la salut animal.

2. Les aeroespacials

Contràriament, les coses no han anat tan bé en el sector aeroespacial. L'absència de grans grups que poguessin arrossegar la resta de petites empreses i la ja acostumada llunyania de Catalunya dels grans centres de poder polític —l'aeroespacial i el sector de la defensa són cosins germans— n'han impedit la consolidació. La continuïtat de petites empreses (en realitat grans, per la seva

capacitat de supervivència) com Gutmar (mecànica de precisió), GTD (programari crític per als vols espacials) o Mier (comunicacions per satèl·lit) està assegurada, però no en garanteix la vertebració d'un sector amb gruix.

3. Les telecomos

Tampoc no ha estat satisfactòria l'evolució del sector de les telecomunicacions. Catalunya, que en els anys 1970 va ser porta d'entrada de la informàtica a la península, va veure com aquest sector «migrava» cap a Madrid deu anys més tard, empès per les comandes de les grans empreses de serveis amb seu a la capital espanyola. Quan el sector va esclatar, les grans operadores no van ni tan sols considerar la possibilitat d'instal·lar-se a Barcelona. Els posteriors, i frustrats, intents de la Generalitat per atraure Amena (després Vodafone) a la ciutat, i el trasllat a Barcelona de la Comissió del Mercat de les

Telecomunicacions, l'organisme regulador del sector, per part del govern de Rodríguez Zapatero, tampoc no han servit de gran cosa, malgrat l'elevat cost en termes d'imatge d'aquesta darrera operació.

Paradoxalment, però, i malgrat tots aquests daltabaixos, l'ecosistema de Barcelona és tan atractiu per als emprenedors —qualitat de vida, escoles de negoci, bon capital humà, gruix cultural i científic— que

la ciutat ha demostrat una gran capacitat per acollir projectes concebuts a l'exterior. La consolidació de la ciutat com a capital mundial de la telefonia mòbil (almenys durant els propers sis anys) ha donat molta visibilitat a les petites empreses del sector, al mateix temps que ha facilitat l'eclosió de petits clústers com el dels videojocs, on treballen amb un èxit relatiu empreses locals com Digital Legends, Novorama o Ubisoft, entre altres... És a la Barcelona del canvi de segle, per exemple, que Javier Pérez Tenessa, un home que venia de Stanford i de Madrid, va muntar eDreams, la més acabada i important empresa de comerç electrònic (en el seu cas de viatges) del mercat espanyol. També és a la capital catalana on Lucas Carné i José Manuel Villanueva van constituir Privalia, que amb el temps ha esdevingut un dels primers clubs europeus de compra en línia. I és d'aquest

entorn d'on han sorgit personalitats que són garantia de futurs èxits empresarials, com Pau Garcia-Milà (eyeOS), Dídac Lee (Inspirit, Zyncro) o Xavier Verdaguer (primer amb la TMT Factory i ara amb el projecte Innovalley, instal·lat al Silicon Valley californià).

Els sectors tradicionals

Però és en els sectors tradicionals on les empreses catalanes segueixen mostrant una especial capacitat. Malgrat la descapitalització dels seus recursos humans (molta de la millor gent en actiu o que sortia de les universitats i escoles de negocis va anar a parar al sector immobiliari i a les finances, pels elevats sous que s'hi cobraven), la indústria local ha demostrat una gran vitalitat i capacitat de reacció a un entorn hostil. En el sector alimentari, Casa Tarradellas ha incrementat el lideratge en el món de les pizzes; Casademont i Metalquimia han aconseguit fabricar una assecadora d'embotits (allò que es feia en mesos ara ho fa en un dia) que ha merescut l'atenció de la revista *Technology Review* del MIT en un article sobre la tecnologia alimentària espanyola (de les sis empreses que hi surten, quatre són catalanes!); Guissona, a cavall entre la distribució i la producció alimentària, s'ha consolidat com un fenomen molt particular per a un segment *low-cost* de la població.

El sector tèxtil ha refermat la seva internacionalització per mitjà d'un model que combina disseny, interiorisme i logística

En el tèxtil, un sector erròniament estigmatitzat i mal considerat obsolet, Mango ha refermat la seva expansió internacional mitjançant un model que combina disseny, interiorisme i logística a parts iguals i que ha estat seguit amb èxit per grups com Desigual o, ja a menor escala, per Boboli i altres. Barcelona és també avui un dels nuclis de més activitat en la roba per a núvies (de Pronovias a Rosa Clarà o Raimon Bundó). En els transformats del coure, el grup La Farga, amb seu a Osona, s'ha consolidat internacionalment. Fluidra, dedicada a les piscines i el món de l'ai-

gua, s'ha estès arreu, com també ho havien fet abans grups com Roca, que en els darrers anys ha protagonitzat un espectacular reposicionament de la marca, avui present a la major part dels circuits de l'alt consum internacional. Germans Boada segueix sent un dels líders internacionals en tot allò que és utilitat per al món de la construcció; MAT Holding s'està consolidant amb el seu model de referent per als fertilitzants per a l'agricultura i el rec gota a gota. I així podríem seguir...

La internacionalització

La internacionalització de les empreses catalanes ha estat obligada tant per la saturació del mercat espanyol, com pel fet que aquest ha deixat de ser protegit. Aquest canvi d'escenari té i tindrà grans implicacions en la concepció de les relacions entre Catalunya i Espanya. Però segurament el més rellevant d'aquesta evolució en termes empresarials ha estat que l'expansió internacional s'hagi produït en un context radicalment nou per a les empreses catalanes. Per primera vegada, les empreses s'han vist obligades a augmentar la seva productivitat, a reduir costos, sense recórrer a la devaluació de la seva moneda, com era tradicional. Les empreses catalanes han demostrat, en aquest aspecte, ser uns relativament

bons alumnes del *middlestand*, que és el nom que es dóna al teixit de petites i mitjanes empreses alemanyes, la major part de les quals són de capital familiar, que han estat determinants en l'èxit del model alemany per la seva potència exportadora. Catalunya és, en aquest aspecte, un ecosistema empresarial de gran vitalitat, amb escoles de negocis, universitats, una metròpoli global que atrau emprenedors d'arreu i catalitza les propostes de l'interior, i clústers territorials com Girona, Osona o el Vallès, amb gran capacitat de generar empresa. Finalment, els grans grups empresarials satèl·lits de La Caixa, ara CaixaBank —Abertis, Gas Natural, les asseguradores— han consolidat la seva expansió gràcies al suport de l'entitat financera. Mentrestant, Agbar ha anat a parar a mans franceses.

On és, doncs, el problema català?

Quines són les flors pansides i engroguides de què parlava Vicenç Aguilera al començament de l'article? El primer problema és la dimensió. I, vinculat a aquest, el finançament. Les empreses catalanes són encara petites, massa petites. I massa sovint, el seu punt fort segueix sent l'habilitat per reduir costos més que la capacitat per utilitzar la innovació i els serveis professionals de l'entorn (del màrqueting a la consulto-

Joaquim Boixareu

President d'Irestal

El mercat mundial és il·limitat

La indústria és la columna vertebral de l'economia catalana. En aquests anys ha millorat la seva productivitat, ajustat costos, innovat i internacionalitzat les seves activitats. És a dir, s'ha preparat per travessar la crisi. Ara, el nostre gran problema és l'atur. Un país industrial i avançat com Catalunya no es pot permetre ni socialment ni econòmicament taxes d'atur del 18%. Cal fer un pas endavant per crear ocupació. El mercat espanyol estarà en una situació difícil en els propers anys mentre que el mercat mundial és il·limitat. Per això cal internacionalitzar encara més les empreses i, alhora, apropar-se a la universitat, on hi ha el talent per innovar i desenvolupar el *venture capital* per reforçar la indústria i guanyar mida.

Carles Sumarroca

President de FemCat

Un país amb fonaments

A Catalunya tenim bons fonaments per convertir la sortida d'aquesta llarga i profunda crisi en una oportunitat: un teixit empresarial de base industrial capaç de ser competitiu i internacionalitzar-se; malgrat tot, una bona capacitat emprenedora i d'adaptació; un bon nombre d'àmbits en els quals la creativitat i el talent estan en primera línia mundial; i una bona quantitat de disciplines en què la nostra recerca comença a ser puntera. Amb aquests elements, ara cal construir un ecosistema potent per afavorir l'economia productiva. Cal també resoldre els dos problemes immediats més importants que condicionen la capacitat per créixer: reduir l'atur, especialment el que afecta els joves, i restaurar el flux de crèdit cap a les empreses i els particulars.

Per competir en una economia global, els territoris necessiten infraestructures i serveis. I a Catalunya això no està assegurat per l'Estat

ria o el disseny). Però per fer-se grans, per créixer, cal finançament. En els darrers anys, algunes de les empreses abans mencionades (Fluidra, Grífols, Almirall i altres...) han sortit a borsa, en un intent de buscar altres canals de finançament per a la seva expansió. Però l'arribada de la crisi financera ha estat perjudicial per als més aventurers. I en la memòria de l'empresariat català quedarà el naufragi dels dos grups que més van apostar per l'expansió (i el deute) en temps de bonança: Habitat i Metrovacesa, ambdós en el sector de la construcció i l'immobiliari. En qualsevol cas, l'esfondrament de les caixes reduirà l'oferta de crèdit a les empreses, i l'excés de crèdit immobiliari en el balanç dels bancs vaticina que el finançament seguirà sent un problema crònic.

L'individualisme és l'altre gran problema empresarial català. La propietat familiar de les empreses, clau en molts casos per la seva supervivència, no ha de ser contradictòria amb la col·laboració, l'intercanvi d'informació i, fins i tot, la unió entre empreses. Casos recents com el de la creació de Comsa-

Emte, fruit de la fusió entre els grups empresarials de les famílies Miarnau i Sumarroca, és un primer pas en un panorama caracteritzat pel recel entre empreses. Com també ho és l'entesa entre aquest darrer grup i Ficosa per aconseguir les instal·lacions i plantilla de la multinacional Sony a Viladecavalls, o fins i tot la col·laboració entre Ficosa i un grup multinacional com Hewlett Packard, a Sant Cugat del Vallès, fet inèdit en l'economia catalana.

L'individualisme impedeix, així mateix, que l'empresariat català es planteji reptes col·lectius. En una economia global, el territori pesa cada vegada més i en l'actual cursa per sobreviure els territoris han d'estar dotats de les infraestructures i serveis necessaris per poder competir. I en el cas català això no està necessàriament assegurat per l'Estat. La mobilització dels empresaris catalans per reclamar un aeroport amb àmplies connexions internacionals per a Barcelona va ser un primer pas. Com també ho han estat els intents, fomentats en bona part per associacions com FemCat, per capitalitzar una línia aèria com Spanair i utilitzar-la com a palanca per garantir el futur de la infraestructura aèria del Prat. En la mateixa direcció, cal ressaltar les demandes coordinades entre el sector públic i privat per aconseguir que el Corredor Mediterrani sigui prioritari en les connexions peninsulars amb Europa. ◊

>>> **Ramon Aymerich** és redactor en cap de la secció d'Economia de *La Vanguardia*.

Jordi Bagó

Conseller delegat de SERHS

Cooperació publicoprivada i empresarial

En uns moments com els actuals, l'economia catalana ha de buscar allò que veritablement la fa ser diferent en els mercats internacionals. Es tracta de focalitzar totes les nostres forces en aquesta direcció i tractar de ser el més potents possible. Alhora, és fonamental trobar complicitats per avançar junts, tant a l'Administració com entre el mateix empresariat. De forma individual, els empresaris tenim moltes limitacions. Si anem plegats, sumem esforços. En una economia com la d'avui cal saber cooperar entre nosaltres. Això ara és més important que mai.

Eloi Planes

Conseller delegat del Grup Fluidra

Globals amb identitat pròpia

L'economia catalana té un gran pes en el marc espanyol i europeu, però les nostres empreses necessiten continuar treballant per guanyar importància en els mercats internacionals. En l'escenari actual, operar a escala global és l'única via per diversificar el risc. Hem de ser capaços de mantenir la nostra identitat al mateix temps que ens adaptem a les necessitats i gustos de cada país. A Fluidra sempre diem que som «andalusos a Màlaga, anglesos a Birmingham i australians a Adelaide». En un entorn complex i amb una economia globalitzada com la present, el nostre repte és precisament mantenir els valors que caracteritzen l'empresa catalana, com són l'esforç, la capacitat de treball i la innovació, per fer-nos un lloc a l'economia global.

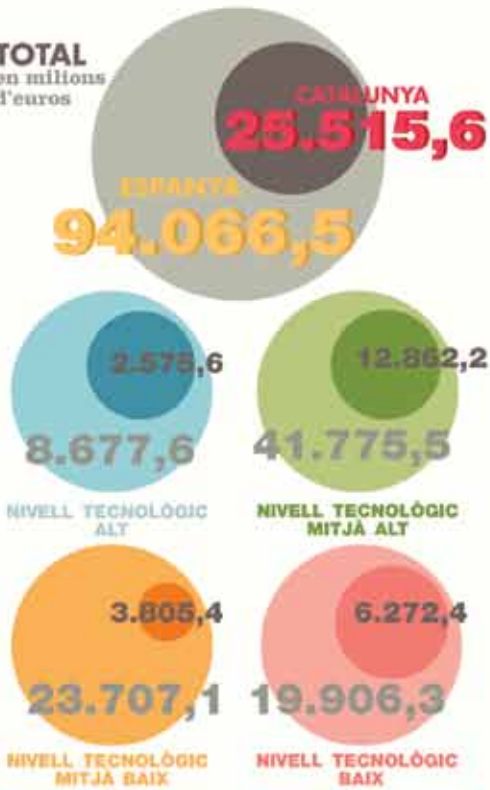

La indústria exportadora catalana

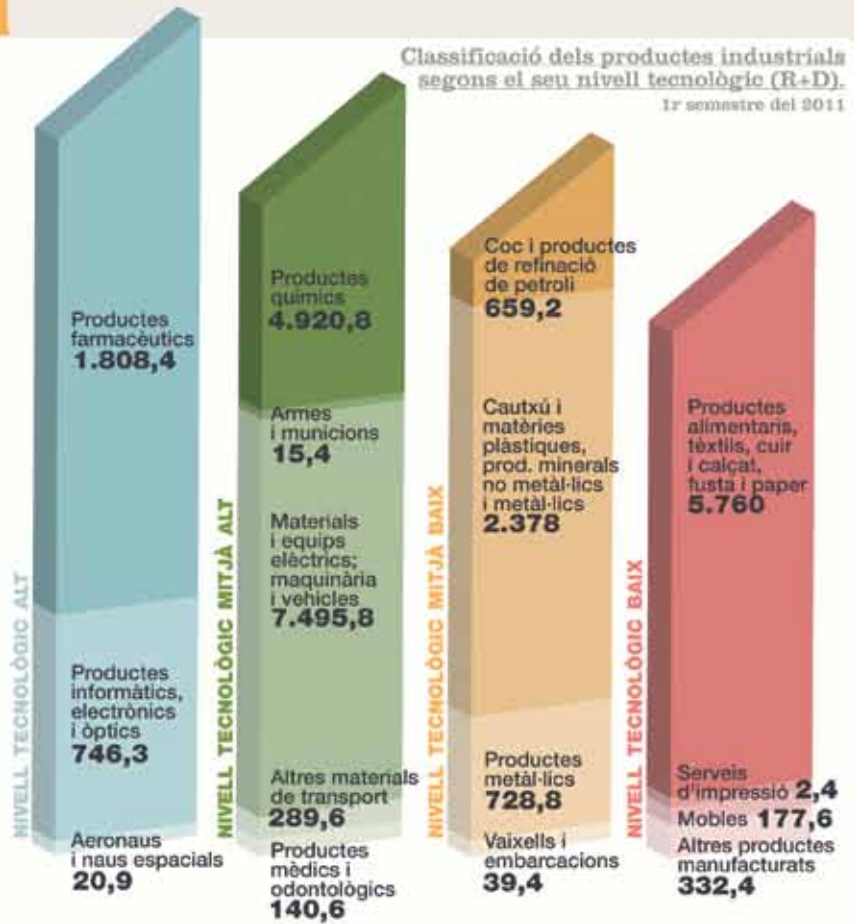
Què venem?

TOTAL en milions d'euros

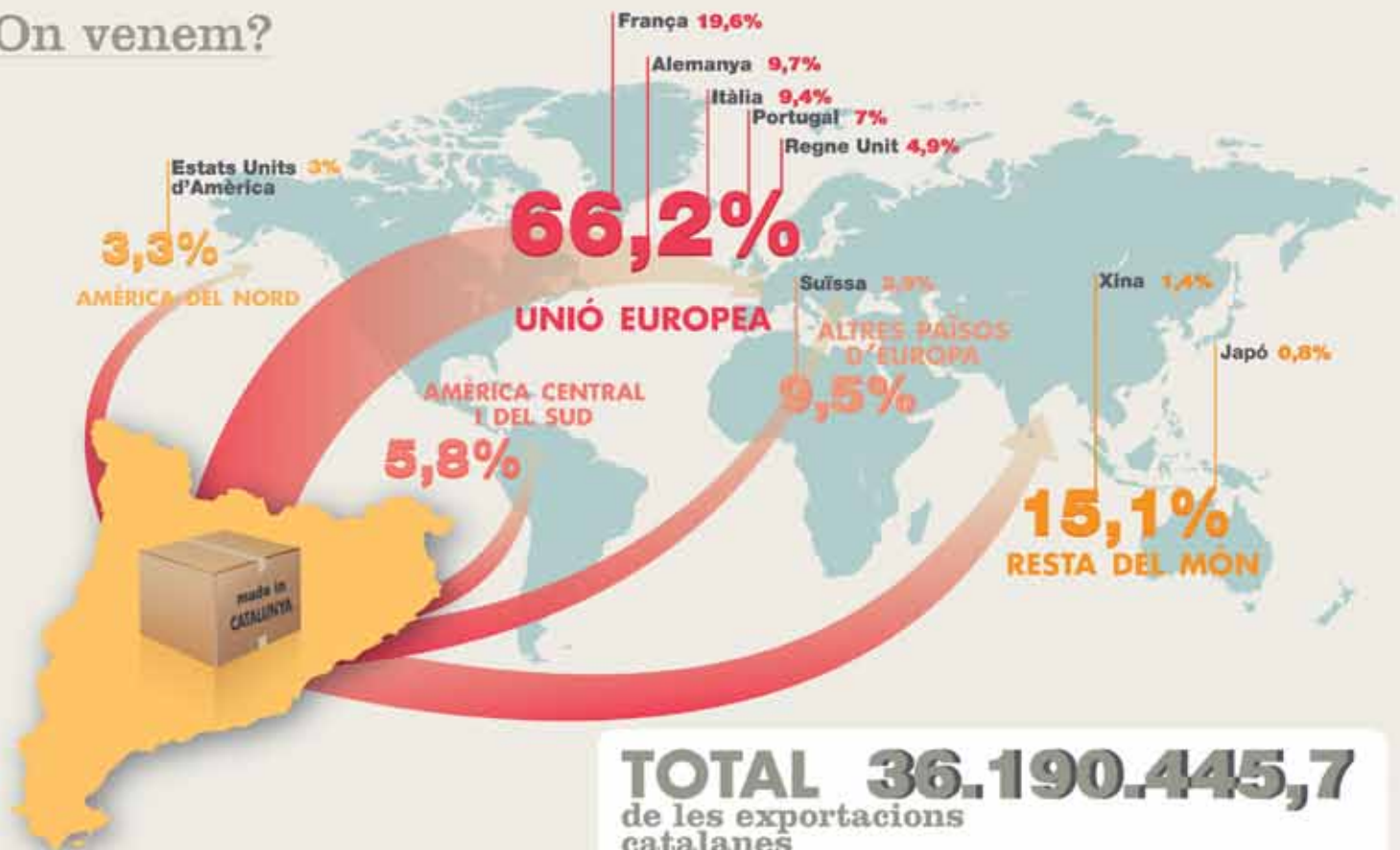
Classificació dels productes industrials segons el seu nivell tecnològic (R+D).

1r semestre del 2011

FONT: DESCAT. DADES ELABORADES TRIVESTRIMENT

On venem?

FONT: DESCAT. DADES ELABORADES MENSUALMENT

en milers d'euros

La Festa per la Llibertat

Com s'organitza la Festa per la Llibertat? Quina tasca duen a terme els voluntaris i treballadors d'Òmnium Cultural? Vam passar tot l'Onze de Setembre amb ells per conèixer de primera mà les interioritats de l'acte més multitudinari que organitza la societat civil catalana per la Diada.

Per: **Xavier Tedó** | Fotografia: **Dani Codina** i **Ramon Boadella**

El bon moment que viu Òmnium es palesa en els milers de persones que desfilen tota la Diada pel passeig de Lluís Companys de Barcelona.

Són les nou del matí i és la Diada, però avui la Montse i la Mercè s'han llevat a la mateixa hora de sempre. Als treballadors d'Òmnium Cultural els espera una jornada dura, si bé agraïda, això sí. És la Festa per la Llibertat. Avui substitueixen el despatx que ocupen des de fa una pila d'anys al carrer Diputació de Barcelona per un envelat de grans dimensions situat al bell mig del passeig Lluís Companys. Elles, juntament amb altres treballadors de l'entitat, són els encarregats de dirigir el punt d'informació, d'atendre els socis i les persones interessades a formar part de la històrica associació i de vendre material o els tiquets del dinar popular, des de les deu del matí fins a les set de tarda. Amb un descans de dues a quatre per dinar i agafar forces. La Mercè, que fa més de trenta anys que treballa d'administrativa a Òmnium, diu que «estem en un moment molt bo perquè la gent ens coneix més». I la Carme ho referma amb xifres: «a la Diada és quan fem més socis, durant tot el dia dues-centes persones s'hi poden adherir». A la mateixa hora que obren l'estand, la Junta Directiva, encapçalada per la presidenta, Muriel Casals, fa l'ofrena floral al monument a Rafael Casanova, acompanyats dels màxims dirigents d'Acció Cultural del País Valencià, Eliseu Climent, i de l'Obra Cultural Balear, Jaume Mateu.

L'hora dels menuts

Mentre sonen els acords d'*Els Segadors* a la cruïlla dels carrers Alí Bei i ronda de Sant Pere, al proper passeig Lluís Companys el primer torn de voluntaris es posa en marxa. Una quinzena de membres de l'entitat coordinen les activitats infantils. La dotzena edició de la Festa per la Llibertat té unes convidades especials: les Tres Bessones. Elles són les protagonistes d'un dels nous jocs adreçats a nens i nenes d'entre 0 i 12 anys i amb els quals s'endinsen en la cultura popular per mitjà de diables, castellers i bastoners. La colla castellera jove de Barcelona els ensenya, per exemple, a pujar sobre una persona i a fer d'acotxadors, enxanetes o dosos; els Bastoners de Gràcia mostren les picades bàsiques que acaben desembocant en un ball improvisat i els Diables del Poble Sec els ajuden a fabricar boles de paper que simulen boles de foc o els maquillen de manera diabòlica com si anessin a un correfoc. Un cop s'acaben les activitats infantils, té lloc, a la part del darrera de l'escenari, el dinar popular, que reuneix centenars de persones, entre espontanis i habituals de cada any. El menú s'amaneix amb l'actuació musical d'Oriol Foll i la Paperina.

L'hora del jovent

Són les cinc de la tarda. Els organitzadors de la Festa per la Llibertat aprofiten *el moment de pau* de la manifestació per greixar la maquinària per quan comencin les actuacions musicals, que s'inicien a les set de la tarda. La seixantena de voluntaris que s'ubicaran a les barres i a les dues guixetes arriben a quarts de sis. El coordinador de les barres, en Roger, els explica on s'han de posar i quin torn els toca. La meitat hi seran tres hores i l'altra, tota la vetllada. La Io-

per dins

landa, coordinadora dels voluntaris, remarca amb satisfacció que entre els que ajuden «hi ha simpatitzants i gent del programa Quedem? per aprendre català». Poc abans de les set ja hi ha desenes de persones, la majoria joves, fent cua per demanar begudes. La Marta, una veterana que fa cinc anys consecutius que col·labora en la Festa, confessa que s'ho passa bé perquè «coneixes gent i practiques idiomes amb els turistes». Encara recorda la vergonya que va passar quan l'únic cop que va demanar el DNI a un jove, va comprovar que sobrepassava els vint: «Ara ja només el demano si es veu d'una hora lluny que no és major d'edat.» Entre els

Al llarg de la Diada —la jornada més dura, i agraïda, dels treballadors de l'entitat— fins a 200 persones s'arriben a fer sòcies d'Òmnium Cultural

voluntaris novells hi ha el Lluís, qui revela: «sóc soci d'Òmnium i ser aquí és el meu primer gra de sorra». Mentrestant, en Roger va d'un lloc a l'altre sense parar mentre intenta aclarir els dubtes que li arriben per l'auricular. «Sí, sí, és el dia que diuen més el meu nom», admet, i afegeix: «l'important és que tot funcioni com un rellotge». No debades, més de seixanta mil persones omplen a vessar el passeig barceloní per veure les actuacions dels grups Quart Primera, La Troba Kung-Fú i Obrint Pas. El concert, que ha presentat l'actor Toni Albà, ha aplegat més gent que mai. A l'hora de plegar, passada la mitjanit, la Iolanda sintetitza el sentiment general: «acabes cansada, però contenta perquè l'ambient ha estat molt bo». L'any que ve més.

La tasca dels voluntaris és fonamental al servei de bar de la Festa.

El Manifest de la Diada

L'entitat marca el camí a seguir

Entre les actuacions dels grups Quart Primera i La Troba Kung-Fú, una delegació de la Junta Directiva d'Òmnium Cultural, amb la presidenta Muriel Casals al capdavant, va llegir el manifest que havia preparat per a la Diada. El document arrenca situant-nos en el context polític, econòmic i cultural: «Les relacions amb Espanya estan en un punt de no retorn: estem patint de valent un dèficit fiscal i una crisi econòmica que afecta sobretot els joves, i estem afrontant nous desafiaments a la nostra llengua que creïem superats». Contra els atacs a la immersió, el manifest demana «impulsar un gran acord social, polític i econòmic per fer del català la llengua comuna de tots els qui vivim en aquest país». I com ja va anunciar Òmnium en l'acte d'homenatge als fundadors, que tingué lloc el passat 11 de juliol, el text recorda que: «Catalunya ha de recaptar els seus impostos i decidir la pròpia política econòmica, exigint la unitat de la classe política per assolir un model de concert econòmic», i «si l'Estat espanyol s'hi oposa, ens comprometem a estudiar fórmules d'objecció fiscal com a pas ferm cap a la independència econòmica». Muriel Casals, que va ser l'última a intervenir en la lectura del manifest, va apel·lar a la força de la societat civil per deixar clar que Catalunya té dret a decidir el seu destí polític, amb l'objectiu que «l'acció pública i la societat conflueixin en el camí de l'autodeterminació», un camí que «només pot arribar al seu destí quan es convoqui un referèndum de manera oficial i vinculant a tot el país».

LES CINCO COSES QUE HAS DE SABER DE LA FESTA PER LA LLIBERTAT

QUAN: Se celebra des de fa 12 anys en el marc de la Diada

QUI: Òmnium Cultural n'és l'entitat organitzadora

ON: passeig de Lluís Companys de Barcelona

QUINS GRUPS HAN ACTUAT: Els Pets, Obrint Pas, At Versaris, La Troba Kung-Fú i Els Amics de les Arts, entre d'altres

QUANTA GENT HI PASSA: Més de 50.000 persones de mitjana

La Festa d'Òmnium en 10 instants

Calen samarretes per als voluntaris...

I tota mena d'informació per als curiosos.

El matí és l'hora dels menuts. La colla jove de Barcelona els ensenya a fer d'acotxadors, enxanetes o dosos.

Un cop passades les activitats infantils, té lloc el dinar popular, que reuneix centenars de persones, entre espontanis i habituals de cada any.

Els Bastoners de Gràcia mostren les picades bàsiques, que acaben en un ball improvisat.

El menú s'ameix amb l'actuació musical d'Oriol Foll i la Paperina.

A la tarda, l'actor i presentador Toni Albà assaja per a l'hora del concert.

Entre la guixeta i la barra, uns 60 voluntaris fan torns per atendre el públic.

I arriba l'hora màgica de la música amb La Troba Kung-Fú, entre d'altres.

Des de l'escenari, la vista del passeig de Lluís Companys impressiona. Al llarg de la Diada, més de 60.000 persones han passat per la Festa per la Llibertat.

Més i més torxes

Vic i Vilafranca del Penedès. Aquestes dues ciutats van iniciar ara fa nou anys la Marxa de Torxes, un esdeveniment festiu i reivindicatiu en homenatge als caiguts del 1714, que enguany ja s'ha celebrat a una seixantena llarga de municipis. En aquesta crònica parlem amb els organitzadors d'algunes de les marxes que desfilen arreu del Principat la vigília de l'Onze de Setembre.

A la capital d'Osona la Marxa de Torxes s'ha rebatejat com la Marxa dels Vigatans perquè rememora la reunió que un grup de prohoms de la ciutat de Vic mantingué a la capella de Sant Sebastià el 17 de maig de 1705 i que va impulsar la revolta contra Felip V. Txevi, tècnic territorial d'Òmnium Cultural, que és l'entitat que l'organitza, assegura que ha estat l'any amb més participació: «Els ànims estan encesos», ho il·lustra tot rient. Les més de tres mil persones que hi van prendre part la vigília de la Diada així ho avalen. També les desenes d'entitats i ajuntaments que any rere any hi col·laboren o les 21 columnes que van sortir de més de 25 pobles de la comarca per sumar-s'hi. La tradicional crema del Decret de Nova Planta es va acompanyar amb la de la sentència del Tribunal Suprem i la interlocutòria del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya contra la immersió a l'escola. El ball dels Gegants de Prat del Lluçanès i de l'Àliga de Vic i l'actuació del cantautor penedesenc Cesk Freixas van posar el punt final a una edició que s'espera que sigui la punta de llança de les que han de venir.

La cita de Vilafranca del Penedès, com la resta que se celebren al país, no té un component igual: «Vam impulsar la Marxa de Torxes el mateix any que ells, però a Vic és una recreació històrica i aquí neix de la voluntat de fer de l'Onze de

A Vic la marxa recrea l'inici de la revolta contra el rei Borbó, protagonitzada per un grup de prohoms de la ciutat el 1705

Setembre una Diada reivindicativa», assenyala el president de la comissió a la capital de l'Alt Penedès, Jaume Claramunt. Des de la primera edició, en què ja es van aplegar mig miler de persones, la marxa ha anat creixent fins a convertir-se en tot un referent: «La gent de fora al·lucina quan ho veu i és per aquest motiu que s'ha anat realitzant a d'altres llocs.» L'edició d'enguany ha estat la més participativa: «calculem que hi havia més de tres mil persones», assenyala Claramunt. El sociòleg Salvador Cardús, que va llegir el manifest, es mostrava sorprès de tanta gentada, i atribuïa l'èxit de la convocatòria a l'esforç que hi han posat els seus promotors perquè sigui una marxa transversal, sense pancartes ni sigles de partits al darrere. «Del que ens sentim més orgullosos és que ha esdevingut un acte ciutadà i ve gent que no va a actes polítics», sentència el president de la comissió vilafranquina.

Comarques gironines

Més enllà de les pioneres, a altres ciutats del país la Marxa de Torxes ja és una iniciativa consolidada. És el cas de Girona, on ja fa cinc anys que se celebra sota el paraigua d'Òmnium. Lluc, tècnic territorial, explica que «la marxa ha tingut un creixement exponencial, perquè el primer any hi van participar cinc-centes persones i enguany hem superat les 1.200». L'actuació de Roger Mas davant de la Catedral abans d'enfilar el camí cap a l'Ajuntament va ser un dels moments àlgids de la vigília de la Diada a la capital gironina. A Olot, dues mil persones van sortir al carrer, una xifra mai no assolida, però curiosament hi havia menys torxes que mai: la cita coincidia enguany amb les festes del Tura i les torxes es van haver de substituir per senyeres per tal d'evitar que els decorats de la festa patronal olotina es poguessin incendiar. Així mateix, a Figueres i a Santa Coloma de Farners centenars de persones van homenatjar els caiguts del 1714.

Terres de l'Ebre

Al sud del Principat les torxes també van sumants adeptes. A Tortosa, on era el quart any que es feia la marxa, s'hi van aplegar unes quatre-centes persones, doblant la xifra d'edicions anteriors, que van desfilat des del castell de la Suda fins a la plaça de Barcelona. Dolors Queralt, presidenta d'Òmnium Terres de l'Ebre i coordinadora de l'acte, no amaga la seva alegria per la resposta dels veïns: «Mai no havíem vist tanta gent!» L'escriptora local Cinta Arasa va ser l'encarregada de redactar i llegir el manifest. Rosa Canadell, màxima responsable del sindicat de l'ensenyament USTEC, i Toni Gisbert, vicepresident d'Acció Cultural del País Valencià, hi van fer uns breus parlaments en defensa de la immersió a l'escola. Els Grallers de Roquetes van interpretar els himnes dels Països Catalans —*La Muixeranga*, *La Balanguera* i *Els Segadors*—, que van donar pas a un sopar de germanor de les entitats que formen part de la Comissió 11 de Setembre.

Catalunya central

En només tres anys la Marxa de Torxes ja ha esdevingut un esdeveniment massiu a Manresa, on 2.000 persones van participar en la darrera edició. Gerard, tècnic territorial d'Òmnium, amplia l'èxit a la desena de municipis de la comarca del Bages, com ara Artés, Sallent o Castellbell i el Vilar, que organitzen la marxa des de l'any passat amb una notable aflluència de públic. I per acabar la nostra crònica, fem una menció especial a la ciutat de Lleida, en la qual per primer cop Òmnium ha participat en la marxa. Com remarca l'Aziz, tècnic territorial, «la voluntat ara és seguir-hi cada any». Les més de 700 persones que van sortir del Roser camí de la Seu Vella en són el principal motiu.

Selecció d'imatges d'algunes de les ciutats catalanes protagonistes de les marxes de torxes.

1. Vic, 2. Tortosa, 3. Manresa, 4. Lleida, 5. Girona

El criquet vol fer-se un espai a Catalunya

De tots els esports practicats per nouvinguts que busquen el seu espai a la societat catalana, el criquet és segurament el que més ha arrelat i més oportunitats de creixement té. Es tracta d'un joc d'origen anglès, que es juga amb un bat i una pilota i en què s'enfronten dos equips d'onze jugadors. Un joc que, avui, arreu de Catalunya ja té 26 clubs registrats. L'empenta dels seus impulsors locals, ciutadans provinents de l'Índia, el Pakistan i Bangladesh, recorda la d'aquells europeus que a finals del segle XIX començaven a disputar a casa nostra els primers partits d'un altre sport en equip —anglès, *of course*— que es juga amb una pilota, també enfronta onze contra onze i que després una dècada del segle XXI té en un club català fundat per un suís i amb una mentalitat clarament integradora —tant se val d'on venim, si del Sud o del Nord— el millor exponent a escala mundial. Es repetirà la història?

Per: **Gerard Valldepèrez Folch** | Fotografies: **Dani Codina** i **Albert Such** (imatge d'obertura)

Uns nois juguen al criquet al Raval barceloní. Molts catalans han tingut el primer contacte visual amb aquest sport als carrers de les nostres ciutats.

I Dia Català del Criquet

Voleu presenciar un partit de criquet entre equips professionals arrelats a Catalunya? L'equip del Catalunya Criquet Club, conjuntament amb Òmnium i altres entitats, organitzen el proper 15 de gener del 2012 el I Dia Català del Criquet, una jornada de portes obertes amb l'objectiu de fomentar la cohesió social a través de l'esport. Entre altres activitats, els nens tindran la possibilitat de conèixer les regles del joc i participar en un entrenament de l'equip local.

L'entrada del criquet —terme ja recollit pel DIEC— a casa nostra és força recent: l'any 1991 un grup d'anglosaxons residents a Barcelona volen seguir practicant un dels esports rei arreu dels països de la Commonwealth. És així com Phil Paterson, entre d'altres, funda el Barcelona Criquet Club, que comença a disputar partits amistosos amb equips de la costa peninsular formats per jugadors d'origens similars. A partir del 2001, els protagonistes canvien i són els nous provinents de les antigues colònies britàniques del sud d'Àsia, com l'Índia, el Pakistan i Bangladesh, els que comencen a batejar en parcs, carrers i altres espais a l'aire lliure de les nostres ciutats, oferint així a molts catalans el primer contacte visual amb aquest esport. De tant en tant, lloguen els camps de la Vall d'Hebron i les instal·lacions del Club de Beisbol i Softbol de Gavà per jugar-hi partits amistosos, però no existeix cap tipus d'organització.

El primer moviment associatiu té lloc l'any 2008, quan neix el Catalunya Criquet Club (CCC) i, amb ell, es dona l'embranchada més gran a la pràctica d'aquest joc arreu de Catalunya. Els seus promotors visiten les comunitats asiàtiques de les ciutats d'Olot, Girona, Arbúcies, Vic, Tona, Lloret de Mar, Santa Coloma de Farners, Badalona, Santa Coloma de Gramenet, l'Hospitalet de Llobregat, Cornellà de Llobregat, Tarragona, Tortosa i Barcelona, i hi impulsen la constitució de clubs esportius. En només tres anys el nombre d'equips registrats passa de tres als 26 de l'actualitat. Un cop assolit l'objectiu d'organitzar les comunitats de jugadors per tot Catalunya, el 27 de desembre de 2009 es constitueix la Unió Esportiva Catalana de Clubs de Criquet (UECCC), embrió d'una futura Federació Ca-

talana de Criquet, que agrupa a tots els clubs catalans (com dèiem, 26). Aquell mateix any s'organitza el primer torneig català de criquet, la primera lliga catalana i la primera copa independència. Actualment, des del CCC i la UECCC es treballa en la creació d'escoles de formació i en el foment de l'ensenyament del criquet a les escoles del país d'acollida. Exemples d'aquesta tasca són les jornades que es van realitzar al Festival Casa Àsia el 2010, on es van impartir classes de tècnica als més petits, i la visita a l'Escola Fabra d'Alella. Paral·lelament, s'han iniciat converses amb l'Escola Catalana de l'Esport i l'Àrea d'Esport Escolar del Consell Català de l'Esport, així com el Departament d'Ensenyament, per tal d'introduir el criquet dins de les activitats esportives escolars.

Per un camp reglamentari

Aquest treball intens de promoció del criquet a Catalunya ha atret l'interès del International Cricket Council (ICC), el principal organisme mundial. Com a conseqüència, Robert Masih, fundador del CCC, ha estat designat, per aquest ens, responsable del desenvolupament d'un dels projectes més il·lusionants que existeixen al voltant d'aquest esport: l'organització d'una Champions League de Criquet amb seu permanent a Barcelona. Per assolir aquesta fita, es fa necessària la construcció d'un camp de criquet reglamentari. És per aquest motiu que el president de la UECCC, Khalid Shabaz, i el mateix Masih, en condició de director general, van mantenir una reunió a les oficines de Londres de l'ICC amb el seu president, Richard Holdsworth, el qual va garantir el seu suport al projecte de construcció del camp.

El nou Joan Gamper és indi

El creixement espectacular del criquet entre les comunitats índia i paquistanesa s'ha degut en gran part a l'empenta de Robert Masih, president del Catalunya Criquet Club. En Robert és un químic de 36 anys nascut al nord de l'Índia, país que avui domina l'escena internacional d'aquest esport. Va arribar a Barcelona el 2005, viu al barri d'Hostafranchs i ha fet arrels aquí: està casat amb una catalana, parla català i és seguidor del Barça; de fet, a ell ja s'hi han referit com "el Joan Gamper del criquet català".

En la seqüència d'imatges, el bateador protegeix el wicket (conjunt de tres pals i dos travessers) davant la mirada atenta del wicket-keeper.

A la versió web de l'article trobareu una guia del criquet, amb la descripció del joc i un glossari en català.

Els 26 clubs arreu del país sumen uns 500 jugadors

Mentre no arriba el camp dels somnis, però, Catalunya ja gaudeix de la pràctica del criquet amb regularitat. Cada cap de setmana entre els mesos de març i octubre —aquest és un esport a l'aire lliure que prefereix el bon temps— mig miler de jugadors bategen a les instal·lacions de l'INEF de Barcelona i al Camp Municipal de Beisbol Carlos Pérez de Rozas de Montjuïc, agrupant sota la bandera del *fair play* dos pobles enfrontats políticament com són l'Índia i el Pakistan. El Catalunya Criquet Club és el club més potent entre els catalans: l'any 2011 ha quedat campió de la Lliga Catalana.

Més enllà de la crònica esportiva, els promotors del criquet fan mans i mànigues perquè el seu esport guanyi visibilitat en la societat catalana. Amb aquest objectiu, es va celebrar el I Torneig Internacional Ciutat de Barcelona, disputat entre els dies 22 i 25 de setembre al Pérez de Rozas de Montjuïc. Organitzat amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona, la Secretaria General d'Esports i la Casa Àsia, hi van participar els equips Catalunya Juniors, Cornellà Juniors, Santa Coloma Juniors, Ali Youngsters i Girona Juniors, a més dels amfitrions, el CCC, que es va enfrontar a un equip convidat escocès, el Woodcutters.

Per a sorpresa de molts, el criquet és un esport en plena expansió a Catalunya. Els seus promotors, que no han dubtat a l'hora de reflectir la seva catalanitat en les denominacions oficials, treballen per fer-se un espai en el teixit associatiu del nostre país, raó per la qual busquen el suport d'institucions i empreses de la societat civil catalana. ◊

>>> Gerard Valldepèrès Folch és economista especialitzat en esports.

Criquet, català i convivència a l'Hospitalet

El 26 de maig del 2011, el Centre de Normalització Lingüística (CNL) de l'Hospitalet de Llobregat va organitzar un Taller de criquet per a pares i mares de l'Escola Pere Lliscart i de l'Institut Pedraforca, del barri de la Florida, dins el curs de Català inicial de 20 hores (curs per entendre el català). Els alumnes d'aquest curs, durant l'última classe, van treballar els diferents aspectes del joc del criquet: regles, vocabulari... i el darrer dia hi van jugar acompanyats de 12 nois pakistanesos i indis de l'aula d'acollida de l'Institut Pedraforca, que van fer una primera demostració d'aquest esport per als alumnes del curs de català i després van jugar tots plegats. Irfan Ilyas, alumne de l'Escola d'Adults de Sant Ramon, i Jordi Ballart, tècnic del CNL de l'Hospitalet, van conduir el joc. Durant una hora i mitja hi va haver un intercanvi de coneixements, experiències, etc. a través de la llengua catalana. El material per dur a terme el taller va ser cedit per la Unió Esportiva Catalana de Clubs de Cricket (UECCC).

L'organització de l'activitat respon a l'objectiu d'afavorir la convivència entre diferents col·lectius a través de la llengua catalana i oferir una activitat d'ús amb contingut implícit i explícit alhora de llengua. La valoració ha estat molt positiva: hi han participat col·lectius d'origens diferents, ha afavorit la convivència entre diferents cultures i generacions i el català ha estat la llengua d'ús.

Actualment, el CNL de l'Hospitalet està treballant conjuntament amb el TERM-CAT per a la fixació de la terminologia de l'esport del criquet en català i la seva incorporació a futures edicions de diccionaris d'esports. El passat 10 d'octubre es va fer una Sessió de normalització amb diferents especialistes del món del criquet, entre els quals hi havia el director general de la UECCC, Robert Masih, i el tècnic del CNL que va conduir el joc, Jordi Ballart.

CNL de l'Hospitalet, Consorci per a la Normalització Lingüística

TARONJA
ALCANAR
de l'arbre a casa

Sense encerar ni manipular. Deixem que la fruita maduri a l'arbre.

Et portem la millor taronja i mandarina a casa.
www.taronjalcanar.com

info@taronjalcanar.com
T. 605 682 160

ÒC Notícies

núm. 139

Jornada sobre cohesió social **pàg. 36** | El premi Sambori Òmnium torna a les aules **pàg. 38** | Dues exposicions mostren el Miró més compromès **pàg. 39** | Abacus premia els 50 anys d'Òmnium **pàg. 41** | Els cicles d'Òmnium **pàg. 42** | Òmnium al territori **pàg. 44** | Òmnium Terres de l'Ebre **pàg. 46** | Federació Llull **pàg. 48** | L'espai del soci **pàg. 49**

La presidenta d'Òmnium, Muriel Casals, va presentar la darrera novel·la de Jaume Cabré en una sala plena a vessar.

Fotograma extret del documental que Televisió de Catalunya ha elaborat sobre la història dels 50 anys d'Òmnium.

Centenars de persones van participar a la Diada a Perpinyà contra el tractat que va suposar la pèrdua de la Catalunya del Nord.

El llibre i el documental tanquen la celebració dels 50 anys

S'ha encetat l'últim tram de l'any 2011 amb diversos projectes com la 61a edició de la Nit de Santa Llúcia, la presentació del llibre dels 50 anys i l'estrena del documental de Televisió de Catalunya, que repassa el mig segle de vida de l'entitat. A banda de la Festa per la Llibertat i les concentracions de Somescola.cat a l'inici del curs escolar, des d'Òmnium Cultural també s'ha organitzat la primera Jornada sobre Cohesió Social o la presentació del llibre *Jo confesso*, de Jaume Cabré. En l'àmbit dels Països Catalans, cal destacar la Diada de la Catalunya del Nord a Perpinyà, que ha coincidit amb el final del Correllengua. Els últims mesos, Òmnium ha estat guardonada amb el Premi Abacus i ha acomiadat dos Premis d'Honor de les Lletres Catalanes, l'historiador Josep Termes i l'escriptor Jordi-Pere Cerdà, així com el president del Parlament de Catalunya Heribert Barrera, soci i membre de la Junta Consultiva de l'entitat. Amb la represa del curs, projectes com els Premis Sambori o el programa Quedem? han reprès l'activitat.

JORNADA SOBRE COHESIÓ SOCIAL

Primera edició sota el lema «Ara, més que mai, som cohesió»

Durant tot el dissabte 8 d'octubre agents socials, professionals i experts en diversos àmbits, membres de les juntes d'Òmnium Cultural i socis i simpatitzants de l'entitat van debatre sobre els conceptes *identitat*, *construcció nacional* i *cohesió social* a la seu nacional d'Òmnium

Fotografia: **Dani Codina**

Aquest espai de reflexió es va estructurar al voltant de dues taules rodones que van tenir lloc al llarg del matí. En la primera, hi van participar el comunicòleg Joan Manuel Tresserras; el director d'Unescocat, Miquel Àngel Essomba, i l'antropòleg Manuel Delgado. Els ponents de la segona taula van ser Mostafà Shaïmi, tècnic de la fundació SER.GI; Judit Font, directora de l'Escola d'Oficis de Salt, i Rafa Crespo, antropòleg, els quals van abordar la qüestió des d'un punt de vista pràctic, escenificant entrebancs i oportunitats de l'actual societat.

La intervenció de la presidenta d'Òmnium, Muriel Casals, que va obrir la jornada, va situar la cohesió social com una de les línies de treball clau de l'entitat a dia d'avui. De la mateixa manera, la responsable d'aquesta qüestió dins la Junta Directiva, Rita Marzoa, va parlar de la necessitat de buscar un nou discurs social en un moment en què la societat està conformada cada vegada més per gent diversa.

Algunes idees exposades

Pel que fa als ponents, Joan Manuel Tresserras es va referir al concepte d'identitat com «allò que ha de resultar atractiu, nou i invítador perquè tothom s'hi vulgui adherir». Per la seva banda, Miquel Àngel Essomba va alertar sobre «el gir ultraconservador, que pot causar una profunda involució democràtica i social» com a gran amenaça per a la cohesió social. Finalment, Manuel Delgado va repassar alguns dels equívocs socialment acceptats quan es parla de cohesió social, identitat o cultura. Durant la segona taula, Rafael Crespo va fer èmfasi en els prejudicis que tenim com a socie-

Primera taula rodona: l'antropòleg Manuel Delgado en un moment de la seva intervenció.

tat, ja que «s'està considerant immigrant fills i nets d'immigrants», i va destacar la importància de treballar en xarxa. El ponent Mostafà Shaïmi es va mostrar decebut pel fet que «mentre parlem dels debats culturals, deixem de parlar de la situació legal de la població immigrada», fet que va remarcar també Judith Font, la qual va fer una crida per treballar la igualtat de drets i oportunitats per arribar a una societat cohesionada.

Segona taula rodona de la jornada.

Reflexió interna

La mateixa tarda del dia 8 d'octubre va tenir lloc una reunió del grup de treball d'Òmnium format per la responsable de la Junta Directiva en cohesió social, Rita Marzoa, membres de les juntes territorials i de l'equip tècnic que treballen en els projectes de cohesió arreu del país. L'objectiu d'aquest grup és debatre amb més profunditat què s'entén per «cohesió social», com es construeix la identitat en un entorn divers i, en definitiva, marcar el full de ruta de l'entitat sobre aquest tema.

Els participants del Quedem? aporten noves idees

Sota el títol «El Quedem? vol saber més», aquest programa de cohesió social ha fet una crida als seus participants per tal de demanar-los una implicació més enllà de les activitats habituals. El Quedem? dona a conèixer l'entorn i crea un espai de trobada entre les persones que hi viuen. Per aquest motiu, s'ha volgut que les mateixes persones hi aportin el seu coneixement. A través d'un butlletí electrònic s'ha demanat a tots aquells que hi han participat algun cop idees d'iniciatives, racons de la ciutat o entitats per descobrir-les a través d'una activitat. El resultat ha estat la rebuda de quinze propostes, de les quals n'han sortit set activitats. Una visita al Jardí Botànic de la Universitat de Barcelona amb l'associació Universigats, una passejada pel Parc de Collserola, un concert de l'orquestra Ars Tuanae o l'itinerari «La Barcelona i els gremis» són alguns dels exemples d'idees proposades i dirigides per participants del programa.

Un programa consolidat arreu del territori

Tot i que aquesta iniciativa ha tingut lloc només a la ciutat de Barcelona, el programa Quedem? segueix desenvolupant-se a Badalona, Bages, Girona, Osona, Lleida, Sant Cugat del Vallès, Igualada, Mataró, Berguedà, Tarragona, Reus, Tortosa i Garrotxa.

Visita d'un grup del Quedem? al programa *Divendres de TV3*.

Alguns apunts

Durant els primers sis mesos del 2011, el programa Quedem?

- Ha realitzat 211 activitats.
- Ha comptat amb 2.029 participants.
- Ha col·laborat amb més de 300 entitats.

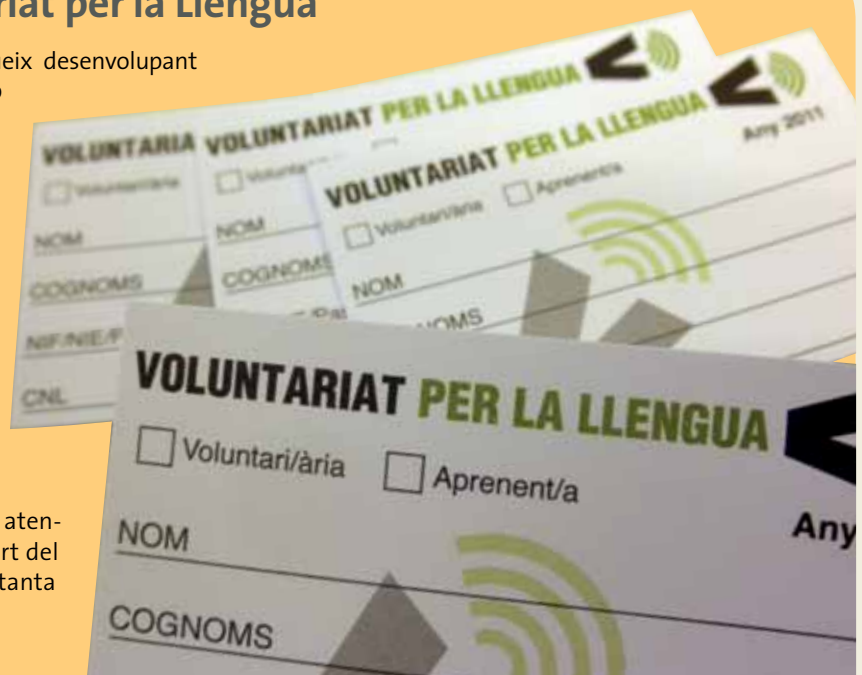
Els participants

- Un 40 % no tenen com a procedència Catalunya.
- Sumant la llengua pròpia de tots els participants, en trobem 28 de diferents.
- Un 60 % dels participants tenen el català com a llengua d'ús habitual.

Òmnium reprèn el Voluntariat per la Llengua

Un any més, des del setembre l'entitat segueix desenvolupant el programa Voluntariat per la Llengua amb l'objectiu de promoure la relació entre catalanoparlants habituals i persones que comencen a ser-ho. Una de les novetats d'aquesta edició és el fet que els Voluntaris per la Llengua d'Òmnium poden accedir a ofertes culturals amb el carnet de voluntari. Descomptes en el preu d'albergs, museus, visites guiades o espectacles diversos són alguns dels avantatges que voluntaris i aprenents gaudeixen amb el carnet, de manera que també els permet trobar-se en contextos diferents, ampliar els temes de conversa i descobrir la realitat social i cultural del seu entorn.

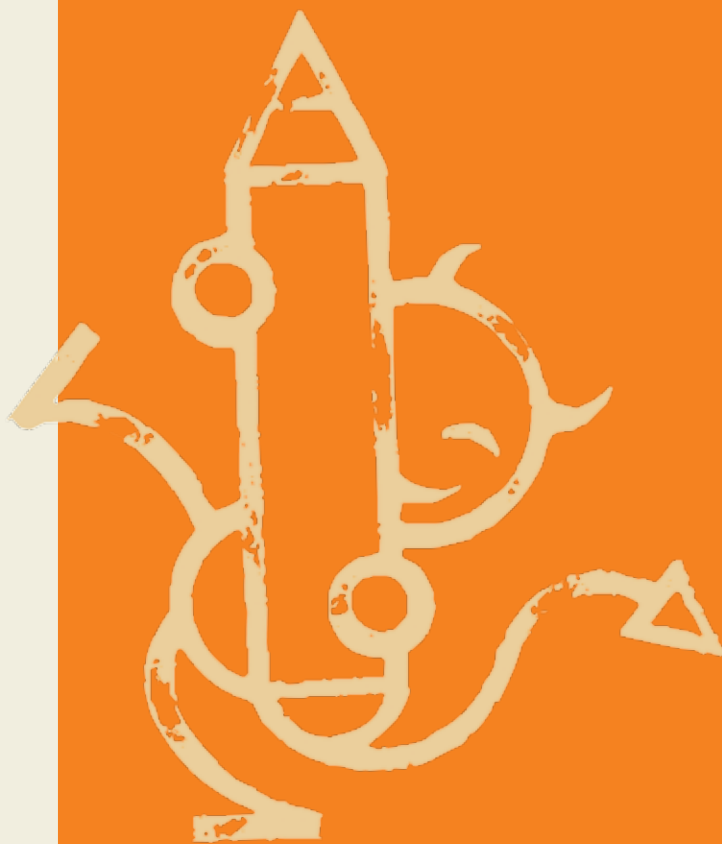
Durant l'últim curs, Òmnium Cultural va atendre unes dues-centes peticions per formar part del programa, a partir de les quals es van crear vuitanta parelles lingüístiques.

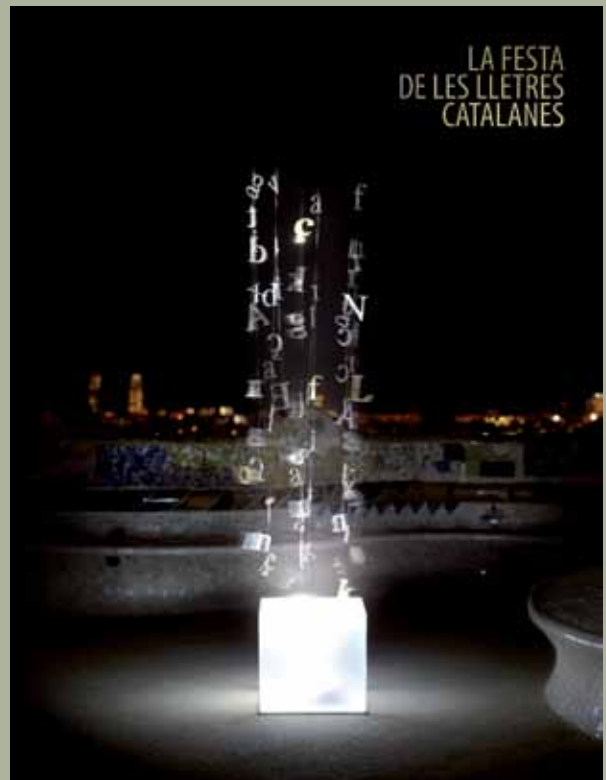
El premi Sambori Òmnium torna a les aules

Durant el mes de setembre, Òmnium Cultural ha convocat la sisena edició del Premi Sambori Òmnium, el premi escolar de narrativa en català destinat a promoure l'ús literari de la llengua catalana a les escoles i els instituts. D'aquesta manera, s'han fet públiques les bases, que es poden consultar al web <http://sambori.omnium.cat>, així com el termini de presentació d'originals seleccionats per part dels centres educatius, el 3 de febrer del 2012. A partir d'aquesta data, començaran les deliberacions per a la primera fase del concurs i els treballs rebuts a la seu territorial corresponent passaran a concursar en l'àmbit de la demarcació. Al mes de març es faran públics els resultats en l'àmbit de demarcacions, i a l'abril tindrà lloc el lliurament de premis a la gran final, on participaran treballs del Principat, la Catalunya del Nord i la Franja de Ponent.

S'espera que enguany hi participin més de 20.000 nens, nenes i joves. Només divuit d'aquests treballs assoliran el màxim guardó, el Sambori Òmnium Catalunya.

Per a més informació, els centres educatius poden escriure un correu a sambori@omnium.cat o trucar a la seu nacional de l'entitat al telèfon 93 319 80 50

Una de les versions del cartell del 2011 que fins al 20 de desembre es podran veure en diferents espais de Barcelona.

Tot a punt per a una Nit de Santa Llúcia barcelonina

A finals del mes de novembre ha tingut lloc la presentació, en roda de premsa, de la Festa de les Lletres Catalanes 2012, que en aquesta edició s'organitza amb la col·laboració de l'Ajuntament de Barcelona. Així, Òmnium Cultural ha fet públics la data i el lloc de la Nit de Santa Llúcia, la gala literària itinerant, que tindrà lloc el 20 de desembre a l'Auditori de Barcelona.

Cartell d'escenaris nocturns

Un altre dels secrets que s'ha desvetllat ha estat el cartell de l'esdeveniment, que enguany ha estat fruit d'un concurs obert entre diversos estudis gràfics. La proposta guanyadora, elaborada per l'Estudi Muto, remet a la part creativa i artística de l'escriptura amb una explosió de lletres brillants. La màgia i la intriga hi són també presents a través d'una tria d'escenaris nocturns que evoquen diferents punts de la ciutat de Barcelona.

Com ja és habitual, durant el transcurs de l'acte es lliuraran els premis Sant Jordi de novel·la, el Mercè Rodoreda de narrativa breu i el Carles Riba de poesia, entre altres.

Dues exposicions mostren el Miró més compromès

L'obra més política del pintor Joan Miró es pot trobar, des de l'octubre, reunida en dues exposicions simultànies: «L'escala de l'evasió», a la Fundació Joan Miró, i «Cartells d'un país», al Museu d'Història de Catalunya.

«L'escala de l'evasió» està formada per 150 peces d'un període extens de la vida de l'artista, que va des del 1917 fins al 1974. És una exposició creada conjuntament entre el Tate Modern de Londres i la Fundació Joan Miró. Provenint de la capital anglesa, més de 300.000 persones la van visitar al llarg dels sis mesos en què va estar oberta, i ja és una de les mostres amb més visites del museu d'art contemporani londinenc. «Cartells d'un país» complementa aquesta gran exposició amb un recull de bona part dels cartells que Miró va pintar en suport d'associacions, entitats i causes polítiques i socials. Entre aquests cartells, n'hi ha un dedicat a Òmnium Cultural, obra del 1974, i que du per títol 'Ja ajudeu la cultura catalana?'.

Els socis i les sòcies d'Òmnium disposen d'una oferta per aconseguir dues entrades al preu d'una per visitar aquestes exposicions, fins al 18 de març del 2012.

Òmnium Cultural va treballar el Dia de la Hispanitat

Per segon any consecutiu, les seues d'Òmnium Cultural van seguir amb la seua tasca habitual al llarg de tot el 12 d'octubre, Dia de la Hispanitat. L'activitat principal es va concentrar a la seu nacional, on va tenir lloc la trobada de presidents, tesorers i equips tècnics d'arreu del territori. En total, més de noranta persones van participar en les jornades de treball amb motiu del nou Pla Estratègic, que marcarà l'acció de l'entitat fins a l'any 2014.

#resacelebrar

Les activitats d'Òmnium Cultural també es van poder seguir a través de les xarxes socials amb l'etiqueta #resacelebrar. Com a entitat compromesa amb els drets nacionals de Catalunya, Òmnium va manifestar així que no té res a celebrar el Dia de la Hispanitat ni, per tant, té motius per declarar-lo festiu.

Diada de la Catalunya del Nord sota el lema '1659-2011: Continuem resistint'

El dissabte 5 de novembre, la Comissió 7 de novembre va celebrar a Perpinyà una sèrie d'actes en favor de la llengua i la identitat catalanes amb motiu de la Diada de la Catalunya del Nord. Òmnium Cultural hi va voler contribuir amb l'organització d'autocars des de Barcelona. D'aquesta manera, centenars de persones van participar d'una manifestació sota el lema '1659-2011: continuem resistint', una marxa de torxes i un concert —amb les actuacions de Rauxa, Les 100 grammes de têtes i At Versaris—, que alhora va significar la cloenda del Correllengua 2011.

Tractat dels Pirineus

La Diada de la Catalunya del Nord commemora la signatura, el 7 de novembre del 1659, del Tractat dels Pirineus, l'acord que va suposar l'annexió a França de les comarques del Rosselló, el Conflent, el Vallespir, Mitja Cerdanya i el Capcir, al marge de la voluntat dels catalans.

Grallers a la manifestació de Perpinyà.

Centenars de persones recorden el primer any sense Joan Solà

Les paraules del mestre Solà van tornar a sentir-se amb força en l'acte organitzat a l'IEC.

Dijous 3 de novembre la seu de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) va acollir un acte d'homenatge al lingüista Joan Solà, un any després de la seva mort. L'homenatge va tenir com a moment destacat la projecció d'una selecció d'imatges, vídeos i textos del mateix Solà, entre els quals va destacar un fragment del seu discurs durant l'acte de lliurament del Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, organitzat per Òmnium Cultural.

Els artífexs de l'acte van ser l'IEC, la Universitat de Barcelona, la Universitat de Lleida i Òmnium Cultural, institucions a les quals Solà va estar vinculat. Per aquest motiu, Salvador Giner, president de l'IEC; Isidor Marí, president de la Secció Filològica de l'IEC; Albert Soler, director del Departament de Filologia Catalana de la Universitat de Barcelona; Jordi Suïls, director del Departament de Filologia Catalana i Comunicació de la Universitat de Lleida i Muriel Casals, presidenta d'Òmnium, van oferir unes paraules al voltant de la seva figura. El Cor la Fontana, del qual formava part, també es va sumar a l'homenatge amb una intervenció musical. L'acte va ser retransmès en directe a través del web de l'IEC per tal de respondre a la demanda de les persones que no van poder assistir-hi presencialment a causa de l'aforament complet de la sala.

Dol per la mort d'Heribert Barrera, Josep Termes i Jordi-Pere Cerdà

Una delegació de la Junta Directiva d'Òmnium Cultural va visitar la capella ardent instal·lada al Parlament de Catalunya de qui va ser el primer president d'aquesta institució en ser restituïda la democràcia, el químic i polític Heribert Barrera, mort el 27 d'agost. Barrera, que fou soci de l'entitat i membre de la Junta Consultiva, ha estat un referent, no només polític sinó també civil. La presidenta Muriel Casals recordava com el 10 de juliol del 2010 «ens acompanyava d'una forma exemplar» en la multitudinària manifestació sota el lema 'Som una nació, nosaltres decidim'.

L'entitat també lamentava, al setembre, la pèrdua dels qui van ser guardonats amb el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, Josep Termes (2006) i Jordi-Pere Cerdà —pseudònim d'Antoni Cayrol (1995). El primer ha estat una figura clau no només en el camp de la història sinó també des de la seva vessant de compromís cívic i cultural amb el país. La tasca de Termes ha estat especialment valuosa pel que fa a l'estudi de la història de la Catalunya popular vinculada al catalanisme i al moviment obrer. En aquest sentit, l'entitat subratlla que Josep Termes va ser un lluitador que va certificar la relació entre el catalanisme i les classes populars.

L'únic Premi d'Honor de la Catalunya del Nord

El poeta, narrador i dramaturg Jordi-Pere Cerdà representava l'únic Premi d'Honor nordcatalà fins a dia d'avui. Tal com va expressar Albert Manent, actual Premi d'Honor, amb motiu de la seva mort, succeïda el dia 11 de setembre: «Cayrol és considerat el gran patriarca de les lletres catalanes a la Catalunya del Nord i la seva influència sobre les noves generacions d'aquest territori ha estat molt forta.»

La Junta d'Òmnium al Parlament.

Josep Termes.

Jordi-Pere Cerdà.

Abacus premia els 50 anys d'Òmnium

L'Auditori de la Fundació ONCE de Barcelona va acollir, al novembre, l'acte de lliurament de la setena edició dels Premis Abacus. Òmnium Cultural ha rebut el Premi Abacus Cultura per les seves cinc dècades de compromís amb la defensa i la promoció de la llengua i cultura catalanes i la identitat nacional de Catalunya. Vicent Sanchis, vicepresident d'Òmnium, va recollir el guardó i en nom de l'entitat va afirmar que «sempre hem mirat a Abacus i l'ONCE com a cooperativa i organització models que en moments com el present són aquests models d'empresa els que ens permetran sortir endavant». Sanchis també va elogiar els dos finalistes que optaven en la categoria de Cultura, Editorial Bromera i Edicions 62.

L'Escola de Pràctiques I de Lleida i l'economista Arcadi Oliveres han estat els altres guardonats durant aquesta edició dels premis.

Premi Identitat per a Muriel Casals

Pocs dies abans de la Diada Nacional, la presidenta d'Òmnium rebia de mans de Francesc Belso, president d'Identitat, el guardó que anualment lliura aquesta entitat, fundada el 1997 a Cornellà de Llobregat, de pensament lliure i compromesa amb la gent i el país en defensa de la seva catalanitat. «Fa 50 anys, quan es va fundar Òmnium, vam creure que per salvar el país havíem d'enfortir la llengua. Ara, 50 anys després, ens trobem que per salvar la llengua, hem d'enfortir el país», expressava Muriel Casals durant el lliurament d'aquest reconeixement.

Premi Canigó de la UCE

L'expresident de la Generalitat, Jordi Pujol, i Òmnium Cultural han rebut el Premi Canigó 2011, que es va lliurar en l'acte de clou de la 43a edició de la Universitat Catalana d'Estiu (UCE) a Prada de Conflent. Aquest premi reconeix la tasca feta per persones o institucions en la defensa de la llengua i la cultura catalanes en l'àmbit dels Països Catalans. Després de rebre el guardó, la presidenta Muriel Casals va destacar que aquest reconeixement representa «una responsabilitat, un senyal que indica que anem pel bon camí».

Homenatge del Santuari de la Mare de Déu del Mont

Al mes d'octubre passat, la presidenta Muriel Casals, acompanyada dels membres de la Junta d'Òmnium Alt Empordà, assistia a l'acte d'homenatge a Òmnium Cultural per part del Patronat del Santuari de la Mare de Déu del Mont. Situat al

municipi de Viladamat (Alt Empordà), el santuari celebra enguany el seu setè centenari i, entre altres activitats, ha inclòs aquest destacat homenatge a l'entitat. La Coral Maragall va cloure l'acte amb una intervenció musical.

El santuari està situat sobre la serra del Mont, on hi ha un monument a Jacint Verdaguer.

Els guanyadors dels Premis Abacus 2011 acompanyats de Lluís Font, secretari de Polítiques Educatives del Departament d'Ensenyament; Xavier Grau, delegat territorial d'ONCE Catalunya, i Àngel Mestre, president d'Abacus cooperativa.

Dimecres presentem...

20 de setembre de 2011

Jaume Cabré presenta *Jo confesso*

L'escriptor i Premi d'Honor de les Lletres Catalanes 2010, Jaume Cabré, va presentar a Òmnium Cultural la seva darrera novel·la, *Jo confesso* (Proa, 2011). L'acte prengué forma de conversa entre el crític literari Joan Josep Isern i el mateix autor, i va comptar amb la salutació de la presidenta d'Òmnium, Muriel Casals, i la moderació de l'escriptora i membre de la Junta Directiva, Vinyet Panyella.

Davant d'una sala plena de gom a gom, Jaume Cabré i Joan Josep Isern van anar desgranant alguns dels grans temes que marquen l'obra: la transformació dels personatges durant el procés creatiu, l'amistat o el mal com a constants, el procés de creació de la novel·la, així com alguns secrets de l'autor. Tal com va introduir Isern: «*Jo confesso* és una estremidora reflexió sobre el mal. És una novel·la total, ambiciosa, però alhora amena i propera al lector»; alhora, va fer notar la semblança temàtica amb *Les veus del Pamano*. «Totes dues obres parlen de situacions en què el comportament humà és totalment reprobable», va explicar l'autor.

Cabré també va voler destacar els centenars de referències literàries dins l'obra. Els lectors hàbils hi sabran veure, al llarg del seu miler de pàgines, dosis de Rousseau, Foix, Machado, Sant Agustí, etc., així com autoal·lusions.

26 d'octubre de 2011

Sense Espanya, la resposta als interrogants de caire econòmic

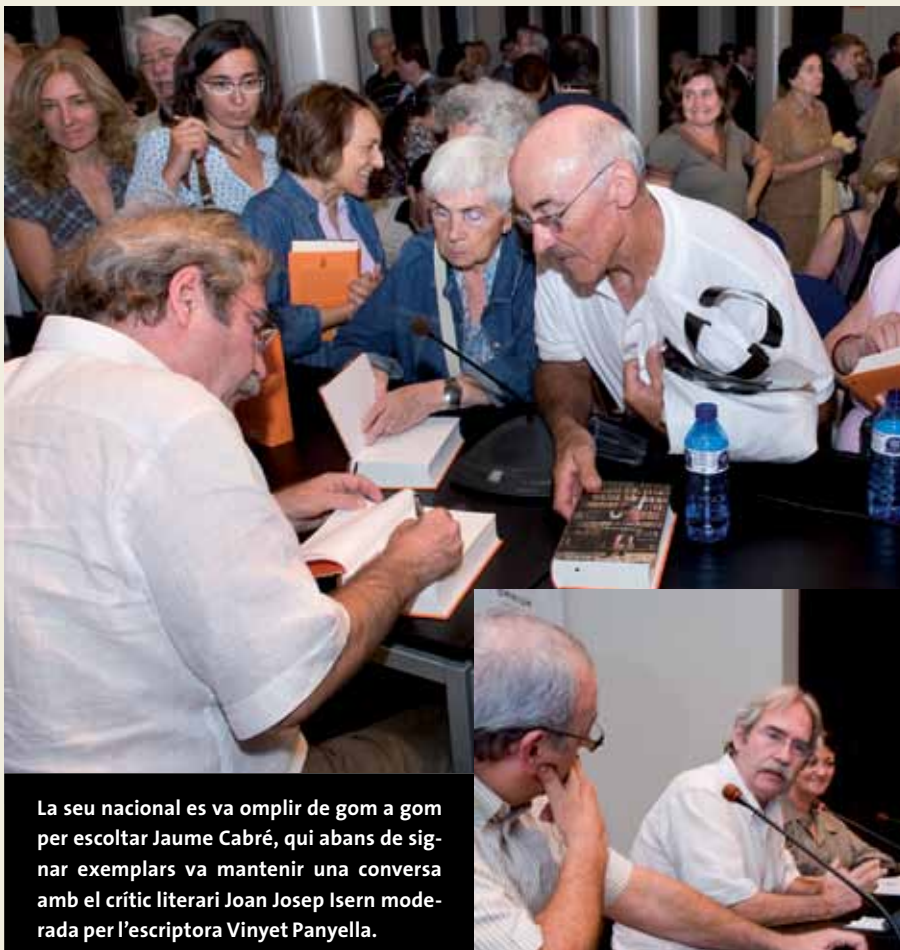
Jordi Pujol va repassar alguns processos d'independència en la presentació del llibre dels doctors Guinjoan i Cuadras.

Desenes de persones van assistir aquest últim trimestre a la presentació del llibre *Sense Espanya. Balanç econòmic de la independència* (Pòrtic, 2011) a la seu nacional d'Òmnium Cultural, en presència dels autors del llibre, Modest Guinjoan i Xavier Cuadras, i de l'expresident de la Generalitat Jordi Pujol.

En la seva intervenció, l'expresident Pujol va repassar alguns processos d'independència que han tingut lloc els últims anys i es va centrar especialment en el cas dels països bàltics. Seguidament, Guinjoan i Cuadras van fer referència a l'exercici d'economia aplicada, rigorós i divulgatiu que hi han dut a terme, en un llibre que planteja seriosament la decisió de separar-se d'Espanya, un projecte amb moltes preguntes a les quals aquests dos doctors en Economia intenten respondre.

Aquesta cita tancava el cicle de presentacions de l'octubre. Al mes de novembre, van seguir les dels llibres *Juventut Nacionalista de Catalunya. Escola de Patriotes*, de Josep Lluís Martín i Berbois, i *Verb i Gràcia. 1000 i + enigmes verbals*, del col·lectiu Verb i Gràcia.

Dani Codina

La seu nacional es va omplir de gom a gom per escoltar Jaume Cabré, qui abans de signar exemplars va mantenir una conversa amb el crític literari Joan Josep Isern moderada per l'escriptora Vinyet Panyella.

Dani Codina

Els Dijous de l'Òmnium

27 d'octubre de 2011

Elogi de la figura de Josep Pla

Els 40 volums llargs de l'obra completa de Josep Pla són un reflex del segle XX català, espanyol i europeu». Amb aquestes paraules, encetava el 27 d'octubre la sessió d'Els Dijous de l'Òmnium Joaquim Colominas, membre de la Junta Directiva d'Òmnium Cultural. Trenta anys després de la mort del cèlebre escriptor empordanès, Xavier Pla, professor de Literatura Catalana de la Universitat de Girona, i Lluís Bonada, cap de Cultura de la revista *El Temps*, van analitzar la seva figura i obra.

Lluís Bonada, que és expert en Josep Pla, va començar destacant que, amb poc més de 30 anys d'edat, l'escriptor de Palafrugell ja era considerat un autor consagrat, «l'estrella periodística dels anys trenta, perquè no hi havia ningú al país que s'hi pogués comparar». Després d'esmentar algunes de les publicacions per a les quals Pla va treballar, Bonada repassà la seva trajectòria literària i conclougué que «la gran habilitat de l'escriptor va ser convertir cada volum en un llibre amb títol propi».

Coses vistes (1925)

Al primer dels seus llibres es va referir extensament el segon convidat, Xavier Pla, nebot de l'escriptor. Es tracta de l'obra *Coses vistes*, publicada al 1925 i que dona moltes pistes del que serà la producció posterior de l'autor català més llegit de tots els temps. «*Coses vistes* és un llibre

miscel·lani que a l'època va tenir un gran impacte».

A continuació, va analitzar els motius que, al seu parer, expliquen aquest impacte: «D'una banda, hi ha el fet que Pla és un escriptor que, trencant amb molts prejudicis de l'època, afirma que el periodisme és una branca de la literatura. En segon lloc, i trencant també amb un prejudici que avui encara dura, el fet que nega que la novel·la sigui un gènere literari superior. I, per últim, el fet que gairebé sempre escriu en primera persona, la qual cosa crea una gran empatia amb el lector.»

Imatge d'un joveníssim Josep Pla.

Fundació Josep Pla

El professor Xavier Pla (al centre) i el periodista Lluís Bonada (parlant), experts en Pla.

Dani Codina

Llengua al comerç, música simfònica i efemèrides

Els Dijous de l'Òmnium van continuar amb una sessió dedicada a l'ús del català al món del comerç i el turisme per mitjà d'una tertúlia entre el secretari general de la Confederació del Comerç de Catalunya, Miquel Àngel Fraile, i el comerciant d'origen berber Mimoun el Abdellaoui. Una de les conclusions de l'acte, va ser apuntada per Rita Marzoa, responsable de Cohesió Social de la Junta d'Òmnium i moderadora

de la tertúlia: «Per fomentar la llengua pròpia al comerç, hem d'incidir en tres sectors: el dels comerciants, els clients i l'Administració».

Les figures de Pau Casals, Josep M. de Sagarra o Maria Aurèlia Capmany van tenir també cabuda durant l'últim trimestre del cicle, així com una xerrada-audició que va acostar la música simfònica als assistents.

Activitats destacades

TERRES DE PONENT

III Jornada Jove a Lleida

Les activitats d'Òmnium a les Terres de Ponent han recorregut tota la demarcació, com ho demostren les lectures a la fresca a les Borges Blanques, els cicles de tardor a Mollerussa, les conferències sobre poesia i qüestió nacional a Lleida o les commemoracions dels 100 anys de La Canadencs. Destaca, a més, la convocatòria de la III Jornada Jove d'Òmnium que, sota el títol «Quin demà espera els joves d'avui?», va aglutinar una participació molt significativa i plural de joves de la demarcació.

SOLSONÈS

Jornades de Sant Galderic

Les festes del patró de la pagesia organitzades per Òmnium Solsonès han ampliat el format amb dos actes. D'una banda, un concert del grup vigatà VICUS, que va interpretar poemes musicats de Josep Riera, pagès i poeta d'Oristà, i de l'altra, la presentació de la novel·la *Peguera, l'ànima d'un poble*, de Ramon Soler, una història d'amor a la industrial Peguera. A més, primera trobada de juntes de la Catalunya Central i exposició dels 50 anys en la Festa Major de Solsona.

ANOIA

Lliurament dels VIII Premis Compromís

Els Premis al Compromís Cultural van guanyar Teresa Sàbat i La Xarxa d'Espectacles Infantil i Juvenil. A l'inici de l'acte es va estrenar un audiovisual en defensa del català a l'escola, protagonitzat per igualadins fills de famílies castellanoparlants que mostren el seu suport al model d'immersió lingüística. També es van homenatjar els primers socis anoiencs, que daten del 1970 i 1971. Va cloure l'acte l'actuació de Carles Belda i Jaume Arnella.

BAGES

Cicle amb expresidents dins el 40è aniversari

Jordi Pujol va inaugurar, amb un parlament de fort contingut històric, el cicle de conferències «Catalunya, present i futur», amb el qual Òmnium Bages va encetar el curs del seu 40è aniversari. José Montilla va protagonitzar la sessió següent amb un discurs centrat en la política recent. Joan Rigol i Ernest Benach van cloure junts el cicle. Tots quatre expresidents —dos de la Generalitat i dos del Parlament— van ser obsequiats amb una litografia de l'escultor Ramon Oms, autor del projecte *Amat-Piniella al Casino, 2013*, que aquesta seu vol aixecar al centre de Manresa amb motiu del centenari del naixement de l'autor de K. L. Reich.

TARRAGONÈS

La seu i l'Ajuntament lliuren el premi El Balcó 2011

El Centre d'Estudis Canongins Ponç de Castellví ha estat l'entitat guardonada amb aquest premi, que lliuren Òmnium Tarragonès i l'Ajuntament de Tarragona. Es tracta d'una de les entitats culturals amb més força del municipi de la Canonja, amb més de vint-i-cinc anys en el món associatiu del territori i que basa la seva activitat en la publicació de llibres de temàtica històrica i l'organització de sortides culturals per conèixer la història i la geografia del país.

TERRES DE L'EBRE

«La paraula que més estimo en català»

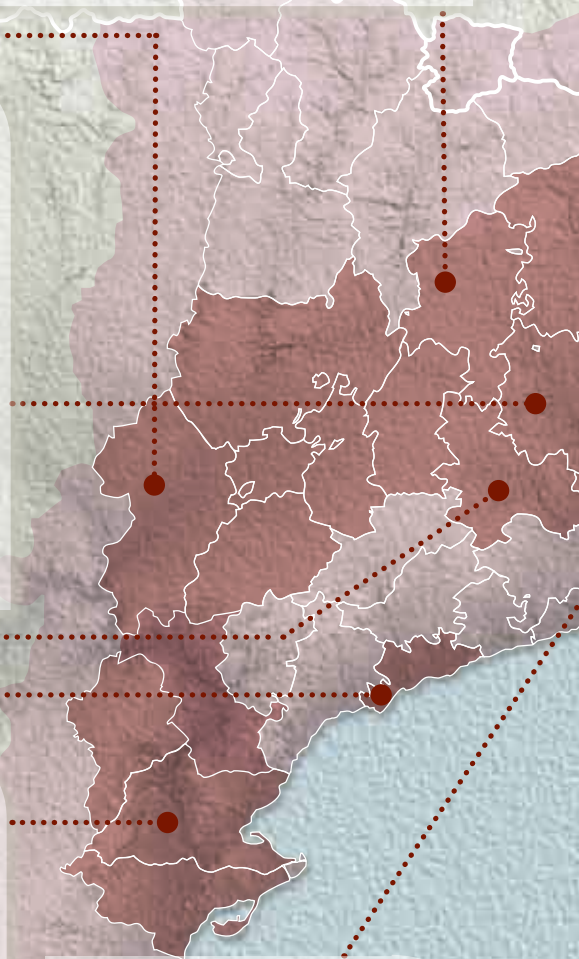
Amb motiu del Dia europeu de les llengües, el 26 d'octubre diverses entitats ebrenques adherides a Somescola.cat van organitzar una trobada a Tortosa per tal d'escriure, dir, dibuixar i fotografiar «La paraula que més estimo en català». L'acte va incloure contantes, l'actuació de Muniato Xou i ball de capgrossos templers. I va cloure amb la lectura del manifest a favor de la immersió, a càrrec de quatre membres de la comunitat educativa de l'Institut de Tortosa.

SANT CUGAT DEL VALLÈS

Urgència del corredor

Òmnium Sant Cugat i Sant Cugat Empresarial han organitzat el cicle de conferències «Present i expectatives del nostre país, Catalunya». La primera va tenir lloc el 26 d'octubre i fou donada pel degà del Col·legi d'Economistes, Joan B. Casas. El ponent va defensar la viabilitat econòmica de l'Euroregió de l'Arc Mediterrani i va fixar les condicions per al seu desenvolupament, que passen per unes infraestructures adequades, entre les quals destaca la urgent construcció del corredor ferroviari pel Mediterrani.

● l'Alguer

ALT EMPORDÀ

Primera marxa de torxes a la comarca

Durant la Diada Nacional va tenir lloc l'ofrena floral al Monument als drets dels pobles. I per primera vegada a la comarca, Òmnium Alt Empordà va organitzar la Marxa de Torxes pel dret a decidir la nit de la vigília de l'11 de setembre. Finalment, s'han iniciat les classes de català per a novinguts i un curs de Pensament Polític Català Contemporani.

LA SELVA

Selva Interior. 'Paraules nocturnes'

Els últims mesos s'ha posat en marxa la iniciativa 'Paraules nocturnes', que consisteix en l'enviament d'un butlletí electrònic amb textos literaris sobre la nit.

Selva Marítima. Òmnium va organitzar a Blanes la Marxa de Torxes en col·laboració amb l'associació Blanes per la Independència. Després d'un recorregut per la població, es realitzà un acte simbòlic a l'emblemàtica roca de Sa Palomera. A Lloret de Mar, es va dur a terme l'ofrena floral juntament amb el consistori lloretenc i altres associacions.

BERGUEDÀ

Reconeixement als nous catalanoparlants

Coincidint amb la Diada, va tenir lloc al Casal d'Europa de Berga el lliurament dels III Premis Climent Forner, el català llengua d'acollida, que lliura Òmnium Berguedà a aquelles persones novingudes que han demostrat una bona disposició en l'aprenentatge i ús de la llengua catalana. Els guardonats van ser Khalid Hmimid, Rossana Aducci, Nicoleta Fizesan, Diana Ramona Ahim i l'equip de futbol de la selecció catalana de nous catalans.

BADALONA

Trencant setges

En una xerrada arran de mar, a l'antiga Llotja de pescadors, l'historiador local Joan Rosàs va *transportar* els assistents al setge del 1714. I ho va fer acompanyat de l'espectacle *Trencant setges*, una recreació històrica de la sortida d'una de les barques que, de nit, salpaven cap a Barcelona amb aliments i munició. La festa va continuar amb el concert del grup de pop-folk Inspira —una de les revelacions del PopArb 2011— i les bandes locals Tita Merche i Angry Turtle.

MATARÓ-MARESME

40 anys al Maresme

L'any que Òmnium compleix 50 anys, la seu de Mataró arriba als 40. Per celebrar-ho, al setembre es va organitzar una festa popular amb el grup Xarop de Canya i una xocolatada. Al novembre, en un acte al Casal l'Aliança de Mataró, es va fer un reconeixement a totes les persones que han estat vinculades a Òmnium i es va reflexionar sobre el futur de l'entitat. Fins al 18 de gener del 2012 s'aniran fent actes per celebrar els 40 anys de la seu de Mataró-Maresme.

SABADELL

Actualitat a debat

Les activitats estrella del trimestre passat han estat, d'una banda, un sopar-tertúlia amb la periodista Eva Piquer, durant el qual es van abordar les dificultats de compaginar la vida laboral i la personal, especialment per a les dones. Així mateix, la conferència «Raons econòmiques per a l'Estat propi», en col·laboració amb el Cercle Català de Negocis, va generar un intens debat, i entitats locals com el Centre Metal·lúrgic, l'Oficina de Comerç del Centre i la Cambra de Comerç de Sabadell van col·laborar-hi activament.

RUBÍ

Consolidació de La Prediada

Òmnium Rubí ha impulsat per segon any consecutiu La Prediada amb l'objectiu de reforçar la celebració festiva de la Diada a la ciutat. D'aquesta manera, es va organitzar una marxa de torxes que va recórrer els principals carrers del centre. Una mostra de cultura tradicional catalana per part de les entitats locals i els concerts de Roger Margarit i Les Mamzells van tancar la jornada, que va comptar amb la participació de més de 500 persones.

BAIX LLOBREGAT

Viladecans. Nova secció local

Òmnium ja té secció a Viladecans com a resultat del treball fet durant aquest darrer any amb els socis, simpatitzants i entitats que van col·laborar en l'última edició de la Nit de Santa Llúcia. La presentació de la nova secció va comptar amb Muriel Casals i l'alcalde de la ciutat, Carles Ruiz, i va incloure una taula rodona sobre l'estat de la llengua en la qual van participar, a més de la presidenta d'Òmnium, Pep Cruanyes, Cesk Freixas i José Luis Atienza, regidor de Cultura de Viladecans.

Sant Feliu. Lax'n'Busto en concert

En el marc de les Festes de Tardor, Òmnium Baix Llobregat va organitzar un concert a Sant Feliu de Llobregat per commemorar els 50 anys de l'entitat. Més de mil cinc-centes persones van assistir a l'actuació del grup Lax'n'Busto.

Amplieu aquestes informacions al nostre web.

Cartografia: Pere Arriaga

MÉS ACTIVITATS

GIRONÈS

Joan-Lluís Lluís clou el Correllengua

El Correllengua ha tornat a Girona gràcies a la iniciativa de l'Ateneu d'Acció Cultural, el Casal Independentista el Forn i Òmnium Gironès, que han recuperat aquesta festa per la llengua que se celebrava a la ciutat des del 2006. Una caminada per la vall del Celrà, l'espectacle d'animació infantil *Vine a la festa*, de Noè Rivas, i una xocolatada a la plaça de Sant Agustí van formar part de la programació, que va tenir com a colofó la presentació del llibre *A cremallengua*, de Joan-Lluís Lluís, a la Casa de Cultura.

TERRASSA

Pel sistema educatiu

A l'octubre va tenir lloc, al Teatre Principal, un multitudinari acte de suport a la immersió organitzat per Somescola.cat. Alumnes, pares i societat civil van exposar la necessitat que el català segueixi sent la llengua vehicular en l'educació. L'acte, presentat per Pere Mas, el van obrir les cançons tradicionals del Cor Jove del Centre d'Estudis Musicals. Hi va destacar també la intervenció de Teresa Ciurana, una de les mestres que als anys 1980 va introduir la immersió a la ciutat, que va recordar: «Necessitàvem la igualtat d'oportunitats per als nostres infants i el col·lectiu de mestres volíem aconseguir que el nostre alumnat fos competent en català i castellà.»

BAIX CAMP

Nova seu, llegat del soci J. M. Ferrer i Camprubí

Aperitiu, actuacions i una mostra d'entitats van animar la plaça Prim de Reus en el decurs de la inauguració de la nova seu d'Òmnium Baix Camp, que tingué lloc a l'octubre. L'esdeveniment, que va servir alhora per commemorar el 40è aniversari de la seu, va combinar activitats festives i populars a l'aire lliure amb altres d'institucionals. Muriel Casals, presidenta d'Òmnium; Xavi Ciurans, cantant de Gertrudis, i els Xiquets de Reus hi van participar. La seu, al núm. 2 del raval de Santa Anna, és fruit de la deixa del soci Josep Maria Ferrer i Camprubí. El president d'Òmnium Baix Camp, Biel Ferrer, va fer el discurs inaugural davant de Jordi Agràs, director dels Serveis Territorials de Cultura de la Generalitat; Josep Cruset, vicepresident segon de la Diputació de Tarragona i alcalde de Riudoms, i Carles Pellicer, alcalde de Reus.

Òmnium Terres

«El sentiment de cruïlla dels Països Catalans era molt més viu fa vint-i-cinc anys i la nostra voluntat és recuperar-lo»

Òmnium Terres de l'Ebre, que abraça les comarques de la Terra Alta, la Ribera d'Ebre, el Baix Ebre i el Montsià, veu clau el contacte amb el Matarranya i el Maestrat a l'hora de desenvolupar el seu dia a dia. D'això i d'altres prioritats de la seu ebrenc a parlem amb els membres de la seva junta.

Per **Roser Sebastià** | Fotografia: **Dani Codina**

Quan parlem d'educació, ens ve al cap el premi de narrativa escolar Sambori Òmnium. Què ha representat per a les vostres comarques aquest guardó? Fa uns dies, assistíem a una reunió convocada pel Consell Comarcal del Baix Ebre amb pares, mares i professorat per donar a conèixer el premi Sambori i de retruc l'entitat. D'una banda, és una oportunitat perquè els més joves descobreixin Òmnium i garantir a llarg termini un relleu generacional. I de l'altra, enforteix el nostre contacte amb el professorat, molt important en el context que ens trobem ja que, malauradament, caldrà fer front comú per preservar el nostre model educatiu i de cohesió social.

Partint d'aquest concepte de cohesió social, quin és el paper de la vostra seu per preservar-la? Aquest és un tema complicat i en el qual hi ha molts discursos oposats. A més, som conscients que el context de crisi econòmica desemboca en conflictes socials greus. Les paraules clau per a nosaltres en aquest tema són 'respecte' i 'coneixement'. En aquest sentit, com en molts altres punts de Catalunya duem a terme el Quedem? i les parelles lingüístiques.

I si ens centrem en cultura, cal dir que feu una important tasca de difusió de la literatura feta a les vostres terres. Aquest és un punt fort de la nostra seu. A més de dur

ja 200 programes a l'emissora de ràdio Antena Caro, on fem difusió de la cultura de les nostres terres, les presentacions de llibres han estat una constant en la nostra activitat. Sortosament, tenim una pedrera extraordinària d'escriptors a les nostres comarques, dels quals un 95% escriuen en català i ens en sentim molt orgullosos.

Col·laborem en la Trobada d'Escriptors del Matarranya i l'any vinent homenatjarem Estellés a la Franja

Sovint les Terres de l'Ebre han estat citades com a cruïlla dels Països Catalans. Com viviu aquesta realitat? El contacte amb les comarques més properes és real, però el sentiment de cruïlla estava molt més viu fa vint-i-cinc anys. I la nostra voluntat és recuperar-lo. Com a exemple, col·laborem en l'organització de la Trobada d'Escriptors del Matarranya i l'any vinent farem el sopar d'homenatge a Vicent Andrés Estellés —que és itinerant— a la Franja. També hem contactat amb la Universitat Jaume I de Castelló per dur a Tortosa una exposició sobre l'escriptor valencià Enric Valor i hem comptat amb la participació del coordina-

de l'Ebre

dor d'Acció Cultural del País Valencià, Toni Gisbert, als actes de la Diada.

Arribar a tots els socis de forma equilibrada dins d'una seu que inclou quatre extenses comarques no deu ser fàcil. Tot i tenir la seu física a Tortosa, tenim socis a totes les Terres de l'Ebre i volem fer-los partícips del nostre projecte. Una activitat que hem pensat en aquest sentit són els Cafès-tertúlia que organitzem de forma rotativa a diverses poblacions. Un nou projecte on, per exemple, també hem volgut implicar-hi socis de les quatre comarques és el Grifonet —un reconeixement a una persona o institució vinculada al territori que ha destacat en la seva defensa des de la perspectiva de l'entitat. L'acte de lliurament tindrà lloc cada any en una població diferent i dins el jurat hi haurà un soci de cada comarca.

Per què s'anomena Grifonet? I enguany, qui ha estat el guardonat? Grifonet és el brot de l'olivera i simbolitza la renaixença. Per a nosaltres és l'essència del reconeixement ja que així com la petita flor de l'olivera és molt modesta i no se li dóna importància, acaba convertint-se en el fruit de l'oliva, un dels components bàsics de la cultura mediterrània. El guardonat d'enguany és Joan Beltran i Cavaller, un gran estudiós de la variant tortosina de la llengua des dels anys vuitanta. Juntament amb el desaparegut Josep Panisello va establir les bases de l'estàndard occidental amb la publicació de diversos vocabularis i cursos de català. Creiem que actualment té una manca de reconeixement i és de justícia que li donem el Grifonet per tal de difondre la seva tasca al costat dels grans noms de les Terres de l'Ebre.

Pel que fa al teixit cívic i associatiu de les Terres de l'Ebre, col·laboreu amb altres entitats o institucions? Ho fem, d'una banda perquè creiem en les sinergies amb altres entitats de diferent índole. Pel que fa a l'àmbit de l'Administració, estem gestionant que els quatre consells comarcals, així com molts ajuntaments, s'associïn a Òmnium com a acte simbòlic i de difusió. Dins l'àmbit educatiu, tenim relacions fluïdes amb els centres escolars, instituts i universitat, així com amb el Consorci per a la Normalització Lingüística i les biblioteques. I destaquem la consolidació de la Comissió 11 de setembre, formada per un gran nom-

A dalt, els membres de la Junta durant l'entrevista. A baix, des del castell de la Suda, vista del riu i de la silueta dels Ports, dos elements simbòlics de la identitat de les Terres de l'Ebre.

bre d'entitats de caire cívic i social amb les quals no només organitzem els actes de la Diada, sinó també la rebuda de la Flama del Canigó, els actes del Correllengua i la Festa Vicent Andrés Estellés.

Enguany la nostra entitat fa 50 anys. Com valoreu l'evolució de la vostra seu? Mentre que a principis dels setanta va ser el moment de màxima esplendor i una època marcada per la reivindicació, en arribar la democràcia, molta gent va considerar que estava tot fet i la seu es va desactivar. Així, durant els anys vuitanta i noranta, s'ha mantingut en nombre de socis, però amb un paper institucional. Fa uns 10 anys es va tornar a reactivar amb activitat constant, i els que ara hi estem implicats volem seguir aquest camí per fer créixer Òmnium a les nostres terres. 🌀

APUNTS

Presidenta: Dolors Queralt

Nombre de socis: 320

Dades de contacte:

**Centre Cívic de Ferreries
Plaça Mestre Monclús, 2
43500 Tortosa (Baix Ebre)
terresdelebre@omnium.cat**

Federació Llull

Celebrem la decisió de la UE de prioritzar el corredor mediterrani

La decisió d'incorporar el corredor mediterrani com una de les xarxes transeuropees de transport ferroviari prioritàries de la Unió Europea (UE) és motiu de satisfacció per part d'Òmnium Cultural, Acció Cultural del País Valencià i l'Obra Cultural Balear. Les tres entitats consideren que aquesta infraestructura hauria de capgirar la històrica planificació radial que han dut a terme els successius governs espanyols. A més, la Federació remarca el paper clau que ha tingut en l'èxit d'aquest procés la societat civil, que des de bon principi, amb empena i perseverança, va creure en la necessitat d'aquesta infraestructura. El corredor mediterrani no només reportarà un benefici econòmic i social sinó que ajudarà a revitalitzar la xarxa cultural i lingüística catalana al País Valencià, a les Illes i al Principat.

Per l'oficialitat del català a Europa

A l'octubre, la Federació Llull celebrava el gest mostrat pels eurodiputats Ramon Tremosa (CiU), Oriol Junqueras (ERC) i Raül Romeva (ICV) en favor de l'oficialitat del català a la UE. Les tres entitats que formen la Federació recordaven que la demanda de l'oficialitat a Europa ve de lluny i ha topat permanentment amb la negativa de l'Estat espanyol. En aquest sentit, subratlla que des de la societat civil es mantindrà una actitud de fermesa en la defensa d'aquest reconeixement legítim i necessari.

De la mateixa manera, la Federació considera que l'èxit no és només l'anunci del futur corredor ferroviari sinó també la consolidació d'un procés que ha de permetre incrementar les relacions socials, institucionals i culturals d'aquests territoris i, així, avançar en l'articulació d'una Euroregió potent i de referència dins el marc de la UE.

Obra Cultural Balear 25 anys del Seminari Blanquerna

El Grup Blanquerna, entitat vinculada a l'Obra Cultural Balear fundada l'any 1985 i que treballa el pensament i la reflexió en clau nacionalista, humanista i progressista, va organitzar, a finals d'octubre, el XXV Seminari Blanquerna sota el títol «Mallorca 2011. Final de cicle. Bastir, més que mai, un futur d'esperança». D'aquesta manera, ha volgut retre un homenatge als fundadors i una empena a les generacions novelles que han de vertebrar i cohesionar el país just i sobirà del futur. Noms com Damià Pons, ex-conseller d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears; Raimundo Viejo, professor de Ciència Política a la Universitat Pompeu Fabra, o Tomeu Martí, coordinador de l'OCB, han estat, entre d'altres, els protagonistes del seminari.

Acció Cultural del País Valencià

El Correllengua ret homenatge a Enric Valor i Manuel Sanchis Guarner en el centenari dels seus naixements

La XVI edició del Correllengua va començar a Gandia el 24 de setembre i ha estat un èxit de participació gràcies als milers de ciutadans anònims i a les institucions i entitats que, en un any especialment difícil per la crisi que patim, i que en el cas de l'Associació Cultural del País Valencià es veu agreujada per les multes imposades pel Govern de Camps, l'han feta possible. Durant tot el mes d'octubre, la Flama del Correllengua ha recorregut de nord a sud més de cent poblacions, realitzant-se tota mena d'actes (cercaviles, concerts, trobades de cultura popular...), i ha estès a través del seu Manifest la labor d'Enric Valor i Manuel Sanchis Guarner en favor de la divulgació de la llengua catalana i del seu estudi, l'any que es compleixen cent anys del naixement d'ambdós escriptors.

Aquesta edició va finalitzar al novembre amb el lliurament de premis del Concurs de Dibuix per il·lustrar l'Auca del Correllengua, que juntament amb la Flama i el Manifest, constitueix un dels elements fonamentals per a la difusió d'aquesta iniciativa entre les escoles.

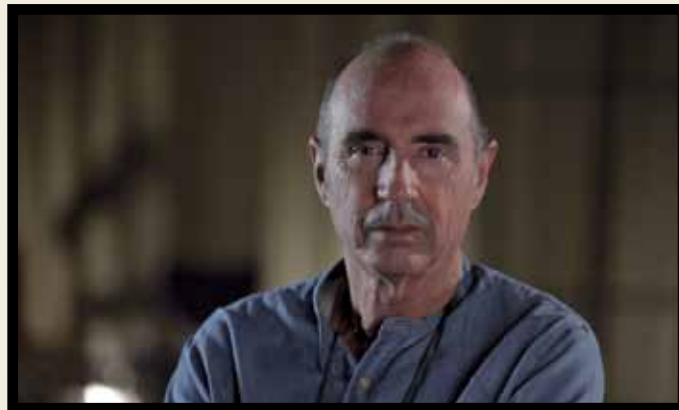

El Correllengua al Campello, a la comarca de l'Alacantí.

#ÒMNIUM50A

Coincidint amb el cinquantè aniversari d'Òmnium Cultural, Televisió de Catalunya estrena aquest desembre el documental *#Òmnium50A*, que reflexiona sobre el moment actual de l'entitat a partir de diverses entrevistes amb personatges públics vinculats a Òmnium. A més, el documental repassa alguns dels fets històrics més significatius d'aquest mig segle d'història.

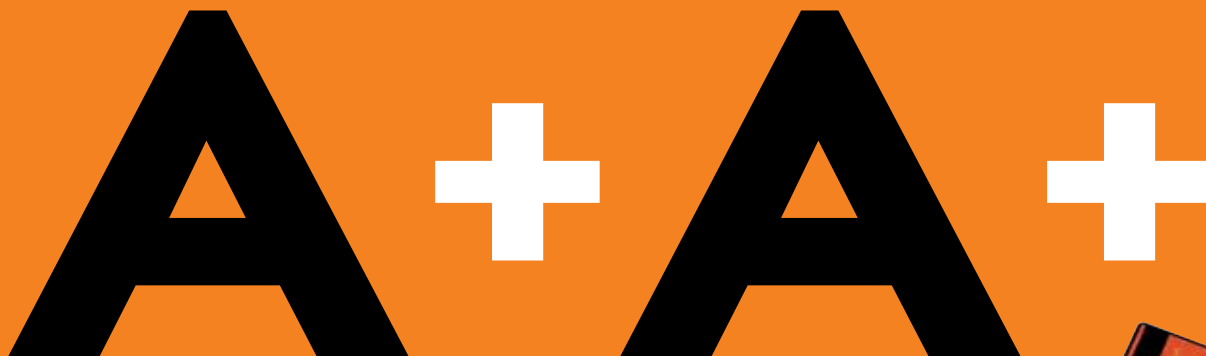

Calendari de Tradicions i Costums: un 2012 en clau musical

Com cada Nadal, ja està disponible el Calendari 2012 de Tradicions i Costums. Enguany, està dedicat a la música, un element imprescindible a les nostres festes i celebracions populars. Els dotze mesos de l'any s'il·lustren amb instru-

ments, veus i sons que ens remeten a un temps festiu i a la nostra memòria col·lectiva. Les il·lustracions són obra de Jordi Borràs. Podeu aconseguir el calendari gratuïtament a la seu nacional i a les seus territorials.

AVANTATGES PER ALS SOCIS D'ÒMNIUM

Per tenir la cultura a les teves mans, coneix tots els descomptes de què pots gaudir i fes servir el carnet Òmniium. Amplia aquesta informació i consulta les programacions i ofertes especials a www.omniium.cat.

VIATGES I PASSEJADES

Balneari Font Vella****

20% de descompte de dg. a dj. i 10% dv. i ds. al soci i un acompanyant.

+informació: pg. de la Font Vella, 57. Sant Hilari Sacalm www.balnearifontvella.cat Tel. 972 86 83 05

Balneari Termes Orion***

20% de descompte de dg. a dj. i 10% dv. i ds. al soci i un acompanyant.

+informació: Veïnat de Vall, s/n. Santa Coloma de Farners www.balneari-termes-orion.com Tel. 972 84 00 65

Baló Tour - Passejades amb globus

10% de descompte al soci i un acompanyant.

+informació: Montecassino, 2, Barcelona, i Bisbe Morgades, 49, entresòl, 2a., Vic www.balotour.com / Tel. 93 414 47 74

Berga Resort

Ofereix al soci i a un acompanyant els avantatges en totes les estades que incloguin allotjament. Consulteu el web. Aquests avantatges són personals, intransferibles i no acumulables.

+informació: E-9 / C-16, km 96, sortida 95, Berga bergaresort@bergaresort.com www.bergaresort.com / Tel. 93 821 12 50

Centre d'Interpretació de les Colònies Tèxtils del Llobregat

20% de descompte per al soci i un acompanyant sobre el preu de 5 €.

+informació: 1. Torre de l'Amo de Viladomiu Nou. Gironella Tel. 93 825 06 89 www.parcfluvial.cat
2. Oficina de Turisme del Parc Fluvial del Llobregat. Antiga estació de tren de Cal Vidal. Puig-reig Tel. 93 838 00 93

Club Català de Viatges

Descompte especial al soci i a un acompanyant.

Consulteu les promocions a: www.omniium.cat

+informació: www.clubcataladeviatges.com Tel. 93 458 55 56

El Muig, turisme rural

10% de descompte al soci i els acompanyants.

+informació: Ctra. d'Ogassa, km 3. Sant Joan de les Abadesses reserves@elmuig.com www.elmuig.com Tel. 609 61 34 30

El Pla dels Encants

(restaurant-bar) 10% de descompte al soci i a un acompanyant.

+informació: Josep Anselm Clavé, 146. Calella Consulteu l'agenda cultural a: www.elpladelsencants.com Tels. 93 766 52 45 i 626 73 90 25

Es Portitxó

10% de descompte en el lloguer de la casa Es Portitxó. Es lloga sencera i té una capacitat per a 9/11 persones.

+informació: www.barcelona-cadaques.cat

Gran Hotel Balneari Blancafort

10% de descompte els caps de setmana i 20% entre setmana en els paquets d'allotjament + termalisme i massatges + tractaments al soci.

+informació: Mina, 7. La Garriga www.balneariblancafort.cat Tel. 93 860 56 00

Hotel Sant Roc, Poble Rural Puig Arnau Pubilló i Hydra Qi Spa

10% de descompte en l'allotjament a l'Hotel Sant Roc i al Poble Rural Puig Arnau Pubilló i entrada a l'Hydra Qi Spa & Relax al preu especial de 10 €.

+informació:

Plaça de Sant Roc, s/n Solsona www.hotelsanroc.com Tel. 973 48 00 06

Jardí Botànic Marimurtra

20% de descompte en l'entrada per al soci i els acompanyants.

+informació: Pg. de Carles Faust, 9. Blanes Tel. 972 33 08 26

Magma Centre Lúdic Termal

10% de descompte en l'entrada en Tarifa Plena a l'Espai Termolúdic per al soci i un acompanyant.

+informació: Veïnat de Vall, s/n. Santa Coloma de Farners www.magma-cat.com Tel. 972 84 35 35

Parc Fluvial del Llobregat

20% de descompte al soci i a un acompanyant sobre el preu de l'entrada de 5 € al Centre d'Interpretació de les colònies tèxtils del Llobregat.

+informació: Torre de l'Amo de Viladomiu Nou Ctra. C16, sortida 86, Gironella Sud 08680 Gironella

Roc Blanc Hotels

20% de descompte de dg. a dj. i 10% dv. i ds. a l'Hotel Roc Blanc i l'Hotel Termes Montbrió per al soci i acompanyants. Descomptes també aplicables a les ofertes del web rocblanchotels.com. Vàlid tot l'any. Imprescindible mencionar en el moment de la reserva el codi: BONUS FIDELITAT COL-LECTIU AC988, a més del nom i cognoms i la identificació com a soci d'Òmniium.

+informació: reserves@rocblanchotels.com www.rocblanchotels.com Tel. 902 930 400

Rocroi - Centres d'Aventura

Llavorsí - Andorra - Vilanova i la Geltrú 20% de descompte en les seves activitats (ràfting, barrancs, hidrotrineu, motos de neu, raquetes, vela, caiac, catamarà).

+informació:

activitats@rocroi.com Tel. 973 622 035 www.rocroi.com

Ruta Valenciana dels Borja

Ruta cultural per Xàtiva, València i Gandia per conèixer la veritable història de la família Borja. Ofereix un descompte especial al soci i un acompanyant.

+informació: Iniciatives Culturals Major, 6. Gandia Tel. 96 295 03 75 www.iniciativesculturals.net

Sk Kayak

15% de descompte o 3x2 en excursions i activitats en caiac. Reserves a info@skkayak.com i al tel. 627 433 332.

+informació: Farella, 25. Llançà www.skkayak.com

REVISTES

Decine

20% de descompte en la subscripció anual al soci. Subscripcions: utopia@utopiaglobal.com Tel. 93 511 66 90

Hamlet - Revista de les arts escèniques

Preu especial de 36 € per la subscripció a partir del número 1 i preu especial de 42 € a partir dels números següents. Subscripcions: www.revistahamlet.com/home.asp?sc=subscripcio&promo=omniium

Quiosc.cat

L'APPEC us ofereix la subscripció gratuïta a 3 publicacions de Quiosc.cat durant 1 any. Subscripcions: www.quiosc.cat/associacions/omniium

Reduccions - Revista de poesia

20% de descompte sobre el preu de venda i obsequi de 4 números (del 75 al 79).

Subscripcions:
www.eumoeditorial.com

+informació:

Eumo Editorial
C. de Perot Rocaguinarda, 17. Vic
Tel. 93 889 28 18

Serra d'Or

Ofereix al soci subscriure's a la revista i rebre gratuïtament un lot de tres llibres: *Plantas alpines del Pirineu*, *Llegendes històriques de Barcelona* i *Xesco Boix*.

Subscripcions: tel. 93 245 03 03
+informació: www.pamsa.cat

Aquests comerços us ofereixen un descompte del 5% en les vostres compres de llibres:

ARENYS DE MAR

Llibreria El Setciències

Ample, 9
www.elsetciencies.com
Tel. 93 792 29 51

BADALONA

Saltamarti Llibres

Canonge Baranera, 78
www.saltamarti.com
Tel. 93 384 00 71

BARBERÀ DEL VALLÈS

La Llar del Llibre

Baricentro, local 135
www.llardellibre.net
Tel. 93 718 95 51

BARCELONA

Casa del Llibre

Passeig de Gràcia, 62
www.casadellibro.com
Tel. 93 272 34 80

Llibreria ACCID

Especialitzada en comptabilitat i direcció. Us ofereix un 10% de descompte.
Balmes, 134, edifici IDEC
Tel. 93 542 14 79

Llibreria Catalònia

Ronda de Sant Pere, 3
www.libreriacatalonia.com
Tel. 93 481 33 10

Llibreria Proa Espais

Roselló, 212
Tel. 93 601 30 98

CADAQUÉS

Llibreria Ses Minves

www.sesminves.com/ca/mapa_ca.htm
Miranda, s/n / Tel. 972 258 374

CALELLA

Llibreria El Faristol

Bruguera, 78 / Tel. 93 769 52 08

CANET DE MAR

Llibreria Sant Martí

Riera del Pinar, 63
Tel. 93 794 18 34

CARDEDEU

Llibreria Pla de la Calma

Teresa Oller, 5
www.pladelacalma.com
Tel. 93 871 34 50

GIRONA

Llibreria Les Voltes

Plaça del Vi, 2
www.lesvoltes.cat / Tel. 972 20 19 29

Llibreria 22

Hortes, 22
www.libreria22.net
Tels. 972 21 23 95 i 972 22 14 30

LLEIDA

Llibreria Caselles

Major, 46
www.caselles.com / Tel. 973 24 23 46

Llibreria Dilagro

Comerç, 48
www.dilagro.com / Tel. 973 23 34 80

Llibreria El Genet Blau

Ballester, 13
www.elgenetblau.com / Tel. 973 27 52 07

Llibreria Punt Llibre

Bisbe Messeguer, 11
www.puntdelibre.com / Tel. 973 27 80 11

MATARÓ

Llibreria El tramvia

Plaça de Granollers, 1 / Tel. 93 799 55 92

MOLINS DE REI

Llibreria Arola

Pg. de Pi i Margall, 18 / Tel. 93 668 19 49

OLIANA

Pellicer Llibres

Av. de l'Alt Urgell, 8
www.pellier.cat / Tel. 973 47 07 50

OLOT

Llibreria Drac

Passeig d'en Blay, 61
www.libreriadrac.com
Tel. 972 26 10 30

SABADELL

La Llar del Llibre

Passeig de la Plaça Major, 34-38
Tels. 93 725 59 59 i 93 727 33 54
Passeig de la Plaça Major, 12
Tel. 93 727 58 04
Marià Fortuny, 11
Tel. 93 727 57 94
www.llardellibre.net

SANT CUGAT DEL VALLÈS

Llibreria Alexandria

Villà, 10
www.alexandriallibres.com

Llibreria El Cellar dels Llibres

Rambla del Cellar, 25
Tel. 93 674 96 59

Llibreria Mythos

Santa Maria, 24 / Tel. 93 589 86 17

Llibreria Paideia

Santiago Rusiñol, 40
Tel. 93 674 03 14

LA SEU D'URGELL

Llibreria Patalin

Major, 42 / Tel. 973 36 05 83

SOLSONA

Pellicer Llibres

Sant Antoni M. Claret, 12 / Tel. 973 48 02 98
Av. del Pont, 4 / Tel. 973 48 13 74
www.pelli.cat

TORTOSA

Llibreria Viladrich

Despuig, 22 / Tel. 977 441 232

VIC

Costa Llibreter

Sant Sadurni, 2 / Tel. 93 889 04 31

Llibreria Muntanya de Llibres

Verdaguer, 31 / Tel. 93 885 08 85

Centre Parroquial Sant Vicenç de Sarrià

Ofereix al soci un descompte especial en l'entrada per al 'Documental del Mes'. Preu públic: 3 €. Preu Òmnium (amb el carnet): 2,5 €. Les entrades es poden reservar amb antelació al tel. 93 203 97 72.

+informació: Pare Miquel de Sarrià, 8 08034 Barcelona

Filmoteca de Catalunya

Dues entrades a 2 € cadascuna.

+informació: av. de Sarrià, 33. Barcelona
Tel. 93 410 75 90

Cinemes Grup Principal (Lleida)

Descompte especial del dia de l'espectador (5 €) tots els dies laborables. Oferta vàlida en aquests cinemes:

Cinemes Rambla

Anselm Clavé, 11 i 6. Lleida

Cinema Principal

Plaça de la Paeria, 7. Lleida

CaixaForum Barcelona

50% de descompte al soci i un acompanyant.

+informació:
Av. Ferrer i Guàrdia, 6-8. Barcelona
www.caixaforum.es / Tel. 93 476 86 00

Casa Museu Lluís Domènech i Montaner

Visita guiada pels edificis modernistes de Canet de Mar i tast de vitralls al preu de 4 € per al soci.

+informació: xamfrà rieres Gavarra i Buscarons. Canet de Mar
Tel. 93 795 46 15

CCCB

20% de descompte per a dues persones en l'entrada a les exposicions pròpies.

+informació: Montalegre, 5. Barcelona
www.cccb.org
Tel. 93 306 41 00

CosmoCaixa, el Museu de la Ciència de l'Obra Social "la Caixa"

Entrada gratuïta al soci i un acompanyant i descomptes en activitats familiars i laboratoris els Dies Òmnium.

+informació: Isaac Newton, 26.

Barcelona www.obrasocial.jacaixa.es/centros/cosmoaixabcn_ca.html

Ecomuseu de les Valls d'Àneu

20% de descompte al soci i els acompanyants per a la Casa Gassia en l'adquisició de fins a quatre entrades.

+informació: carrer del Camp, 22-24. Estèrri d'Àneu
www.ecomuseu.com
Tel. 973 62 64 36

Ecomuseu-Farineria de Castelló d'Empúries

25% de descompte al soci.

+informació: Sant Francesc, 5-7. Castelló d'Empúries
www.castello.cat / Tel. 972 25 05 12

Fundació Antoni Tàpies

Tarifa reduïda en l'entrada general.

+informació: Aragó, 255. Barcelona
www.fundaciontapias.org
Tel. 93 487 03 15

Fundació Joan Miró

2x1 en l'exposició 'Joan Miró: l'escala de l'evasió'

20% de descompte en l'entrada general i 2x1 en les exposicions temporals.

+informació:
Parc de Montjuïc, s/n. Barcelona
www.bcn.fjmiro.es
Tel. 93 443 94 70

Fundació Jacint Verdaguer – Casa Museu Verdaguer

2x1 per una visita guiada a la Casa Museu Verdaguer de Folgueroles i 10% a les Rutes Literàries, prèviament reservades.

+informació:
Major, 7. Folgueroles (Osona)
www.verdaguer.cat
Tel. 93 812 21 57

Fundació Josep Pla

Preus especials per al soci qualsevol dia de l'any en les activitats següents:

- Exposicions permanent i temporal: 1,50 €

- Visita guiada a l'exposició permanent: 2,50 €. Horaris a convenir amb la Fundació.

- Visita guiada de la Ruta Josep Pla: 2,50 €

- Passejada literària A peu Pla: 2,50 €

+informació:
Nou, 51. Palafrugell
info@fundaciojoseppla.cat
www.fundaciojoseppla.cat
Tel. 972 30 55 77

Fundació Palau

Ofereix al soci un descompte 2x1 en les exposicions i activitats.

+informació: Riera, 54. Caldes d'Estrac
www.fundaciopalau.cat
Tel. 93 791 35 93

Fundació Privada Vila Casas

Entrada gratuïta a l'Espai VolArt (Barcelona) i el 50% de descompte a l'Espai Can Framis (Barcelona), a Can Mario (Palafrugell) i al Palau Solterra (Torroella de Montgri). A més, 10% de descompte en la compra de catàlegs.

+informació: www.fundaciovilacasas.com

Fundació Suñol

Ofereix al soci un descompte 2x1.

+informació: pg. de Gràcia, 98. Barcelona
www.fundaciosunol.org
Tel. 93 496 10 32

Gaudí Centre Reus

Dues entrades a 4 € cadascuna.

+informació:

plaça del Mercadal, 3. Reus
infoturisme@reus.net
www.gaudicentre.com
Tel. 902 36 02 00

Institut Municipal de Museus de Reus

Una entrada gratuïta al soci en tots els museus de l'Institut: Museu d'Art i Història, Museu d'Arqueologia Salvador Vilaseca, Centre de la Imatge Mas Iglèsias i Centre d'Art Cal Massós.

+informació:

Raval de Santa Anna, 59. Reus
www.museus.reus.net / Tel. 977 34 54 18

Món Sant Benet

15% de descompte en les visites combinades al monestir i la Fundació Alícia.

+informació: camí Sant Benet, s/n.

Sant Fruitós del Bages
www.monstbenet.com

Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA)

20% de descompte en l'entrada a l'exposició permanent per a dues persones.

+informació:

plaça dels Àngels, 1. Barcelona
www.macba.es / Tel. 93 412 08 10

Museu d'Art de Girona

50% de descompte (fins a quatre persones).

+informació:

pujada de la Catedral, 12. Girona
www.museuart.com / Tel. 972 20 38 34

Museu d'Història de Catalunya i monuments

2x1 a l'exposició temporal 'Joan Miró: Cartells d'un país'
També dues entrades al preu d'una en l'entrada general al museu.

+informació: plaça de Pau Vila, 3

(Palau de Mar). Barcelona
www.mhcat.net

Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona

Preu reduït de 3,5 €

+informació:

Plaça del Rei, s/n. Barcelona
www.museuhistoria.bcn.es
Tel. 93 315 11 11

Museu de la Colònia Vidal de Puig-reig

25% de descompte per al soci i un acompanyant en la visita guiada.

+informació: ctra. C-16, km 78. Puig-reig

www.museocoloniavidal.org
Tel. 93 829 04 58

Museu de la Xocolata

20% de descompte en l'entrada per a dues persones.

+informació: Comerç, 36. Barcelona

www.pastisseria.com / Tel. 93 268 78 78

Museu de la Tècnica de Manresa

33% de descompte per al soci i un acompanyant en l'entrada a les exposicions permanents La Sèquia i l'aigua i La cinèria. Inclou les visites guiades els caps de setmana i els festius. 10% de descompte per al soci i un acompanyant en l'entrada a la visita teatralitzada amb sopar de

fàbrica Cintaires del 1900. Confirmació assistència: tel. 93 877 22 31 i a museu@parcdelasequia.cat

+informació:

Ctra. de Santpedor, 55. Manresa
Tel. 93 877 22 31

Museu de Lleida

Preu reduït de 2 €

+informació: Sant Crist, 1. Lleida

www.museudelleida.cat
Tel. 973 28 30 75

Museu de Montserrat

Dues entrades al preu d'una (2x1).

+informació:

www.montserratvisita.com
Tel. 93 877 77 01

Museu de Sant Cugat

50% de descompte en l'entrada per al soci i un acompanyant.

+informació: Claustre del Monestir.

Sant Cugat del Vallès
www.museu.santcugat.cat
Tel. 93 675 99 51

Museu del Càntir

50% de descompte en l'entrada general, i gratuïta a jubilats i menors de 13 anys.

+informació: plaça de l'Església, 9.

Argentona
www.museucantir.org / Tel. 93 797 27 32

Museu del Cinema de Girona

20% de descompte en l'entrada (fins a quatre persones).

+informació: Sèquia, 1. Girona

www.museudelcinema.org
Tel. 972 41 27 77

Museu del Joguet de Catalunya - Figueres

20% de descompte en l'entrada per al soci i un acompanyant.

+informació: Sant Pere, 1. Figueres

www.mjc-figueres.net / Tel. 972 50 45 85

Museu Diocesà i Comarcal de Solsona

Entrada a preu reduït de 2 € per al soci i un acompanyant.

+informació: plaça Palau, 1. Solsona

www.museu.bisbatsolsona.cat
Tel. 973 48 21 01

Museu Egipci

Dues entrades al preu d'una (2x1) amb accés a la col·lecció permanent i a les exposicions temporals.

+informació:

València, 284. Barcelona
www.museuegipci.com / Tel. 93 488 01 88

Museu Episcopal de Vic

Dues entrades al preu d'una (2x1).

+informació: plaça Bisbe Oliba, 2. Vic

www.museuepiscopalvic.com
Tel. 93 886 93 60

Museu Etnològic del Montseny - La Gabella

Dues entrades al preu d'una (2x1).

+informació: Major, 6. Arbúcies

www.palahi.es/memga

Museu del Modernisme Català

30% de descompte en el preu de l'entrada al soci i un acompanyant.

+informació: Balma, 48. Barcelona

www.mmcat.cat
Tel. 93 272 28 96

Museu Municipal de Moià - Coves del Toll

10% de descompte per al soci i un acompanyant. Amb l'entrada al Parc Prehistòric de les Coves del Toll es pot accedir gratuïtament al Museu Casa Natal Rafael Casanova i al Museu Arqueològic i Paleontològic de Moià.

+informació:

Rafael Casanova, 8. Moià
www.covesdeltoll.com / Tel. 93 820 91 34

Museu Nacional d'Art de Catalunya - MNAC

30% de descompte per a dues persones en l'entrada a l'exposició permanent.

+informació:

Palau Nacional,
Parc de Montjuïc. Barcelona
www.mnac.cat / Tel. 93 622 03 76

Museu Thermalia

50% de descompte en l'entrada.

+informació: plaça de la Font del Lleó, 20.

Caldes de Montbui
www.thermalia.cat / Tel. 93 865 41 40

Patrimoni Monumental de Tarragona

50% de descompte fins a 4 entrades individuals o conjuntes (per a tots els recintes) als monuments: Passeig Arqueològic, Casa Castellarnau, Pretori / Circ, Amfiteatre, Fòrum i Casa Canals.

+informació: www.museutgn.com/monumentos.asp**Vil·la Museu Pau Casals**

Entrada reduïda als socis i els seus acompanyants.

+informació: av. Palfuriana, 67.

Sant Salvador - el Vendrell
www.paucasals.org / Tel. 977 68 42 76

Auditori Municipal de Terrassa

25% de descompte en l'entrada a tots els espectacles.

+informació: Auditori Municipal de

Terrassa / www.terrassa.cat

Auditori Municipal Enric Granados de Lleida

15% de descompte en tots els concerts.

+informació: plaça de Mossèn Cinto

Verdaguer, s/n. Lleida
www.paeria.es/auditori / Tel. 973 70 06 39

CAT Centre Artesà Tradicionari

10% de descompte per al soci i un acompanyant per als concerts dels cicles propis.

+informació: travessia de Sant Antoni,

6-8. Barcelona / www.tradicionari.cat

Centre Cultural Barradas

25% de descompte per a dues persones en tots els espectacles.

+informació: rambla de Just Oliveras, 56.

L'Hospitalet de Llobregat
www.l-h.es/webs/CentreCulturalBarradas

Foment Mataroní

Descompte de 2 € per entrada als cicles de concerts de producció pròpia.

+informació: Nou, 11. Mataró

www.matarofoment.org
Tel. 93 790 34 50

Gran Teatre del Liceu

10% de descompte per al soci i un acompanyant en determinats espectacles.

Consulteu les promocions a:

www.omnium.cat

+informació:

la Rambla, 51-59. Barcelona
www.liceubarcelona.com
Tel. 93 485 99 00

L'Auditori i l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya

10% de descompte per a dues persones en els concerts de l'OBC i Cambra.

+informació:

Lepant, 150. Barcelona
www.auditori.com / www.obc.es
Tel. 93 247 93 00

Palau de la Música

25% de descompte per al soci en l'entrada als concerts dels cicles de producció pròpia, segons la capacitat, inclosos en la programació de la Temporada.

CICLES: El Primer Palau, Simfònics al Palau, ONCA, Orgue i Cambra Coral.

+informació:

Sant Francesc de Paula, 2. Barcelona
www.palaumusica.org

+informació:

Tel. 93 295 72 00

Círcol Catòlic de Badalona

Preu especial per al soci per als espectacles d'arts escèniques (6,5 €) i per a les projeccions del Documental del Mes (2,5 €).

+informació:

Sant Anastasi, 2. Badalona
Tel. 93 384 45 56

Círcol Maldà

Us ofereix el 20% de descompte per a dues persones en el preu de l'entrada de tots els espectacles que es programin.

+informació:

Carrer del Pi, 5. 08002 Barcelona
www.circolmalda.org

+informació:

Tel. 93 304 39 99

La Seca - Espai Brossa

25% de descompte en l'entrada per a dues persones.

+informació:

Allada Vermell, 13. Barcelona
www.espairossa.com

+informació:

Tel. 93 315 15 96

Jove Teatre Regina

20% de descompte per al soci i un acompanyant en els espectacles de teatre familiar.

+informació:

Sèneca, 22. Barcelona
www.jtregina.com

+informació:

Tel. 93 218 15 12

Kursaal - Espai d'arts escèniques Manresa

20% de descompte per al soci i un acompanyant en l'entrada a diversos espectacles de la programació del teatre.

+informació:

Pg. de Pere III, 35. Manresa
www.kursaal.cat

L'Estruch de Sabadell

20% de descompte al soci en l'entrada als espectacles programats per l'Ajuntament de Sabadell.

+informació: Sant Isidre, 140. Sabadell
Tel. 93 717 25 71

Promentrada

Descomptes i entrades a preus especials en els espectacles dels teatres Condal, Romea, Goya, Villarroel, Borràs, Tivoli, Coliseum, Apolo, Victoria, SAT, segons l'espectacle, funció i disponibilitat d'aforament. Consulteu les promocions a: www.empreses.promentrada.com amb l'usuari (omnium) i la contrasenya (omnium10). Seguiu els passos i podreu comprar les entrades en línia.

+informació: Tel. 93 309 70 04

Sala Beckett

Ofereix descomptes especials en alguns espectacles i cursos. Consulteu les promocions a: www.omnium.cat.

+informació:

Alegre de Dalt, 55 bis. Barcelona
info@salabeckett.cat
www.salabeckett.cat
Tel. 93 284 53 12

Sala Trono

Preu especial de 10 € en la compra de dues entrades en tots els espectacles de teatre.

+informació:

Misser Sitges, 10, baixos. Tarragona
www.salatrono.com / Tel. 977 22 20 14

Sant Andreu Teatre – SAT!

20% de descompte per al soci i un acompanyant en l'entrada.

+informació:

Neopàtria, 54. Barcelona
www.bcn.es/santandreuteatre
Tel. 93 345 79 30

Teatre Auditori de Granollers

15% de descompte per al soci en els espectacles de la programació estable del teatre.

+informació:

Torras i Bages, 50. Granollers
www.teatreauditoridegranollers.cat
Tel. 93 840 51 21

Teatre Auditori de Sant Cugat

20% de descompte per al soci en l'entrada a determinats espectacles.

+informació:

www.teatre-auditori.santcugat.cat
Tel. 93 590 76 94

Teatre Escorxador de Lleida

25% de descompte per al soci en l'entrada (excepte el cicle Escorxadijous).

+informació:

Lluís Companys, s/n. Lleida
Tel. 973 27 93 56

Teatre Gaudi Barcelona

25% de descompte per al soci en l'entrada de tots els espectacles.

+informació:

Maria Claret, 120. Barcelona
info@teatregaudiibarcelona.com
www.teatregaudiibarcelona.com
Tel. 93 603 51 52/61

Teatre Joventut

25% de descompte per a dues persones en tots els espectacles de la programació.

+informació:

Joventut, 4-10. L'Hospitalet de Llobregat
www.l-h.es/teatrejoventut

Teatre Lliure

10% de descompte per al soci i un acompanyant en l'entrada a les dues sales:
1. Montjuïc: passeig de Santa Madrona, 40-46. Barcelona / 2. Gràcia: Montseny, 47. Barcelona.

+informació: www.teatrelivre.com

Tel. 93 289 27 71

Teatre Municipal de Balaguer

20% de descompte per al soci i un acompanyant en l'entrada.

+informació:

Pg. Àngel Guimerà. Balaguer
Tel. 973 44 52 52

Teatre Municipal La Faràndula de Sabadell

20% de descompte per al soci en l'entrada als espectacles programats per l'Ajuntament de Sabadell.

+informació:

Alfons XIII, 33, sector centre. Sabadell
Tel. 93 745 75 60

Teatre Poliorama

Descomptes especials en l'entrada a determinats espectacles. Consulteu les promocions a: www.omnium.cat

+informació:

Rambra dels Estudis, 115. Barcelona
www.teatrepoliorama.com
Tel. 93 317 75 99

Teatre Principal de Sabadell

20% de descompte per al soci en l'entrada als espectacles programats per l'Ajuntament de Sabadell.

+informació:

Sant Pau, 6. Sabadell / Tel. 93 725 37 92

Teatre Tantarantana

Programació ADULTS: 25% de descompte per a dues persones i preu especial de 8 € en les sessions prèvies durant tota la temporada. Descompte especial els Dies Omnium. Programació INFANTIL: descompte permanent d'1 € en l'entrada per a 4 persones durant tota la temporada. És imprescindible que reserveu prèviament per telèfon.

+informació:

Les Flors, 22. Barcelona
www.tantarantana.com
Tel. 93 441 70 22

Teatre Victòria

20% de descompte per a l'espectacle *Cop de Rock* de Dagoll Dagom.

+informació:

Avinguda Paral·lel, 67. Barcelona
Tel. 93 443 29 29

Teatre Zorrilla

25% de descompte en l'entrada a tots els espectacles.

+informació:

Canonge Baranera, 17. Badalona
Tel. 93 384 10 22

Teatre - Ajuntament de Premià de Mar

40% de descompte per a dues persones.

+informació:

Centre Cívic:
Esperança, 19-21. Premià de Mar
Tel. 93 752 99 90

Versus Teatre

25% de descompte per a dues persones.

+informació:

Castillejos, 179. Barcelona
www.versusteatre.com
Tel. 93 232 31 84

ACCID

50% de descompte en el moment de fer vos socis numeraris d'Accid i descomptes especials en la compra dels llibres editats per l'associació.

+informació:

Balmes, 132, edifici IdEC. Barcelona
www.accid.org
Tel. 93 542 14 79

Art de la terra |||| quadres catalans

20% de descompte en la compra de les seves obres.

+informació:

Badalona, 6-8. Igualada
oriol@artdelaterra.cat
www.artdelaterra.cat
Tel. 93 805 54 57 / 677 27 88 99
(cal trucar abans per confirmar la visita)

Artyplan

10% de descompte en tot el ventall de productes i serveis que ofereix.

+informació:

www.artyplan.com
Tel. 902 12 04 36

Cantagrill

10% de descompte en les seves samarretes.

+informació:

Botiga Cantagrill Esperit Català - Samarretes catalanes
Mailly, 452. Perpinyà
cantagrill66@orange.fr
Tels. 00 33 4 68 64 69 76 i 00 33 6 86 10 52 16

Catalunyam!

10% de descompte a la botiga en línia. Cal que us identifiqueu com a soci a la casella del nom. Rebreu un correu electrònic amb l'import final.

+informació:

www.catalunyam.cat

Catimperiem

15% de descompte en la compra dels seus productes a la botiga en línia. Cal introduir el codi CATOMN10 a l'espai destinat al codi cupó (CLICAR 'bescanviar cupó') i el número de soci a l'espai destinat a comentarís.

+informació:

www.catimperiem.cat

Dolors Junyent Galeria d'Art

20% de descompte en les obres presentades al web (secció Obra en Venda). És una galeria especialitzada en els mestres de la pintura i escultura catalanes dels segles XIX-XX, les avantguardes històriques i els artistes contemporanis de prestigi internacional.

+informació:

Aragó, 268. Barcelona
www.dolorsjunyent.com
Tel. 93 215 63 93

Esperit de Vic

5% de descompte en productes d'alimentació i begudes i 10% en els complements.

+informació:

Plaça Santa Teresa, 3. Vic
Tel. 93 886 95 57

Estudi de gravació Casafont

5% de descompte en la duplicació de CD i 10% en la contractació d'apartaments rurals per a l'estudi de gravació.

+informació: www.casafont.com

Tel. 973 29 92 81

Grup Atlàntida

Ofereix als socis els avantatges següents:

- Atlàntida, assegurances mèdiques
- Dependència, atenció domiciliària
- Residencial Mas d'Angli

+informació: www.grupatlantida.cat

Atlàntida: tel. 93 237 70 70

Manel Pàmies: tel. 635 666 734

La Clotxa

5% de descompte en les compres de productes de la terra artesans i amb DO catalanes.

+informació: Barcelona, 19. Granollers

Tel. 93 879 49 36

Maxigramar

Cupó especial de descompte als socis per al corrector ortogràfic i gramatical de català per a MS Word, OpenOffice i Explorer. Per fer efectiva la promoció només cal que introduïu el codi OMNIUM3546

+informació: www.maxigramar.com**Moltbo.com**

5% de descompte en la compra de productes selectes de la gastronomia catalana. MoltBo.com és una botiga en línia. Per fer efectiva la promoció només cal que introduïu el codi OMNIUM9235 (en majúscules) en la casella corresponent.

+informació: www.moltbo.com**Productesdelaterra.cat**

10% de descompte en la compra de productes dels Països Catalans. Productesdelaterra.cat és una botiga en línia. Per fer efectiva la promoció només cal que introduïu el codi OMNIUMogPR (en majúscules) en la casella corresponent i el vostre número de soci en la casella 'comentarís'.

Es avantatges són exclusius per a les sòcies i els socis d'Omnium Cultural. Els col·laboradors que ofereixen aquestes ofertes demanaran el carnet de soci i una identificació personal en el moment de fer efectiu el descompte. Els descomptes no són acumulables.

Pa negre als Òscars

Com el pa que mengem

Que la feina mal feta no té futur és una veritat absoluta. Que la feina ben feta no té fronteres és una veritat relativa. Amb sort i esforç i recursos i vent a favor, hi ha feines ben fetes que trenquen fronteres. Però també n'hi ha que passen desapercibudes i reben un reconeixement escàs. És com aquella fal·làcia segons la qual el temps posa les coses al seu lloc. Segur? I si el temps té mala memòria? I si el temps és tan injust com un jutge subornat? Què ens fa suposar que demà passat algú sabrà valorar com cal allò que hem menysvalorat avui? M'hi jugo un pèsol que hi ha obres d'art que podrien haver fet història però han quedat enterrades qui sap on. No sempre guanya el millor. Sovint guanya qui crida més, o qui es mou amb més gràcia pels passadissos adequats. La meritocràcia sol tenir

Una pel·lícula que hauríem de defensar tots plegats amb la cara ben alta

les de perdre davant del nepotisme, l'amiguisme o la dictadura pura i dura. La idea de la posteritat ens reconforta, però és mentida.

«Que el temps ho posa tot a lloc és un tòpic. Som les persones que habitem aquest temps les que tenim el dret i el deure de posar les coses al seu lloc». Ho va dir la psicòloga Pia Bosch en un acte de record a Maria Aurèlia Capmany, amb motiu del vintè aniversari de la seva mort. Capmany, com Montserrat Roig, està més oblidada del que mereixeria. Però ningú les desenterrarà si no ho fem nosaltres.

Ara tenim l'oportunitat que una pel·lícula catalana toqui el cel de Hollywood. Una bona pel·lícula, feta a consciència i amb talent. Una pel·lícula parida i rodada en un país que necessita la projecció exterior com el pa (negre o d'espelta) que menja. Una pel·lícula pensada per arribar a un públic ampli, sense que això li resti qualitat ni ambició. Una pel·lícula que hauríem de defensar tots plegats amb la cara ben alta, empenyent-la amb tacte cap a la glòria frívola de la catifa vermella. Perquè a vegades (només a vegades) ens en sortim, i a vegades (només a vegades) la feina ben feta no té fronteres.

>>>Eva Piquer

No només de pa viu una nació

És un fet que totes les enquestes i estudis assenyalen que la consciència de la catalanitat plenament assumida es desplaça, cada dia més, dels terrenys clàssics del sentiment i la cultura al món més tangible dels interessos trinco-trinco.

La preocupació per la virola fa caure del cavall molts dels nostres conciutadans, abans poc o gens proclius a exercir una consciència nacional que ha d'afirmar-se sense el suport de cap Estat i, ben sovint, en contra de l'Estat que paguem. L'extensió i normalització del debat sobre el dèficit fiscal que suporta Catalunya palesa aquest gir en el món catalanista i és essencial per comprendre un fenomen tan rellevant com la fi del tabú de la paraula «independència», també entre una part creixent de les elits barcelonines.

Dit això, fóra un error perdre de vista que el nervi de la catalanitat és l'univers de les referències culturals: el de la cultura de masses i l'alta cultura, el de la cultura tradicional i les noves expressions més d'avantguarda, tot alhora. Perquè, en un món on l'economia i moltes decisions

A Hollywood no ens cal ambaixador per existir: aquesta és la nostra força

polítiques s'acaben globalitzant inexorablement, les identitats culturals esdevenen la clau de la nostra relació amb la realitat. La pel·lícula *Pa negre* és la plasmació darrera i més brillant d'aquest joc que la nostra cultura ha de jugar amb normalitat, talent i ambició en un escenari cosmopolita del qual formem part, justament, perquè som un poble diferent; una

societat oberta al món des de les seves arrels amb creadors que la reflecteixen, tot parlant d'assumptes que són d'interès universal.

Hollywood és un aparador magnífic on ara tenim l'oportunitat d'aparèixer sense intermediaris. I qui diu Hollywood diu qualsevol fòrum on no calgui anar amb ambaixador per existir. Aquesta és la força de la nostra cultura. El film del duet Passola-Villarronga ens recorda que, bo i sabent que hem de reclamar tots els euros que Madrid ens furta, no només de pa viu una nació que es vol rica i plena.

>>>Francesc-Marc Àlvoro

La llum del so

El nou orgue de Montserrat

Àlbum magnífic de fotografies en color sobre la construcció i el resultat final del nou orgue de Montserrat, amb articles del P. Jordi-Agustí Piqué, organista de Montserrat, del P. Francesc Xavier Altés i de l'orguener Albert Blancafort. El complementa un magnífic DVD, amb el concert inaugural de l'orgue (25 d'abril de 2010).

SI VENIU AMB
AQUEST ANUNCI A
LA **LLIBRERIA ABADIA**
(C. AUSIÀS MARC, 92-98,
BARCELONA) US FAREM
EL 5% DE DESCOMPTE
SOBRE EL PREU
DE VENDA.

La llum del so

El nou orgue de Montserrat

Publicacions de l'Abadia de Montserrat

Ausiàs Marc, 92-98 int. - 93 245 03 03 - comanda@pamsa.cat - www.pamsa.cat

La nova FilmoTeca et dóna la benvinguda al Raval

El passat, el present i el futur del cinema

2 SALES

EXPOSICIONS

BIBLIOTECA
ESPECIALITZADA

LLIBRERIA I
CAFETERIA

ABONA-T'HI

